

ШРИ ХАРИНАМА ЧИНТАМАНИ

(Скъпоценността на Святото име)

от Бхактивинода Тхакура

Глава 1

Представяне на славата на Святото име

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Шри Гауранга: вечна слава на Господ Нитйананда, който е животът на Шримати Джахнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа и на Майка Сита; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа.

В Нилачала, в Своя свещен храм на брега на океана, Всевишният пребивава в Своята форма от дърво, позната като Дарубрахман. Върховният Бог Хари слиза в материалния свят в тази форма на Джаганнатха за да избави живите същества от тяхното вечно робство. Той дава материално благополучие на тези, които го искат и окончателно освобождение от всички материални привързаности на онези, които са по-напреднали духовно.

В същата свещена обител, същият Върховен Бог приема ролята на отречен санйаси, за да даде върховната Си благословия на човечеството. Пребивавайки в дома на Каши Мишра, Той разпространява единствената дхарма, от която се нуждаят падналите души в тази епоха, установявайки по този начин истинският смисъл на религията в Калиюга.

Там, подобен на дърво на желанията , раждащо изобилни съкровища, заобиколен от неизброимите Си преданоотдадени, Бог Чайтанйа раздава любовта към Бога (Кришнапрема) свободно на всички. Той бил толкова сигурен, че Неговите учения ще бъдат правилно разпространени, че някои от Неговите приближени говориели по определен въпрос, докато Той самият с блаженство слушал.

По този начин Той вкусвал откровението на Рамананда Райа за

интимната сладост на съпругеската любов на Шри Шри Радха-Кришна; обяснението на Шри Сарвабхаума Бхатачарйа за истинското освобождение; сложните анализи на Шри Рупа Госвами за различните нива на обмяна на любов с Бога и славословията на Харидаса Тхакура за това колко е полезно и прекрасно Святото име.

Един ден след като се бил изкъпал в океана, Бог Чайтанйа се срещнал с Шрила Харидаса Тхакура под дървото Сидха Бакула. Безкрайно зарадван, виждайки Шрила Харидаса, Богът поискал да чуе от него кои са начините, чрез които обусловената душа може лесно да постигне освобождение. Шрила Харидаса паднал в лотосовите нозе на Бога и се вкопчил здраво в тях. Цялото му тяло потънало в екстаз и той отдал смирени молитви, прекъсвани от трепет и ридания. Със сподавен глас Шрила Харидаса казал: "Мой Господи! Твоите прекрасни забавления са неразгадаеми, а аз съм такъв необразован нещастник. Твоите лотосови нозе са единственото ми убежище. Какъв е смисълът да задаваш подобни въпроси на нищожество като мене?"

Шрила Харидаса продължил: "Ти си Кришна, Всевишният, който се е появил в Навадвипа за да спаси всички живи същества. О, мой Боже Гауранга, подслони ме милостиво в сянката на Своите лотосови нозе, защото само това ще зарадва сърцето ми. Твоето свято име е безгранично, Ти си въплъщение на безкрайната безупречност, а изключителната Ти красота ме увлича в безбрежен океан от радост. Твоите забавления са вечно нарастващи; Ти си проявил своето име, форма, качества и дейности в материалния свят, така че дори такъв пропаднал окаяник като мене да може да ги вкуси. Невъзможно е за човек със светски мироглед със своите ограничени сетива да разбере Твоите трансцендентални черти, но сега Ти милостиво се разкриваш за благо на човечеството; това наистина е пряко проявление на неограничената духовна мощ на Бога.

Ти си духовното слънце, а аз съм незабележима искрица от Твоето сияние. Ти си моят Бог и господар и аз съм твой слуга завинаги. Амброзията, излъчваща се от Твоите лотосови нозе опиянява всичките ми сетива. Единствената ми надежда е в неизчерпаемия нектар на Твоето свято име. Аз съм толкова паднал; нима бих могъл да кажа нещо по своя собствена воля? Тук съм само за да изпълнявам Твоите заповеди. Бих бил щастлив да изговарям думите, които Ти изпращаш на устните ми, без да ме интересува дали са верни или не."

Бог Кришна е Върховната Божествена Личност. Той е отвъд чиято и да било юрисдикция, защото самият Той е господарят (сарвешвара)

на всичко съществуващо. Той е напълно независим, своеволен и себеудовлетворен. Неговите неограничени желания биват удовлетворявани без никакво усилие от невъобразимата Му вътрешна мощ, която е непрестанно свързана с Него. Тази мощ е характерна за Неговата присъща природа и затова никога не е независима от Него.

(Забележка 1 от Шрила Бхактивинода Тхакура): Той е познат като недвойственото Върховно Съзнание по силата на Своята свободна воля и невъобразима мощ. Емпиричните философи (гйаните) се опитват да ограбят тази недвойствена Божественост на личната Му воля и мощ, като го обявяват за имперсонален Брахман. Но всъщност имперсоналният Брахман (съзнанието на Кришна без волята и мощта) е само сиянието на Върховния недвойствен Брахман.

Чрез осемстепенната йога система, йогите могат да прозрат недвойственото Върховно Същество в своите сърца като локализирана Свръхдуша или Параматма, която прониква и наблюдава цялото съществуване. Но за разлика от тях, Ведите заявяват, че Бог Кришна е безкрайният, абсолютен Вибху, а Неговите енергии са проявленията на могъществото Му (вайбхава). Неговите вайбхава енергии са коренът на всички съществуващи феномени; и въпреки това сред безбройните феномени, вечно разширяващи се във вечното време, Кришна остава настрана неделим в Своя изначален облик.

Трите вида вайбхава

Вибху може да бъде видян само по милостта на Своите вайбхава енергии, които са три вида. Те са, както е разкрито в писанията, духовната енергия (чид-вайбхава), материалната енергия (майа или ачид-вайбхава) и маргиналната енергия (джива-вайбхава)

(Забележка 2 от Бхактивинода): Духовната енергия на Кришна (чид-вайбхава) е директна трансформация на Неговата лична вътрешна мощ (читшакти). Проявлението на духовната енергия включва Неговата обител, известна като Вайкунтхалока; неизброимите Му имена, такива като Говинда и Хари; Неговите трансцендентални форми, например формата Му с три извивки, свиреща на флейта с две ръце; Неговите божествени качества, носещи такава върховна наслада на преданоотдадените Му; неговите прекрасни забавления, като танцът раса във Вриндавана и съответстващото му проявление в Навадвипа като всеобщо възпяване на светите имена. Тези духовни богатства са неизброими.

Друга отличителна черта на вътрешната мощ на Бога е енергията сандхини, чрез която всички неща съществуват в единство като неразривно цяло, включително и връзките на душите (дживите) с Бога.

По подобен начин вътрешната Му мощ изразява енергията самвит, която разкрива знанието за Кришна, Неговите енергии и идентичността на всеки отделен човек.

Вътрешната мощ на Бога също така генерира и енергията хладини, която дава начало на екстатичното блаженство на духовните връзки, на духовните чувства и на тяхното единение в сладката обмяна на раса – сочният плод на божествената любов. Всички тези трансформации на вътрешната Божия мощ или Йогамайя (т. е. духовната енергия и енергиите сандхини, самвит и хладини) са отвъд материалното пространство, време и качества, тъй като са вечно чисти и изпълнени с блаженство. (край на забележка 2)

Вътрешната мощ на Бога (читшакти) никога не бива повлиявана от по-нисшата материална енергия (ачитшакти). Дори когато се спуска в материалния свят, читшакти остава незасегната от отровното вино на материята. Завинаги духовна, възплъщение на абсолютната природа на Върховния Бог, духовната енергия е възпята във Ведическите химни като равна на самия Бог; затова тя е известна като Вишнупада (интимно свързана с Вишну). Няма и отсянка от материално влияние в енергията на Бог Кришна; тя е трансцендентална и съществува в чиста добродетел (суддха-саттва). Има два вида добродетел: чиста (суддха-саттва) и примесена (мишра-саттва). Всичко в категорията на духовната енергия е чиста добродетел. Цялата добродетел (саттва) в материалната природа е примесена. В чистата добродетел няма страст или невежество. Вечно съществуващата духовна същност суддха-саттва (чистата добродетел) никога не бива докосвана от раждането, което е проявление на страстта, нито от унищожението, което се проявява в състоянието на невежество.

Като отделни частици от Върховния Бог, дживите (живите същества, които са индивидуални души) произхождат от чистата добродетел (т.е. - те са суддха-саттва), но поради своя контакт с незнанието, са попаднали под влиянието на състоянията страст и невежество и затова сега са в смесената (мишра-саттва) категория. Дори полубогове като Шива, макар в много отношения далече да превъзхождат обикновените дживи, въпреки това биват омагьосвани от материалния блясък поради погрешното си отъждествяване и затова падат в тази смесена категория.

Великият Бог винаги пребивава в чиста доброта. Той се спуска в този материален свят с невъобразимата Си духовна мощ и винаги контролира материалната природа, майа, която непрекъснато е готова да действа като Негова слугиня. (край на забележка 3)

Всичките неограничени експанзии на Бога – Говинда, Вайкунтханатха, Маха Вишну, Гарбходакашайи Вишну, Кширодакашайи Вишну – са в категорията на чистата добродетел - висша и божествена - и са известни като Вишну-таттва.

Където и да се намират формите на Вишну-таттва, независимо дали в духовната обител Голока, във Вайкунтха, в Причинния океан или в тази материална вселена, те винаги са господари на майа и върховни контролори на всички живи същества – малки и големи. Тава, че остават незасегнати от влиянието на илюзорната енергия доказва тяхната невъобразима духовна позиция.

Брахма, Шива и останалите полубогове са в категорията на смесената добродетел, тъй като биват повлиявани от майа. Формите Вишну-таттва, Техните обители, забавления и всичко друго в духовното небе съществува в чиста доброта.

Майа-таттва

Река, наречена Вираджа, разделя материалната вселена от духовния свят. Всичко в четиринайсетте материални планетарни системи е майа (ачит-вайбхава или временно проявление на материята). Това място е описано в писанията като Деви-дхама, обителта на Дурга Деви - божеството, което има власт над майа.

Материалната вселена, включително и физическите тела на живите същества, е сътворена от петте груби елемента земя, вода, огън, въздух и етер. Ум, интелигентност и фалшиво его са фините материални елементи, които обхващат материалните тела на живите същества. Физическите тела се раждат от желанието. Но душата е винаги духовна и различна от своето грубо тяло; тя по природа е суддха-саттва, каквито са и нейните изначални ум, интелигентност и его.

Седемте висши планетарни системи Бхур, Бхувар, Сварга, Махар, Джана, Тапа и Сатя (или Браhma) и седемте нисши планетарни системи като Атала, Сугала и т. н. са всичките проявления на майа (илюзарната енергия). Духовната енергия (чид-вайбхава) е пълното цяло, а майа е неговата сянка.

Дживите по произхода си са напълно духовни, безкрайно малки и са надарени с мъничко независимост; те са неизброими и силно се нуждаят от духовно щастие за да постигнат своето съвършенство. В търсене на това щастие, онези, които отдадат живота си на Кришна ще се освободят от раждане и смърт и завинаги ще бъдат в компанията на Бога като негови доверени приятели.

От друга страна, душите, които желаят да са най-важни за себе си и търсят себично удоволствие, биват привлечени от майа, която ги чака на другия бряг на река Вираджа. Тя ги увлича далеч от служенето на Кришна и ги оплита в капана на Деви-дхама, където те остават оковани към телата, създадени от материалната природа. Обвързани от реакциите на своите лоши дела, те се скитат от едно раждане към друго в груби и фини тела. Понякога се издигат до райските планети, а после пропадат в ада. И така те пътуват през всичките осем милиона и четиристотин хиляди форми на живот, страдайки от болките на материалното съществуване.

Бог е върховната личност, а душата е Негова миниатюрна частица. Кришна винаги е загрижен за благополучието на Своите джива-експанзии. В каквато и ситуация да се намира душата, Кришна е винаги готов да ѝ даде сърдечножеланото от нея, като доброжелател, който никога не изоставя приятеля си.

Връзката на Кришна с душата е вечна; Той използва душата като инструмент, чрез който и за който изразява своите енергии и изобилие. Бог е този, който контролира, а душата е контролираната; Богът е независим, душата е зависима; Богът е господар, а душата се облагодетелствува от резултатите на своето служене към господаря. Каквото и да изглежда желано за нея, Богът милостиво ѝ го дава.

Който копнее за мимолетното удоволствие на сетивата в материалния свят, може лесно да го намери, милостиво осигурено от Бога. Начинът да се постигне такова наслаждение е извършването на благочестиви дейности, както се препоръчва във Ведите, такива като: например огненото жертвоприношение (агнистома); изпълняването на осемстепенния йога процес; предлагане на хавана или възлияния; спазване на обети в дните на пълнолуние; даване на милостиня в благоприятните дни и други примери, водещи до материално благополучие.

Независимо, че такава дейност (субхакарма) се извършването с Бог Вишну като главно божество, на извършителя му липства чиста преданост и духовен стремеж. Той, за съжаление, приема подслон в материалното разбиране за обект, време и място и не може дори да

усети недостига на осъзнатост за Кришна , тъй като подобно ритуалистично разбиране възпрепятства състоянието на духовно търсене и себеизпитване.

Резултатите от благочестивите дейности (субхакарма) са материални, защото те просто възпламеняват желанието за повече наслаждения на висшите планети. Подобни жертви и техните резултати никога не биха могли да зарадват душата, истинското себе, защото тяхна причина е илюзията. Тези тъй наречени "благочестиви дейности" само осигуряват на душата временни райски удоволствия, които са диаметрално противоположни на трансценденталното блаженство.

Ако човек има щастието да срещне и да общува със свят преданоотдаден и да научи че той, душата, е вечен слуга на Бог Кришна, тогава с леснота би могъл да победи всички пречки на материалната природа. Това е много рядък дар, следствие от огромно натрупване на набожност, който никога не би могъл да бъде достигнат от извършване на благочестиви дейности, донасящи съвсем незначителни резултати.

Емпиричната философия (гйанаканда) издига човек до брахмаджйоти. Сухите емпирични философи са по-напреднали от кармите, защото приемат, че материалното съществуване е причина за страданието и поради това се стремят към освобождение. Богът също е молостив към тях; той им е дал частта Гйана-канда от Ведите, за да могат да следват имперсоналното знание за Абсолюта. Тяхната крайна цел е сливането с брахмаджйоти. Брахмаджйоти е ослепителното духовно сияние на Кришна и се намира на брега на Вираджа. Всички демони, убити от Всевишния, също потъват в Брахман, тъкмо отвъд периферията на майа. И емпириците и кармичните работници не са преданоотдадени, те не са склонни да служат на Бога. Те никога не могат да открият насладата от служенето на Кришна.

Набожността води до предано служене

Благочестивите дейности (сукрити), биват три вида: кармонмукхи – набожност, произтичаща от плодонодните дейности; гйанонмукхи или набожност, произтичаща от натрупването на знания; и бхакти-унмукхи – или набожност, произтичаща от дейности в преданост. Първите две водят респективно до наслаждаване на плодовете от дейността и до освобождение. Последната води до оценяване на общуването със светци. Бхакти-унмукхи се постига от извършването на предани дейности към Бога несъзнателно, без духовно знание.

Неосъзнатата набожност (бхакти-унмукхи) е най-ценна сред благочестивите дейности, защото довежда душата до среща с чист, свят преданоотдаден. Чрез общуването с преданоотдаден на Кришна, вярата на душата става твърда. Постепенно тя развива вкус към възпяване на святото име, става състрадателна към всички същества и вече е твърдо устремена към осъзнаване на Кришна.

От състрадание Бог води кармите и гйаните към несъзнателно извяване на предано служене.

Богът е океан от великодушие и е върховният господар на всички. Той винаги страстно желае да служи на обусловените души, включително на кармите(които работят за резултата) и гйаните(емпириците). Мислейки за тяхното добро, Той им осигурява възможности за индиректно предано служене.

Карми, който следва варнашрамадхарма, общува със святи хора и изпълнява своите задължения за удовлетворението на Върховния Бог Хари. Подобни дейности изчистват сърцето му и постепенно унищожават желанието му за още и още плодородна работа. На негово място семената на чистата вяра (шраддха), се показват в сърцето му.

Гйани, който искрено търси трансцендентална мъдрост, смирено влиза в обкръжението на чисти преданоотдадени и събужда тяхното вродено състрадание към него. По тяхна милост, той лесно развива твърда вяра в директния процес на чистото предано служене. По този начин, чрез неговата индиректната отдаденост на знанието, той приема подслона на чистите преданоотдадени.

Богът казва:"Моят слуга, душата, може и да се поддава на коварството на илюзорната Ми енергия, но аз пазя най-съкровените му интереси в сърцето си. Постепенно аз го вдъхновявам да развие неохота за наслаждаване на сетивата си и за освобождение и тогава го дарявам с привързаност към преданото служене на Мене. аз водя душата в нейното преследване за изпълняване на материалните й желаниа и я ангажирам в индиректните предани процеси на карма и гйана, усилвайки нейната вяра и любов към Мен."

Кришна е най-състрадателният. Индиректните пътища на предаността не са нищо друго, освен нюанс на Неговата безпричинна милост. Без Неговата любяща намеса как би могла душата някога да се пречисти?

Индиректните процеси са се изродили в Калиюга

Светците от Сатйа-юга, които са се заемали с процеса на медитация, са били лично пречиствани от Кришна и дарявани със съкровището на преданото служене. В Третйа-юга същият духовен успех е увенчавал ония, които безупречно са извършвали изобилни жертвоприношения, за да удовлетворят Бога. В Двапара-юга Той е дарявал предаността на онези, които се приобщават към пътя на съвършеното обожание на Мурти. С напредването на Кали-юга, Бог Кришна видял ужасните условия, в които са поставени душите и се отказал от всякаква надежда в процесите на карма, гйана и йога. Хората в Кали-юга са с кратък живот, винаги измъчвани от желаниа и са родени със слабо тяло и ум. Спазването на варнашрамадхарма, култивирането на философията санкхйа, на йога и на емпиризма няма да произведат силата, необходима на човечеството за да се спаси.

(Забележка 4 от Бхактивинода) В Калиюга индиректните пътища на предаността в карма и гйана са изключително тесни и опасни. Те би трябвало да доведат човек до олтара на преданото служене или чрез общуването със святи хора във философски дискусии, или чрез ритуални предлагания на Върховния Бог на резултатите на работата, изпълнявана без желаниа. В Кали-юга и двата пътя са станали нечисти. Истински святите хора, които сега се срещат рядко, са изместени от глупави, комерсиални псевдоспиритуалисти. Религиозните задължения вече не се изпълняват за пречистване на съзнанието, а за наслаждение на материалния резултат от ритуалите. Затова тези втростепенни пътища вече не са благотворни. Дори процеса на почитане на Мурти, който е носел най-висш духовен успех в Двапара-юга, сега е станал нечист и е деградирал. (край на забележка 4)

Съвършеният процес – възпяване на Святото име

За благо на живите същества, Бог се е спуснал в Кали-юга, заедно със Своето свято име за да проповядва югадхарма (религията на епохата). Заемайки се с югадхарма душата придобива любов към Кришна; нужно е само да си спомня името на Бога (намасмарана или джапа) и да го възпява заедно с други хора (намасанкиртан).

Святото име е едновременно средство и крайна цел

Единственият метод или средство (садхана) в тази епоха е святото име на Бога. Единствената цел (садхйа), която има да се постига в тази епоха е Кришнапрема. Дори на стъпалото на съвършенството, името не се изоставя, а продължава да се възпява пак и пак, защото то е присъщо на делата на према. И наистина, името не се различава

от Бога.; то е самото въплъщение на према. Ако средството е завършекът, тогава завършекът и средството не си противоречат едно на друго. Ако про цесът е идентичен с целта, тогава за душите е лесно да постигнат желаната цел в живота, Кришнапрема. По милостта на Своето свято име, Кришна лесно избавя душите от Кали-юга.

(Забележка 5 от Бхактивинода) В карма и гйана садхана(пътят) и садхйа (крайната цел) са в конфликт. Единствената истинска цел или садхйа на Ведите е да се получи милостта на Бога. Когато човек постигне целта по пътищата на карма и гйана, самите те изчезват, тъй като не са вечни. Но намасадхйа вечно съществува в намасадхана, защото Бог е винаги идентичен със Своето свято име. Тази истина може да бъде узната само по много щастлива съдба. (край на забележка 5)

Шрила Харидаса, който е инкарнация на Брахма, паднал в лотосовите нозе на Бога със сълзи, стичащи се от очите му. Изправяйки са с въздишка, Харидаса казал: " Аз съм съвсем пропаднал, съвсем улисан в материалния живот. Такъв мизерник съм, че никога не възпявам Твоето свято име!"

Само онези, които ценят Бог Хари, Неговите преданоотдадени и преданото служене биха могли да приемат тази Харинама Чинтамани в сърцата си.

Глава 2

Приемането на свящото име

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда, който е животът на Шримати Джакхнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа и на майка Сита; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа.

Шрила Харидаса продължил да плаче в екстазна любов. Господ Горачандра го обгърнал с ръцете Си в нежна прегръдка и казал: " О Харидаса, преданоотдаден като теб трудно се среща. Ти си изкусен във всички духовни заключения и оставаш винаги неповлиян от майа.

Издигане чрез чиста преданост

Раждайки се в семейство от много нисша каста, ти доказа на света, че Кришна не се постига просто чрез изключително богатство, репутация, потекло или усъвършенстване. Който развие непоколебима вяра в чистото предано служене към Върховния Бог, както правиш ти, всъщност е по-висш и от полубоговете.

Ти знаеш всички истини за свящото Божие име; духовното ти поведение е образцово и си съвършен проповедник. Затова, Харидаса, милостиво ми разкрий поне малко от безкрайната слава на свящото име. Моля те, позволи ми да се насладя на твоите думи.

Трите етапа на приемане на свящото името

Човек, който е произнесъл свящото име дори веднъж, се счита за предан Вайшнава и главите на семейства трябва с голямо внимание да уважават такъв човек. Но преданоотдаден, който непрекъснато възпява името на Кришна е още по-добър Вайшнава, тъй като е надарен с всички добри качества. А най-напреднал Вайшнава от всички е онзи, който вдъхновява всички, които го виждат, незабавно да започнат да възпяват Божието име. Дори и само веднъж той да произнесе името, привличането към отдаване на вечно предано служене на Бога се появява безвъзвратно. Милостиво ми разкажи как непреданите могат да приемат свящото име на Кришна."

Духовната същност на свящото името

Шрила Харидаса притиснал ръцете си една в друга. С очи, преливащи от сълзи и с глас, задавен от духовна любов, той започнал тихо да отговаря:

"Името на Бог Кришна е чинтамани (скъпоценност), състояща се от вечен трансцендентален философски камък. Тъй както философският камък доставя всички желани обекти, така и свящото име на Кришна донася религиозност, богатство, сетивно наслаждение и освобождение (дхарма, артха, кама и мокша) на материалистите. На отдадените предани то предлага чиста любов към Кришна

Кришна и Неговото свято име не са различни; Те са онази една и съща Абсолютна Истина, която е всепроникваща и все пак изцяло независима форма на динамична духовност (чайтанйа виграха), знаеща всичко, изпълнена с блаженство, без начало и без край. Вечно свободно от материалните несъвършенства (нитйа мукта), пребиваващо винаги в чиста доброта (суддха саттва), свящото име, идентично (абхинна) с Него, който бива назоваван с името (Нами или Кришна), се спуска в този свят като пълно въплъщение на

върховната сладост (раса).

Името на Кришна, Неговата форма, качества, и забавления са пълни с енергия

Всеки обект е познат с четирите си характерни черти: име, форма, качества и дейности. Бог Кришна, Върховният Обект е познаваем в смисъла на Неговите вечни име, форма, качества и забавления. Отсъствието на тези четири характеристики в каквото и да е отрича неговия статус като обект. Например Брахман е имперсонален и безформен; следователно той не е обект сам по себе си, а просто отличителна черта на Върховния Бог.

Кришна е недвойственият Абсолютен Обект, който съвършено проявява самия Себе си чрез четирите характеристики име, форма, качества и забавления. Всяка една от тези черти е напълно способна да Го изрази изцяло. Те съществуват и са поддържани от енергията сандхини на Бога и са вечни и трансцендентални. И както Бог Кришна привлича всички живи същества, по същия начин и святото име, което не се различава от Него, привлича всички.

Върховната форма на Кришна е идентична с Него, както и святото Му име. Помненето и възпяването на името на Кришна незабавно извиква Неговата красива форма в ума и там двете танцуват в хармония като неразделни партньори.

Шестдесет и четирите качества на Кришна са неограничени и трансцендентални.

(Забележка: В превода на Сарвабхавана даса Адхикари са изброени 64-те качества на Бога: 1) прекрасни черти на цялото тяло; 2) белязан с всички благоприятни знаци; 3) носещ изключителна наслада; 4) лъчезарен; 5) силен; 6) винаги млад; 7) чудесен лингвист; 8) истинен; 9) приятно говорещ; 10) може да говори гладко на всички езици; 11) високо образован; 12) високо интелигентен; 13) гениален; 14) артистичен; 15) изключително умен; 16) познавач; 17) благодарен; 18) твърдо решителен; 19) точно отсъжда според времето и обстоятелствата; 20) вижда и говори по авторитета на Ведите; 21) чист; 22) себе-контролиран; 23) непоколебим; 24) въздържан; 25) опрощаващ; 26) сериозен; 27) себе-удовлетворен; 28) уравновесен; 29) благороден; 30) религиозен; 31) героичен; 32) състрадателен; 33) отдаващ уважение; 34) нежен; 35) либерален; 36) срамежлив; 37) защитник на отдалите се души; 38) щастлив; 39) доброжелател на преданите; 40) може да бъде контролиран чрез любов; 41) все-благотворен; 42) най-могъщ; 43) най-известен; 44)

популярен; 45) пристрастен към преданите; 46) много привлекателен за всички жени; 47) обожаван от всички; 48) най-изобилен; 49) най-благороден; 50) висшият господар; 51) неизменен; 52) всезнаещ; 53) вечно нов; 54) притежаващ вечно блажено духовно тяло; 55) притежаващ всички мистични съвършенства; 56) притежаващ невъобразима енергия; 57) неизброими вселени се излъчват от Неговото тяло; 58) първоначалният източник на всички инкарнации; 59) даващ освобождение на враговете Си; 60) привличащ освободените души; 61) изпълняващ прекрасните Си неизброими забавления; 62) привличащ живите същества във всички вселени, свирейки на флейтата Си; 63) заобиколен от предани души, надарени с чиста любов към Бога; 64) притежаващ такава изключителна красота, която не може да бъде открита никъде другаде в цялото творение)

Брахма и Шива са експанзии на Неговите качества, но те само частично представят трансценденталната природа на Върховния Бог, която е неограничена, вечна, безкрайна и абсолютно духовна. Кришна сам притежава всичките 64 качества на Върховната личност; дори и пълните му експанзии като Нарайана и аватари като Рамачандра са окрасени само със 60 от тях. Полубоговете, подобни на Шива притежават 55 от тези качества, но само в ограничено количество. Обикновените души (дживи) имат само 50, които се виждат просто в незначителна степен, като малки капчици. И само Кришна, дори и сред Своите Вишну експанзии, е господар на четирите изключителни качества, които се виждат единствено в Него.

Ако качествата на Бога могат да бъдат сравнени с вълни, то Неговите забавления се появяват в тези вълни и непрекъснато се оформят, изявяват и променят отново и отново. Където и да бъдат проявявани, било то в Голока, Вайкунтха или Враджа, те са винаги трансцендентални. Следователно името, формата, качествата и забавленията на Бога са от същата духовна субстанция.

Обусловеното съзнание е противоположно на Кришна съзнанието

Душата, поставена в условията на илюзорната материална природа, изпитва състояние на съзнанието, което е напълно преобърнато Кришна съзнание. Поради това, че погрешно се идентифицира със своето тяло, името, формата, качествата и дейностите на дживата са изпълнени с противоположности. След като веднъж се е пречистила от материалните зарази, тези четири черти стават хармонични и идентични с душата. Но докато не бъде освободена по милостта на

Бога, душата вечно ще продължава да изстрадва мъките на своята погрешна идентификация. Бидейки извън материалното съществуване, Кришна вечно се наслаждава на Своите име, форма, качества и дейности като на Истина, неразделна от самия Него. Святото име е първата от четирите характеризиращи черти, защото дарява познанието за останалите три. Затова възпяването на святото име е най-висшата религиозна дейност (дхарма) за един Вайшнава. От святото име постепенно разцъфтяват и формата, и качества, и забавленията на Бога. Цялостната панорама на забавленията на Кришна присъства в святото име. Лично Господ Чайтанйя е заявил, че името на Кришна е висшата Абсолютна Истина.

Само две реалности съществуват в този свят: святото име и душата. В цялото материално съществуване няма нищо, което може да се сравни със святото име. Святото име е най-безценото съкровище в хазната на Бога. В цялата тази вселена има само две състоятелни истини: живата душа и святото име, всичко останало е измамно. По божията воля душата е влязла в тази област от инертна материя и е била зашеметена от нея, както в началото Брахма си е помислил, че е сам-самичък. Но когато Кришна се спуснал в света като Своето свято име, духовната реалност, от която Брахма и останалите души също са част, се разкрила.

Името е два вида – първостепенно и второстепенно

Святото име може да бъде описано като два типа: първостепенно и второстепенно. Взимайки убежище в първостепенните имена на Кришна, душата придобива истинския дар на духовния живот. Първостепенните имена на Бога описват трансценденталните Му забавления и съдържат всичките Му духовни съвършенства. Те са, например: Говинда, Гопала, Рама, Шри Нанданандана, Радханатха, Хари, Яшомати, Пранадхана, Мадана Мохана, Шйамасундара, Мадхава, Гопинатха, Враджагопал, Ракшала, Ядава и т.н. Всеки, който възпява имената на Бога, описващи безкрайните Му забавления, може да достигне върховната Му обител.

Второстепенните имена и техните симптоми

Ведите се обръщат към Бога с имена, които описват Неговата принадлежност към материалните Му енергии. Такива са второстепенните му имена като Творец, Свръхдуша, Брахман, Поддръжник и Унищожител на света, Яджнешвар, Хара и други. С такива имена назовават Бога онези, които следват плодоносните дейности и емпиричното знание. Спазвайки Ведическите указания, възпяването на тези имена ще доведе до набожност и спасение. Но

Кришнапрема, най-съвършеният резултат от възпяването на Божието име, се постига само от онези святи души, които назовават първостепенните имена на Кришна.

Чистото име и непречистеното име (намабхаша) дават различни резултати

Ако святото име бъде произнесено дори веднъж, макар и нечисто, или даже ако само се чуе звукът му, то живото същество, без значение дали е от висша или нисша каста, незабавно бива освободено. Това е заявено в светите писания. Нещо повече, когато святото име е възпявано в състояние на проясняване (намабхаша е състоянието, когато замърсяванията биват отнесени от сърцето на мантруващия), тогава след известно време се постига и най-висшата цел.

Всички благоприятни благочестиви резултати, включително и освобождение, много лесно се постигат в намабхаша, но придобиването на любовта на Бога се бави известно време, докато душата не достигне предела на възпяването на чистото име (суддханама). Човек получава любовта на Кришна единствено след като е постигнал това състояние на чисто възпяване. В примесеното възпяване (намабхаша) греховете и нежеланите копнежи в сърцето накрая се разсейват; и едва след това преданият започва да възпява чисто. Чистото възпяване (суддханама) му предлага висшият духовен успех, любовта към Кришна.

Вйавадхана или накъсването нанася обида

Във възпяването не трябва да има никаква форма на разкъсване, защото това ще произведе обиди срещу святото име, следователно ще доведе до задънена улица и непреодолими препятствия по пътя към успеха. Вйавадхан или накъсването, бива два вида. Първият се нарича варна-вйавадхан или накъсаност в сричките. Например в бенгалската дума "хатхикари", "ха" и последната сричка "ри", могат да бъдат съединени и да образуват "Хари", име на Кришна. Но тъй като сричките "тхи-ка" са вмъкнати в средата, повтарянето на "хатхикари" няма да донесе особена полза. Докато ислямската дума "харам" не е замърсена от подобно насичане на сричките или варна-вйавадхан. Сричките, съставлящи святото име "Рам" не са прекъснати, следователно изговарянето на думата "харам" дава освобождение, защото това е намабхаша.

Вторият тип вйавадхана се нарича таттва-вйавадхана или накъсване във философските заключения. Тази обида е много по-сериозна.

Името на Кришна и самият Кришна са неотделими. Но ако някой е замърсен от Майавади философията, той си въобразява, че са различни. Подобно оскърбително заключение е изцяло срещу всички Ведически учения и напълно ще унищожи духовния живот на човека. Невъзможно е да се достигне Кришнапрема чрез такова мантруване.

В резюме - човек трябва правилно да разбере, че святото име е идентично със самия Бог. Първостепенните имена на Кришна трябва да бъдат възпявани чисто (като суддханама), без примесване (намабхаша) и без оскърбленията (апарадха) на накъсването. . Човек, който вземе това в предвид дълбоко в сърцето си и изрече суддханама дори веднъж, се счита за Вайшнава и трябва да му се служи с вяра и преданост.

Преодоляване на намабхаша и добиване на према

Всеки, който иска да добие висшия духовен дар на чистото възпяване, трябва да се обърне към истински духовен учител и да му служи с внимание и искреност. Постепенно, тъй като всички анарти (нежелани стремежи) се унищожават в сърцето му, трансценденталното име на Кришна се появява и започва да танцува на езика на предания. Святото име, станало нектарно на вкус, не е нищо друго освен наслада за него всеки миг. И така духовно пиян, преданоотдаденият през цялото време се чувства, сякаш танцува. Докато святото име танцува, преданоотдаденият танцува по същия начин и в този момент екстаза на Божията любов също влиза танцувайки в сърцето му. Тогава и целия свят ще затанцува, а майа ще изчезне далеч-далеч.

Само изпълнените с вяра могат да възпяват всемогъщото свято име

Великият Бог е изпълнил трансценденталното Си име със всички Свои енергии и го е предложил на хората. Само онзи, който има необходимата вяра в святото име на Кришна, би могъл да го възпява, а само който възпява името, правилно изпълнява предписаните задължения на човешкото същество. Той бива наричан адхикари или притежател на святото име.

Святото име е толкова могъщо, че възпяването му не зависи от условията време, място, правила, чистота и т.н. Благочестивите дейности, например даването на милостиня, извършването на жертвоприношения, ритуалното къпане или рецитирането на Ведически мантри – всички те се извършват по строги правила. Но

за възпяването на святото име единствената необходима предпоставка е вярата. Този, който приеме подслон в святото име с непоколебима вяра, ще придобие всички съвършенства.

Приемане на нещата, благоприятстващи мантруването и отхвърляне на нещата, които го възпрепятстват

Една джива в Калиюга трябва да се освободи от лукавство, да се присъедини към семейството от преданоотдадени на Кришна и да продължава да възпява святото име. Тя трябва да приема всичко, което ѝ помага в преданото служене, като в същото вземе захвърли препятствията. Трябва да търси общуване с бхактите и да оползотвори живота си в служене на святото божие име и на Вайшнавите. Трябва да изостави всички останали религиозни практики и благочестиви дейности и никога да не почита който и да е друг девата (божество). Нито пък трябва да мисли, че нещо е независимо от Кришна. Онзи, който винаги възпява святото име и служи на преданоотдадените със сигурност ще добие Кришнапрема.

Шрила Харидаса отново поставил главата си в лотосовите нозе на Бога. Ридаейки, той умолявал Бога да може да развие привързаност към святото име.

Онзи, който е благословен с любов и преданост и за когото е удоволствие да служи в лотосовите нозе на Шрила Харидаса Тхакура ще открие, че вълшебният камък на святото име е ценен като самия живот.

Глава 3

Непречистеното име (намабхаша)

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда, който е животът на Шримати Джахнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа и на майка Сита; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа.

Протягайки Своите лотосоподобни ръце, милостивият Бог Чайтанйа вдигнал Шрила Харидаса и казал: „Мой скъпи Харидаса, моля те съвземи се и ми разкажи за намабхаша. Святото име е толкова могъщо и надарено с такива трансцендентални качества, че всеки лесно би постигнал освобождение просто като го възпява. След като

веднъж разбере намабхаша, човек може устремено да мантрува чисто святото име на Кришна.

Невежеството (агйана) е като мъгла, а желанията (анартха) са като облаци

"Святото име е като всемогъщо блестящо слънце, което разсейва мрака на майа или незнанието. Облаците и мъглата могат понякога да покрият разбирането на човека; тогава слънцето не се вижда. По подобен начин душите са обвити в мъглата на агйана (невежеството) и в облаците на анартха (материалните слклонности)

Бог Кришна и Неговото свято име са идентични. Те са всесияйното духовно слънце, което унищожава мрака на незнанието. Слънцето на святото име е изгряло на хоризонта на този материален свят, за да облее с милост обусловените души. Но мъглите на невежеството и облаците на анартха са разпрострели покривалото си над разбирането на душата и тя не може да види слънцеподобното свято име. Светлината на слънцето е прекалено голяма, за да го покрие каквото и да е облак или мъгла, но ако разбирането на дживата е затъмнено, тогава слънцето е скрито от нея.

Невежеството покрива знанието за святото име, за позицията на Бога и за самоидентичността. "Дори и след приемането на святото име, ако човек не разбере същността на името и трансцеденталната му природа, се създава мъгла от невежество и душата потъва в тъмнина. Човек, който е невеж относно позицията на Кришна, се обърква и започва да почита полубоговете. Така той бива въввлечен в цикъла на плодоносните дейности или карма. Онзи, който не е осъзнал трансцеденталната природа на душата, страда от сварупа бхрама (объркване на самоличността) и е в материално съзнание, винаги в заблуда и невежество."

Шрила Харидаса възкликнал оживено: "Аз съм най-големият щастливец, защото от моите уста днес Чайтанйа Махапрабху, самият Велик Бог, иска да слуша за святото име!" След това той започнал да обяснява нататъка относно невежеството.

Този, който е в невежество, не знае, че Бог Кришна е над всичко. Негови вечни слуги са всички полубогове и останалите души. Той не знае, че природата на душата е трансцедентална и че материалният свят е проявление на майа, илюзорната енергия на Бога. Всеки, който е разбрал тези истини и техните взаимовръзки е свободен от мрака на невежеството и може да премине отвъд воала на намабхаша.

Облакът на анартха е съставен от копнежа по илюзорни неща, от слабостта на сърцето и от обидите

Копнежът за временни и нереални неща, слабостта на сърцето и ума и обидите са облаците от анартхи, които причиняват на душата безконечни страдания.

Жаждата за илюзия (асат-тришна) се отнася до желаенето на неща, които не са свързани с Кришна. Тези желаниа са: ненаситно жадуване за тъй наречените материални победи, жадуване на мистични сили и копнеж за имперсонално освобождение.

Хридайа-даурбалйам се отнася до склонностите на сърцето и ума (а те са материална привързаност, измама, завиждане на чуждия напредък и желаниа за име, слава и почести), които се пораждат в състояние на духовна слабост.

Апарадха означава обиди: това може да са обиди към святото име (намапарадха), към служенето на Кришна (севпарадха), към преданоотдадените на Кришна (вайшнавапарадха) или към другите живи същества (дживапарадха).

Тези облаци скриват слънцето на святото име. Ако някой възпява святото име и в същото време поддържа тези анартхи, мантруването му в най-добрия случай би могло да бъде само непречистеното име (намабхаша). Святото име е винаги свършено само по себе си, но намабхаша размътва разбирането на душата за него.

Намабхаша се неутрализира от самбандха-таттва

Докато душата не се е установила твърдо в знанието за самбандха-таттва или правилното разбиране за връзката между Бога, Неговите енергии и душата, тя ще продължава да мантрува на нивото на намабхаша. Когато сериозният възпяващ приеме пълно убежище в истински духовен учител, той се научава как свършено да изпълнява предано служене и по този начин разпръсва мъглите и облаците в своето сърце. След като те са премахнати веднъж, слънцето на святото име заблестява ярко и дарява предания с Божията любов.

Самбандха като връзка, абхидейа като признак, прайоджана като необходимост

Истинският духовен учител дава на последователя си самбандха-гйана. Възпяването на святото име е знакът (абхидейа) за тази вечна

връзка (самбандха). Духовният учител вдъхновява ученика да се заеме с абхидея или мантруването. Тогава слънцето на святото име засиява по-силно и изпарява мъглата и облаците. Мантруването на този етап става непреодолима нужда (прайоджана). Прайоджана води предания към чиста любов към Бога и в тази точка той изпитва екстаз във всеки един миг на мантруването.

Духовният учител трябва много точно да обясни на ученика знанието за връзката между душата и Бога (самбандха-гйана), който от своя страна трябва да го получи с подобаваща вяра. Същината на това знание е, че Кришна е вечният Велик Бог, че душата е негов вечен слуга и че любовната връзка на душата с Бога е вечната присъща черта на нейната природа.

В контакта си с материалната природа, душата е забравила своята вечна връзка с Бога и се скита безцелно в този свят на илюзията, търсейки блаженство. Материалният свят е същински затвор, в който живата душата търпи наказание за това, че е обърнала гръб на Кришна. Той се състои от 14 планетарни системи, които заедно са наречени Девидхама. Тези планетарни системи са клетките в затвора, ограничаващи опърничавите дживи. Девидхама не е място, където би могло да се изпита щастие или блаженство. Материалните така наречени удоволствия, които се предлагат на душите тук са само временни и като такива се явяват причина за последващи страдания. И какъвто е планът на всяка углавна система, дживите постепенно биват променяни чрез тези наказателни мерки.

По милостта на Вайшнава, преданоотдаден на Бога, окованата душа може да приеме святото име и съпътстващото го знание (самбандха-гйана) и в края на краищата да се издигне до чистата божия любов. На такава щастлива душа дори имперсоналното освобождение (сайуджа-мукти) ще се стори осъдително. Но докато не намери твърда почва в разбирането на самбандха-гйана, нейното мантруване ще бъде замърсено от анартхите. Това е състоянието на нечисто възпяване (намабхаша). На такова ниво душата не може да възпява чистото име на Кришна.

Резултатът от намабхаша мантруването

Стойността на нивото на възпяване намабхаша не трябва, обаче, да бъде недооценявана, защото то разкрива много позитивни облаги за душата и увеличава нейната набожност. И наистина, намабхаша доказано е едно от най-големите блага за нея. Тя ѝ носи много по-добра съдба отколкото цялата религиозност, обети, йога и жертвоприношения взети заедно.

В намабхаша всички грехове се опрощават, освобождавайки душата от ефектите на Калиюга. Възпяващият в намабхаша се превръща в услужлив доброжелател на пропадналите души, защото освобождава другите, както и самия себе си от болестта на материалното съзнание. Страхът и нищетата биват сломени, оставяйки мантруващия да се наслаждава на сигурност и спокойствие. Нещастията, причинявани от демони, призраци, гоблини, зли духове и от зловредното планетарно влияние, лесно биват предотвратени. Дори и според съдбата си да е осъдена за адските планети, душата ще добие освобождение, защото прарабдха карма (греховните реакции на делата от предишни животи, които се проявяват сега) биват парирани.

Намабхаша е по-висша от резултата от изучаването на всички Веди, от посещението на всички святи места за поклонение или от изпълнението на каквато и да било алтруистична благотворителна дейност. Четирите цели, които Ведите предлагат – религиозност, благосъстояние, сетивно наслаждение и освобождение (дхарма, артха, кама и мокша) - са свободно достъпни чрез мантруването намабхаша. То е надарено с невъобразимата сила да облагороди всяко живо същество. То носи безкрайна радост и издига дори окаяниците до изключително възвишено ниво на разбиране. Намабхаша осигурява вечно пребиваване в духовната обител Вайкунтха, особено в Калиюга. Това е заявено в писанията.

Намабхаша има четири състояния: санкета, парихаса, стобха и хела

Четирите елемента на мантруването намабхаша са санкета(непреднамерено или случайно), парихаса (на шега или на подбив), стобха (с насмешка) и хела (с пренебрежение и нехайство).

Непреднамереното или случайно възпяване (санкета) е два типа: 1) когато човек има намерение да мантрува името на Бог Вишну, но има материално разбиране за него, и 2) когато човек има нещо абсолютно различно в ума си, от Бога или Неговите имена, но възпява святото име, припомняйки си по някакъв начин трансцеденталния звук. Яваните ядат крави, но въпреки това те могат да получат освобождение, произнасяйки „харам“, една обикновена дума в техния език (Урду). Понеже санкета е най-малко обидната точка от намабхаша, силата на святото име се увеличава многократно, когато се мантрува по този начин.

Възпяването на шега (парихаса), както го е правил Джарасандха, има за резултат освобождението, както и мантруването с насмешка

(стобха), както например Шишупала. Дори и мантруването с невнимание или с неуважение (хела) води до избавление от страданията на материалното съществуване. Възпяването намабхаша може да пречисти всеки. Низшите хора, възпитавани като месоядци (млечхи), грубите материалисти, както и мързеливците могат всичките да се възползват от тази възможност да получат освобождение.

Разликата между шраддха-намабхаша и намабхаша

Възпяването с вяра, все още замърсена от нежелани тенденции (анартхи), е известно под името шраддха-намабхаша. Елементът вяра (шраддха) липства в четирите състояния на намабхаша; дори санкета мантруването има оттенък на пренебрежение. Въпреки това, дори и най-нисшата позиция на намабхаша (хела) дава освобождение, какво да говорим за възпяване, изпълнено с вяра. Възпяването с вяра довежда човек до знанието за връзката (самбандха-гйана), чийто резултат е привързаността към святото име (рати). Всъщност възпяването с вяра много лесно и бързо изчиства анартхите.

Свободното от анартхи непречистено възпяване става судханама, което дава Кришнапрема

Всеки друг успех, но не и Кришнапрема, е достижим в намабхаша. Когато желанията (анартхите) бъдат анулирани, намабхаша се превръща в нама или судханама, чистото име. Чрез чисто възпяване и чрез следване на правилата на садхана, според инструкциите на гуру, садху и шастра, човек бавно, но сигурно добива Кришнапрема – Божията любов. Но намабхаша никога не може да даде Кришнапрема.

Наистина щастлива е онази душа, която се е освободила от извършването на намапарадха (оскърбления към името) на нивото на примесеното възпяване. Състояние на намабхаша без обиди е далеч по-висше от карма и гйана, защото в него се отглежда семето на вярата и поклъва рати или привличането. Това привличане води възпяващия до чистото име и накрая до према.

(забележка 1 от Бхактивинода) Писанията са пълни с думи от рода на „намабхаша“, „Вайшнавабхаша“, „шрадхабхаша“, „рати-абхаша“, „премабхаша“, „мукти-абхаша“ и т.н. Суфиксът „абхаша“ има специално значение, което е приложимо по много различни начини.

Неясният или неопределен образ (абхаша) бива два вида: сварупа-

абхаша и пратибимба-абхаша. Сварупбхаша е частичното процеждане на пълният блясък. Например в облачен ден светлината на слънцето само частично се вижда, защото пълният му блясък е засенчен от облаците. Намабхаша, причинена от подобните на облаци була на невежеството, се нарича чайа-намабхаша или „неясното сенчесто име“. Пътят към сенчестото име се отваря от чайа-шраддхабхаша или неясната сянка на вярата (шраддха).

Пратибимба-абхаша означава отражение на изкривения образ на реален обект, както слънчевата светлина се пречупва, отразена в повърхността на водата. Подобно нарушено, пречупено отражение никога не би довело до пълно усещане за оригиналния източник на светлина.

Когато лъчите на святото име се отразяват в сърцето на някой Майавади, се появява пречупено отражение (пратибимба-намабхаша), спускайки имперсоналното освобождение (сайуджйа мукти) над този, който го възпява. Такова мантруване, обаче, ще пропусне да създаде квинтесенцията на възпяването – Кришнапрема. Всъщност, подобен тип намабхаша е голям обида към името (намапарадха); затова в действителност въобще не може да се смята за намабхаша.

Неясното сенчесто име (чайа-намабхаша) или частичното процеждане на пълния му блясък (сварупа-намабхаша) са истински намабхаша и биват разделени в четири основни категории или положения, както беше споменато по-рано. Писанията възхваляват примесеното име (намабхаша), в същото време порицавайки дълбоко изкривеното му отражение (пратибимба-намабхаша). Неясното име (чайа-намабхаша) е резултатът от възпяването на святото име с анартхи, породени от невежеството. Но възпяването на святото име с анартхи, отглеждани от порочна и изопачена философия, причинява изкривяване на отражението на името (пратибимба-намабхаша) и е основното препятствие за служене с преданост и сериозна обида.

Един Вайшнавабхаша, макар и да не е истински Вайшнава, трябва да бъде уважаван като начинаещ преданоотдаден, тъй като не е замърсен от Майавади философията. Такъв човек може лесно да се пречисти като общува със светци. Издигнатите Вайшнави приемат такива неофити за невинни и ги обливат с милостта си. Те не трябва да бъдат пренебрегвани и избягвани като агностици майавади. Чистите преданоотдадени ще възродят мъничката искрица преданост у неофитите; окуражавайки склонността им да обожават мурти и давайки им постепенно знание (самбандха-гйана), те ги

установяват в предано служене на Бога и Неговите бхакти. Но ако един неофит изразява силна наклонност към непоправимите Майавади постановки, тогава той трябва да бъде избягван. (край на забележка 1)

Когато такъв човек види чистата твърда вяра на другите, той бива впечатлен и в него също се появява мъждукаща слаба вяра, поради доброто общуване. Желаете да се възвиси, той може да мантрува постоянно, но понеже храни силна привързаност към насладите на сетивата и към освобождението, неговата вяра не е истинска, тя просто прилича на вяра. В писанията това е описано като пратибимба-шраддха-абхаша; следователно резултатът от него е изкривеното отражение на името (пратибимба-намабхаша). Ако този вид намабхаша бъде изкривен още повече от Майавади философията, мантруващият си мисли, че чистото и трансцендентално име на Бога е обикновено и несъвършено и трябва да бъде подобрявано от имперсоналното знание. Тази обидна изличава и малкото истинска вяра, която той е имал.

Разликата между неясното и изкривеното име

Неясното име (чайа-намабхаша) е симптом на невежество и сърдечна слабост. Множество анархти могат да бичуват предания в това състояние, но всички тези недостатъци са поправими чрез непрестанно възпяване на свящото Божие име. Но възпяването на изкривеното име (пратибимба-намабхаша) само увеличава обидите.

Според Майавадите името, формата, качествата и забавленията на Бог Кришна са илюзорни, неистински, временни и замърсени. Те объркват према – чистата любов към Бога – със сантименталност. Майавади философите се противопоставят на всяка крачка в Бхакти – пътя на предаността. Затова Майавадите нанасят най-големите оскърбления.

Мантруването на един Майавади не е истинско мантруване. Сричките на Божието име могат и да излизат от устата му, но вибрацията е лишена от енергията на Бога. Неговото мантруване е изпълнено с копнежи за сетивни удоволствия и освобождение: за него Божието име е материално. Заради склонността му към измама резултатът от мантруването му са неспирни нещастия.

Какво е изкуплението на Майавади?

Ако по някаква добра съдба Майавади изостави желанието за наслаждение на сетивата и за освобождение и, мислейки за себе си

като за слуга на Кришна, започне да мантрува, той се очиства от обидите и философските си забегки. Тогава той приема убежище в свящото име и се разкайва. Това му отваря вратата отново да чуе и да общува с чисти преданоотдадени. Така неговото мантруване го води до разбирането на самбандха-гйана. Ако той мантрува, леейки непрестанно сълзи на разкаяние, може да призове милостта на свящото име.

Обидата, която Майавади нанася е, че вижда Бхакти като материална

Майавади счита както трансценденталната форма на Кришна, така и изначалната позиция на душата като Негов вечен слуга, за мимолетни и въображаеми. Майавади философията е тежко оскърбление към свящото име. Намабхаша наистина е дърво, което изпълнява всички желания, защото предлага на Майавадите дори освобождението (сайуджа), което те толкова много желаят. Понеже е всемогъщо, името дава мукти-абхаша или привидно освобождение на нивото на възпяването на изкривеното отражение на името (пратибимба-бхаша). Сред петте вида освобождение сайуджа (да станеш едно с Бог) се счита за абхаша – или просто за намек за освобождение. Наистина в сайуджа с материалните страдание е свършено, но известна духовна съдба все още предстои.

Ммайавадите, заплени от майа, намират сайуджа за приятна; но всъщност тя е само намек за истинското щастие. Те завинаги се лишават от трансценденталното съществуване, знание, щастие и служене в преданост, защото сайуджа-мукти помрачава помненето на Кришна. За какво вечно блаженство става въпрос, след като вечността на Бхакти и према са поставени под съмнение?

Ако възпяващият неясното сенчесто име се пази от замърсяването на Майавади, той постепенно достига до чистото име

Ако мантруващият неясното сенчесто име (чайа-намабхаша) не е осквернен от атеистични разбирания, той има добра съдба. Той е невеж относно силата на свящото име, но то по своята присъща природа насища със знание възпяващия. Например, слънцето може и да не се вижда, когато небето е облачно, но щом облаците се разнесат, то засиява с целия си блясък. Разпръсването на облаците на нежеланите тенденции и на невежеството до много голяма степен се подпомага от влиянието на истински духовен учител и за кратко време възпяващият е способен да придобие чистото име и Кришнапрема.

Преданоотдаденият не бива да общува с Майавади

Завършвайки своето обяснение за намабхаша, Харидаса казал: „Преданият трябва старателно да избягва общуването с Майавади и да служи на Вайшнавите, които са привлечени към чистото свято име. О Господи Чайтаня, това е твое предписание и който го следва има голям късмет. Тези, които подценяват и пренебрегват тази инструкция, са окаяници, които ще страдат милиони животи. Мой Боже, моля те спаси ме от лошо общуване и ме пази в лотосовите Си нозе, защото аз не виждам нищо друго, освен тях!“

Този, който приеме убежище в нозете на Шрила Харидаса Тхакура, непрестанно ще възпява свящото Божие име и ще открие истинското щастие в живота.

Глава 4

Десетте обиди срещу свящото име

(намапарадха)

Хуленето на преданоотдадените (садху-нинда) е първото оскърбление

(въвеждаща бележка от Бхактивинода Тхакура: Намабхаша беше описана в предходната глава; следващите десет глави се отнасят до десетте обиди към свящото име(намапарадха), а глава 14 обяснява обидите към Божеството (севапарадха). Нама и сева апарадхите в началото възникват от лошите тенденции и водят до намабхаша. Ако тези обиди не бъдат поправени и станат преднамерени, те не само възпират духовното развитие на човек, но завинаги го отстраняват от преданото служене, оставяйки го в ада. Първата от тези обиди е предмет на тази глава Критикуването или немерението да се навреди на един квалифициран светец е сериозна обида към свящото име. Как би могъл Богът да понесе критики към онези, които разпространяват славата на името Му?)

Вечна слава на Господ Гауранга, животът на Шри Гададхара Пандит; вечна слава на Господ Нитйананда, сърцето на Шримати Джакхнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа, господарят на Майка Сита; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бог Чайтаня!

Господ Чайтаня каза: „Харидаса, сега опиши подробно обидите

срещу свящото име.“ Шрила Харидаса отговорил: „Мой Господи, каквото и да кажа, ще бъде единствено по твоя подбуда. Аз съм просто една кукла.“

Десетте обиди срещу свящото име

„Писанията изброяват десет обиди срещу свящото име. Аз много се страхувам от тях! Ще ги изброя една по една; и докато го правя, моля те, дай ми силата да ги избегна, мой Господи!“

- 1) Да се хулят преданоотдадените на Бога
- 2) Да се считат полубоговете за независими от Върховния Бог; а също така да се смятат името, формата, качествата и забавленията на Бог Кришна за отделни от Него.
- 3) Да не се подчиняваш на духовния учител, който разкрива истината за свящото име.
- 4) Да се критикуват писанията, които описват славата на свящото име.
- 5) Да се смята съвършенството и божествените качества на свящото име за въображаеми и по такъв начин да се тълкува духовното възпяване на свящото име.
- 6) Да се извършват греховни действия чрез силата на свящото име.
- 7) Да се дават наставления на невярващите относно славата на свящото име.
- 8) Да се смятат за рабнопоставени свящото име и благоприятните ритуални дейности, препоръчани в частта кармаканда на Ведите.
- 9) Да не се внимава, докато се възпява свящото име.
- 10) Да не развиеш любов към свящото име, дори след като си научил за славата му, поради поддържане на привързаност към тялото и свързаните с него неща.

Да се хулят преданите е първата обида

Да се хули един преданоотдаден на Бога е първата обида към свящото име и тя напълно разрушава духовния живот на човек. Добрите качества на преданоотдадения са описани лично от Бог Кришна в инструкциите му към Уддхава, както е записано в

Единайста Песен на „Шримад Бхагаватам“.

Преданият е милостив, толерантен, еднакъв към всички, извършва покаяние без да измъчва тялото, истинен, чистосърдечен, състрадателен, свободен от похот в своята интелигентност, господар на сетивата, без претенции за собственост, нежен, чист, регулиран в храненето, изпълнен с мир, безразличен към материализма, търпелив, устойчив, приемащ Бог Кришна за свое единствено убежище, свободен от илюзии, сериозен, победил глада, жаждата, оплакването, завистта, старостта и смъртта, не очакващ почит, но отдаващ я на другите, познавач, който не е измамник и е изпълнен със знание.

Качествата са два вида – сварупа и татхаста

Тези качества могат да бъдат разделени в две категории: сварупа – или директните или присъщите качества на дадена субстанция; и татхаста – качества, които са окрасяващи и се проявяват когато субстанцията влезе във връзка с нещо друго. Приемането на преданоотдадения, че Кришна е неговият единствен подслон (Кришна ека шарана) е неговото присъщо качество (сварупа-лакшана), а всички останали качества са допълнителни (татхаста).

Ако по някаква добра съдба човек общува с Вайшнави, той може да развие вкус към свящото име и да приеме пълно убежище в лотосовите нозе на Кришна. По този начин той разгръща присъщото си качество (сварупа-лакшана) и след това чрез непрестанно мантруване, постепенно развива всички останали симптоми (лакшана). Другите симптоми са татхаста, но въпреки това по същество присъстват в един Вайшнава.

Светостта зависи не от външните признаци, а от вътрешното качество (сварупа-лакшана)

Външните обозначения – такива като четирите социални и религиозни ордена: брамана, кшатрият, вайшья, шудра и брахмачари, грихастха, ванапрастха, санйаси не са показател за един преданоотдаден. Писанията казват, че качеството на пълното отдаване на Кришна е отличителният белег на предания и единствено такъв предан би могъл да възпява името на Кришна чисто. Чрез примера на Рагхунатха даса Госвами, Шри Чайтанья учи какво трябва да бъде правилното поведение на един грихастха Вайшнава. Шрила Рагхунатха даса Госвами не се е появил в кастата на брамините, а в по-нисшата каста на кшатриите в село Саптаграма. Богът го посъветвал да не бъде нетърпелив и импулсивен, а да се

върне към домашния си живот и да остане там.

Човек се пречиства постепенно, следвайки този системен процес. Няма нужда прибързано да се претендира за непривързаност и отреченост просто за да се впечатлят хората. Отречението трябва да се приеме вътре в сърцето. Да се носи робата на отшелник, докато сетивата все още не са под контрол, се нарича маймунско отречение (маркатавайрагйа).

Стопанинът трябва редовно да изпълнява своите задължения. Непривързаността към материалното ще се породи естествено в сърцето му докато той вътрешно отглежда твърдата си вяра в Кришна, водейки нормалните си външни взаимоотношения с хората. Много скоро Кришна лично ще го освободи.

Признаците на отречения светец (садху)

Когато Шрила Рагхунатха даса Госвами накрая оставил дома си и приел живота на санйаси, Богът лично му дал наставления за правилния път на отречението. Санйаси не трябва да участва, нито да слуша фриволни материалистични разговори. Носенето на красиви дрехи и опитването на вкусни храни трябва да бъдат отхвърлени. Винаги готов да даде почитания на другите, без да изисква уважение към самия себе си, санйаси трябва непрестанно да възпява святото име. Той трябва да отдава интимно служене на Шри Радха и Кришна в настроението на обитателите на Враджа.

Качеството сварупа-лакшана и на грихастха и на санйасина е едно и също

Сварупа-лакшана или най-важният признак (отдаването на Бог Кришна) трябва да преобладава у предания без значение от неговото социално или религиозно положение (варна или ашрам). Татхаста-лакшана или периферните признаци естествено ще варират в съответствие с варните и ашрамите, докато неизменната отдаденост на Кришна е установен признак на преданото служене във всички случаи.

Имайки това качество постепенно, но неизменно украсяващите качества се появяват в характера на предания. Дори и те да не са узрели напълно в един отдаден и макар да се виждат някои сериозни несъответствия в неговия характер, той все пак трябва да бъде уважаван като садху или свята душа. Такова е твърдението на писанията, както е изразено и думите на самия Кришна в „Бхагавад Гита“ и трябва да му се отдаде пълно уважение.

Оскърбително е да се критикува един преданоотдаден на основата на миналите му грехове

Когато някой е развил истински вкус към мантруването, едно промълвяне на свящото име е в състояние да унищожи всичките му предишни грехове. Някои следи от греховни реакции може все пак да останат при отделни индивиди, но те неотклонно ще бъдат премахвани в процеса на мантруването. Когато тези последни дири на греха изчезнат, човек става чист преданоотдаден. Разбира се, остатъчните следи на греха изглеждат на обикновените хора като истински грях; ако един преданоотдаден е критикуван за следите от почти изкоренен недостатък в характера, това е мъчителна обида. Ако преданият се критикува заради грехове, извършвани преди отдаването му на Кришна, това е друго сериозно оскърбление. Такъв критикар със сигурност си навлича гнева на Кришна.

Няколко думи за най-важното качество на преданоотдадения

Човек, който е напълно отдаден на Кришна по естествен начин само ще възпява Божието име. По милостта на Бога такъв човек бива наричан садху (светец). Само един отдаден на Бога има необходимите качества да бъде уважаван като садху, никой друг. Човек, който претендира, че е садху, не е нищо повече от шарлатанин и самохвалко; а онзи, който смирено казва, че е бедна душа, отдадена на Кришна и постоянно възпява името на Кришна е истински садху. Считайки себе си за по-низш от стрък трева и потърпелив от дърво, той отдава цялата почит на другите без да очаква каквато и да било за себе си. Свящото име дарява на такъв садху чистата Божия любов.

Вайшнава, който е твърдо установен в свящото име е истински садху; да се критикува такъв светец е оскърбление към свящото име (нама-апарадха)

Чувайки такъв садху да възпява свящото име, човек трябва да му отдаде цялата си почит, знаейки че това е един съвършен Вайшнава. Вайшнавата е духовен учител на целия свят, истински приятел на всяко същество и е винаги океан от състрадание. Всеки, който критикува такъв Вайшнава отива право в ада и страда в неизказани мъки рождение след рождение. Вратите на Бхакти са затворени за такъв оскърбител, защото преданото служене е милосивият дар на Вайшнавите към човечеството. Вайшнавата е обител на духовните енергии на Кришна; хората получават Кришна-бхакти само чрез неговото съкровено приятелство.

Тази чиста енергия на Бхакти се раздава от съвършения чист отдаден на Бога на кандидат-преданоотдадения, а той от своя страна, ставайки съвършен, я дава на друг кандидат. И така енергията на бхакти се разширява. Трите най-големи скъпоценности на бхакти-шакти са милостта на чист преданоотдаден под формата на остатъци от неговата храна; вода, с която са били измити нозете му; и прах от лотосовите му нозе.

Как един Вайшнава насища с енергията си другите: когато остане известно време в компанията на такъв Вайшнава, човек поема енергията на бхакти, която тече от тялото на този светец. И ако е достатъчно вярващ, той може да задържи тази енергия вътре в собственото си сърце и да изпита непосредствен екстаз. Дори само миг в компанията на Вайшнава може да събуди бхакти в сърцето на един набожен човек, който незабавно ще се вдъхнови да възпява Божието име; и постепенно святото име ще го възнагради с всички добри качества.

(забележка 1 от Бхактивинода) Енергията (шакти) на чистата преданост е сливане на хладини (носещата наслада енергия на Кришна) и самвит (даващата знание енергия на Бога). Бхакти почива в сърцето на трансценденталиста и го използва като средство за понататъшното си движение. Когато душата се очисти от завист и е склонна да служи с преданост, енергията на бхакти се пренася от сърцето на чистия преданоотдаден в сърцето на живото същество, където приема подслон в душата му и там постига съвършенство. Това е голямо тайнство. (край на забележка 1)

Съществуват четири вида хулени на преданоотдадения

Оскърбителят може да критикува един Вайшнава заради неговата каста; заради някакъв неволен случаен пропуск; заради последните следи от предишните му грехове; или заради греховните му дела преди отдаването му на Бога. Такъв оскърбител никога не би развил вкус към възпяване на святото име.

Човек, който е приел напълно убежище в процеса на предаността, се счита за чист Вайшнава. Четирите гореспоменати грешки може и да присъстват у него, но той е изцяло свободен от всички останали недостатъци. Следователно критикуването му носи зла орис на самия оскърбител. Славата на святото име се разпространява от Вайшнавите и Бог Кришна не търпи никакви оскърбления срещу тях. Човек може да изостави всички други дейности – религиозност, йога, жертвоприношения, плодоносна работа, емпирично знание и т.н.; но ако той просто възпява святото име, това е същината на

духовната култура.

Садху приема пълен подслон в свято име

Без никога да критикува полубоговете или другите свещени писания, Вайшнавата просто възпява свято име. Независимо дали такъв садху е грихастха или отречен санйаси, човек трябва жадно да вземе прахта от лотосовите му нозе. За чистотата на един Вайшнава може да се съди по това, колко е голямо привличането му (рати) към името. Неговата чистота няма абсолютно нищо общо с официалният му статус на Вайшнава или с неговото богатство, ерудиция, възраст, външен вид, сила или последователи.

Човек, който желае да приеме подслона на свято име, трябва да избягва склонността си да критикува преданите. Чистата преданост във възпяването на свято име зависи от общуването с чист преданоотдаден и от неговата чиста преданост. Без такова общуване всичко се изопачава и разваля. Бхакти незабавно се оттегля още при първия намек за оскърбление към светците (садху-нинда), което веднага се превръща в оскърбление към името (намапарадха). Нека начинаещите предани отхвърлят садху-нинда и нека общуват и служат на чистите отдадени на Бога.

Има два вида лошо общуване; първото е общуването с жени

Правилното поведение за един Вайшнава е да избягва лошата компания (асатсанга), която кара човек да не уважава светците. Лошото общуване е два вида. Първото е общуването с жена, което означава или човек да има непозволена връзка с друга жена, освен със собствената съпруга; или да бъде изключително привързан към собствената си съпруга. Писанията позволяват на съпруга само правилно регулирана връзка с неговата съпруга. Да се поддържа приятелство с разпуснат или безволев мъж също влиза в тази първа категория на асатсанга.

Не-преданите биват три вида

Вторият тип лошо общуване е да се омесваш с не-отдадени. Има три вида не-отдадени: Майавадите, дхармадхаджи (престорените) и ниришвара (атеистите). Майавадите никога не приемат, че формата на Върховния Бог е вечна. Те казват, че формата на Бога като мурти е материална и че душата също произхожда от майа. Престореният човек (дхармадхаджи) няма преданост или привличане с сърцето си, но външно ги показва. Той носи дрехите на преданоотдаден за да постигне материални цели. Атеистът (ниришвара) е невярващ, който

изобщо отхвърля Бога. Сериозният търсач или садхака (практикуващ) трябва да избягва такава лоша компания. Ако някой спори, че отбягването на такива не-отдадени е обида към святите хора (садху-нинда), неговата компания също трябва да бъде изоставена. Човек трябва да се пази от подобно лошо общуване и да вземе убежище напълно в святото име. Само тогава ще му бъде осигурена Божията Любов.

Има три вида преданоотдадени; най-низшият вид е каништха-адхикари

Неофитът – начинаещият преданоотдаден (каништха Вайшнава) показва вяра, която е формална и светска. Той почита Божеството, но не е в настроение на служене към преданите на Бога. Той е почти Вайшнава (Вайшнавапрайа), но още не е истински Вайшнава; затова той е в състояние да се възползва напълно от предимството на садху-сангха. Такъв неофит трябва да получи благословията на чист преданоотдаден за да напредне по-нататък.

Мадхйама преданоотдаденият

Мадхйама Вайшнавата (преданоотдаденият на средното ниво) знае много добре важността на отдадените на Бога и винаги търси тяхната компания. Той е убеден, че Кришна е Богът, че душите са Негови вечни слуги, че средството за напредък е бхакти и че целта е према. Той е състрадателен към невинните и избягва компанията на атеистите.

Стъпалото на предаността мадхйама бележи началото на Вайшнавизма, защото на това ниво човек е способен да възпява чистото име. Мадхйама преданоотдаденият знае добре всички ефекти на различните видове общуване. Той различава Вайшнавите от не-Вайшнавите, защото е специално инструктиран да служи на издигнатите преданоотдадени и да избягва лошото общуване (асатсанга) и обиждането на светците (садху-нинда). Всъщност това е необходимост за него. Ако той е небрежен и не разграничава степените на преданост и Вайшнавите от не-Вайшнавите, той извършва Вайшнава-апарадха.

Уттама (висшите) преданоотдадени

Чистият преданоотдаден от най-висш порядък вижда Кришна проявен навсякъде и знае, че всичко почива в Него. Той вижда Кришна в самия си живот, в самата си душа. Той не взема предвид различията – кой е Вайшнава и кой не е, кой е приятел и кой - враг; и

така за него няма предписание да служи на Вайшнавите. Целият му живот се върти около свято то име, което е същността на всичко за него.

Според писанията каништха преданоотдаденият, тъй като е невеж относно Кришна, преданоотдадените и свято то име, е способен да мантрува единствено на нивото намабхаша. Мадхйама преданоотдаденият е достоен да възпява чистото име; именно затова той трябва винаги внимателно да избягва обидите към другите преданоотдадени, за да може мантруването му да бъде чисто. Уттама или висшият Вайшнава не би могъл никога да извърши каквото и да било оскърбление, защото той усеща Кришна навсякъде.

Всеки практикуващ (садхака) трябва спокойно да вземе предвид тези положения и да открие истинската си позиция. Първо – той трябва да спре обидите към преданоотдадените (садху-нинда). След това трябва да мантрува с твърда вяра в съответствие със своето положение като Вайшнава. Той трябва да се стреми да достигне нивото мадхйама чрез общуване с равнопоставените преданоотдадени, служене на по-висшите, избягване на не-отдадените, състрадание към всички живи същества и постоянно възпяване на свято то име.

Лекът за оскърблението на светците

Ако някой обиди преданоотдаден в момент на заблуда или умопомрачение, той трябва да падне в краката му, разкайвайки се горчиво, плачещ и изпълнен с угризения и да моли за прошка. Той трябва да смята себе си за пропаднал окаяник, нуждаещ се от милостта на този преданоотдаден. Един отдаден на Бога е много милостив; сърцето му ще омекне и той ще прегърне оскърбителя си, освобождавайки го по този начин от неговите оскърбления.

Харидаса Тхакура заключил: „Поднасям това обяснение на първата от десетте обиди към свято то име в Твоите лотосови нозе“.

Онзи, който като пчела се върти около лотосовите нозе на Шрила Харидаса Тхакура ще открие, че тази Харинама Чинтамани е собственият му живот и душа.

Глава 5

Почитането на полубоговете независимо от Кришна е второто

оскърбление

Вечна слава на Господ Гауранга, животът на Шри Гададхара Пандит; вечна слава на Господ Нитйананда, сърцето на Шримати Джакхнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа, господарят на Майка Сита; вечна слава на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа.

Шрила Харидаса Тхакура продължи да говори с допрени длани: „О Боже на Вселената, сега Те моля да изслушаш моите обяснения за втората обида срещу свящото име.“

Вишнутатва или принципът на Върховния Бог Вишну

Бог Вишну е върховната недвойствена Абсолютна Истина. Макар той да е висшият Бог на материалното творение, Неговата собствена форма е трансцедентална и пребиваваща винаги в чистото добро. Господ Кришна в Голока е изначалната и висша форма на Вишну. Кришна е украсен със 64 необикновени съвършенства и е убежище на цялата трансцедентална сладост. Бог Нарайана притежава 60 от тези съвършенства и то в по-малка степен на пълнота от Него, също както и Бог Вишну и пурушааватарите.

(Забележка 1 от Бхактивинода) Бог Нарайана, господарят на Вайкунтха е частична експанзия (виласа-виграха) на Кришна. Формата на Нарайана във Вайкунтха - Санкаршана - се разширява като Маха Вишну, който лежи в Причинния Океан. Това е първата пуруша експанзия; следващата е Гарбходакашайи Вишну, източникът на Брахма. Той влиза във всяка Вселена като пуруша-аватар. По-нататък той се разширява като Кширодакашайи Вишну, Свръхдушата във всяко живо същество.

Трите пуруша експанзии са познати като Бог Вишну. Кширодакашайи Вишну е източникът на инкарнациите, такива като Матсйа, Курма и т.н. Всички тези инкарнации са различни форми на все същия Вишну принцип и са украсени със 60 трансцедентални качества. Шактйавеша-аватарите са живи души (джива-татва); чрез които се спуска Божията мощ. Те са отделни експанзии на Бога (вибхиннамса). Такива са например Парашурама, Буддха, Притху и други. (край на забележка 1)

Отделните части на Върховния Бог (вибхиннамса) са две категории. Обикновените души притежават само 50 от трансцеденталните характеристики на Бога и то в по-малка степен. Но във втората категория души, сред които са и полубоговете, същите 50 качества

се разкриват в пълната си сила. Още пет качества са частично проявени в Шива. Тези пет качества са изцяло изразени само в категорията на Вишну.

Така формите на Вишну са надарени в пълна степен с 55-те качества на полубоговете. По-нататък в тях се разкриват още пет качества – с което стават 60 – които са изразени до степен на абсолютна пълнота единствено в Бог Нарайана. Шива и останалите полубоговете са слуги на Върховния Бог. Въпреки че полубоговете са по-висши от дживите, Върховният Бог Вишну е господар както на едните, така и на другите.

От чисто невежество хората приравняват Върховния Бог с полубоговете

Хората, които са невежи по отношение на принципа на Вишнутаства, се опитват да приравнят Върховния Бог с полубоговете, но Шива и останалите полубогове просто са изпълнители на заповедите на Вишну.

Майавадите казват, че Брахман наистина е имперсонален и безформен и че обожаваните форми на Бога (т.е. трите божества на състоянията добродетел, страст и невежество) са материални. Но писанията недвусмислено заявяват, че Брахма сътворява единствено материалния свят, а Шива само го унищожавя, докато Бог Нарайана или Вишну вечно поддържа всичко, включително Брахма и Шива и техните цикли на сътворение и унищожение. Затова само Той е вечният обожаван Господ. Който обожавя останалите полубогове и пренебрегва Васудева, Върховния Бог Нарайана, остава завинаги в ада на материалното съществуване.

На основанието на Ведите някои хора, приемайки Бог Вишну за всепроникващата Абсолютна Истина, спорят че след като Бог присъства във всички полубогове, почитането на полубоговете е равнозначно на почитането на Бог Вишну. Този аргумент е погрешен. Писанията не подкрепят идеята, че обожанието на полубоговете е еднакво с обожанието на Вишну. Всъщност, обожанието на Бог Вишну осъществява обожанието на всички полубогове. Следователно, отделно обожание на полубоговете не се препоръчва.

Правилното интерпретиране на Ведическата истина е, че ако Бог Вишну е всеприсъстващ, то Неговото обожаване е автоматично обожаване на всички полубогове. Когато се напояват корените на едно дърво, то расте, но ако се поливат клоните и листата му,

дървото изсъхва и умира. Само невежите хора, забравили всички Ведически принципи, могат да направят такава грешка. Те не успяват да разберат, че почитането на Бог Вишну е вечна дейност в чистото добро, отвъд трите материални състояния.

Поради настъпването на Калиуга и замърсяването на Майавада, хората пренебрегват върховната позиция на Вишну и почитат полубоговете отделно от Него. Индивидуалните полубогове предлагат само определени облаги, докато единствено Върховният Бог може да даде пълна благословия. Той е поддръжникът на всекиго. Ако само тези груби материалисти можеха да разберат предимството от почитането на Вишну, те биха изоставили всякакво обожаване на полубогове.

Отговорностите на един Вайшнава грихастха

Вайшнава, който е глава на семейство, просто трябва да почита Кришна във всичките си дела и да не се притеснава, че нарушава Ведическите правила. Например във всички самскари – от оплождането (гарбхадхана) до погребалните ритуали (антйештхи), той трябва да обожава Кришна чрез Ведическите мантри. Истинският смисъл на Ведическите предписания е, че човек трябва пряко да обожава Вишну и Вайшнавите, а предците и полубоговете да обожават предлагайки им остатъците от обожанието на Вишну и на Вайшнавите.

От друга страна, ако един преданоотдаден глава на семейство обожават пряко полубоговете или предците, какъвто е методът на Майавади, той извършва второто оскърбление към святото име и незабавно отпада от пътя на чистата преданост.

Друга опасна форма на същото оскърбление е да се сматат полубоговете като Шива за отделни върховни божества. Подобен политеизъм е ужасна обида. „Вишну е Върховният Господ, но Бог Шива и останалите полубогове са също индивидуални върховни богове“ - такова мислене е напълно погрешно.

Човек може, обаче, да почита полубоговете като гуна-аватари, шактйавеша-аватари или слуги на Вишну. Никой не е независим от контрола на Вишну, защото Той е Върховният господар на всички енергии. Полубоговете като Шива, Брахма, Ганеша и Сурйа са надарени с енергиите на Бога и следователно – те са могъщи. Върховният Бог е един – останалото са Неговите енергии.

(Забележка 2 от Бхактивинода) Човешкото общество трябва да се

ръководи според принципите на системата варна-ашрама; такъв стил на живот се нарича „вечна религия“ (санатана-дхарма). Индия е земата на набожността (пунйабхуми) и религиозната система варна-ашрама е била представена и осъществена в нея от едновременните велики светци. В другите страни варна-ашрама също присъства в някаква форма, макар никога да не се развива в свършената социално-религиозна система, която е била установена в Индия. Човешката природа не може да намери пълен израз, нито да постигне завършек без социалните подразделения на варна. (край на забележка 2)

Дори най-нискородените парии имат пълното право да влязат в предано служене на Кришна. Но трябва да живеят живота си свободни от грях и оскърбления; а те биха могли да направят това единствено отдавайки се на задълженията на семейния живот, предписани поне за кастата на шудрите. Без човек да се постави в една от четирите касты (варни), не би могъл да става и въпрос за дхарма или религиозен живот. Дори онези, които желаят само собственото си благополучие уважават обичаите на варнашрамадхарма.

Чрез силата на обожанието на Кришна в пълна отдаденост, човек постепенно се издига чрез варнашрамадхарма до нивото на святостта. Но ако някой следва системата варнашрама без да почита Кришна, той е обречен. Всеки грихастха е длъжен да изпълнява своите варнашрама отговорности. Затова той трябва да живее във въздържание и да приема само онова, което е съществено за служенето на Кришна, изпълнявайки формалните правила и задължения на своята варна. Човек лесно може да осъществи това просто като възпява святото име и се заема с предано служене. Дори повече – човек достига духовен екстаз чрез същите тези практики в преданост. С идването на бхава (екстаза), той минава отвъд правомощията на правилата и ограниченията.

Дотогава докато човек се нуждае от регулиран формален социален живот, той трябва да остане в рамките на варнашрама. Но след първото проблясване на Божията любов с придобиването на бхава, се проявява божествената природа на самата душа; тогава тя няма повече да има нужда от вдъхновение от външните указания на варнашрамадхарма. Настроението бхава е неразбираемо за материалистите, защото то е трансцендентално и динамично, появяващо се у човека по собствената му воля, без значение от неговата варна или ашрам. Грихастха-Вайшнава, който следва този път на Кришна-осъзната варнашрамадхарма с чистосърдечие, избягвайки замърсяването на Майавади, ще премине отвъд

границите на варна и ашрама.

Името и качествата на Бог Вишну не са различни от Него; липсата на това знание е намабхаша. Името, формата, качествата и т.н. на Вишну никога не трябва да бъдат приемани за отделни от самия Бог. Той е недвойствен (адвайататтва); бидейки пълното цяло, Той е Върховната Истина. Ако поради невежество някой има дуалистично разбиране за Бога, той би могъл да се издигне най-много до състоянието да възпява непречистеното име (намабхаша), но никога няма да достигне према. Но дори тогава, ако той получи милостта на истински духовен учител и може да преодолее лошите си склонности (анартите), той ще придобие чистото име чрез развиващият се пречистващ процес.

(Забележка 3 от Бхактивинода) Твърдоглавите философи изпадат в двойственост, опитвайки се да обяснят Бога с мъничките си мозъци. Натрапването на дуалност на Бог Вишну е оскърбителна тенденция, която е много трудно да се преодолее. Майавади философите предполагат, че Брахман е безформен и имперсонален и че името, формата и т.н. на Бог Вишну са дело на илюзията; с повдигането на воала на илюзията, те очакват да възприемат Бог Вишну като безличностния Брахман и нищо повече. Но подобни спорове са глупави и нихилистични. Гледната точка на Майавади се възпира от абсурдността и крайното невежество на факта, че Върховният Бог е надарен с всемогъщество. „Всемогъщият Брахман“ наистина е име на Върховния, на Вишну. (край на бележката)

Интелигентността на Майавади философът е изключително побъркана. Виждайки, че материалното съществуване е разнообразно, той заключава, че духовното съществуване, обратно на материалната област, следва да бъде празно. Това непълно, незряло теоретизиране го кара да си представя Брахман като сух и имперсонален. В своето изначално състояние Брахман има име, форма, качества, забавления и т.н. , но Майавади е неспособен да приеме тази истина. Да би я приел, Брахман щеше да се появи пред него като Вишну.

Майавада е окаяно състояние на човешко съществуване и един чист преданоотдаден е бич за тази зловредна философия. Той отстоява правилната гледна точка, че Върховният Бог не се различава от Своите име, форма, качества и забавления.

Нирвишеша и Савишеша Вишну в контраст с Майавади представата за Брахман

Персоналните и имперсоналните черти са едновременно свойствени на божествената същност на Вишну. Невъобразимата енергия на Бога (ачинтйашакти) хармонично изразява Неговия персонален и имперсонален аспект (савишеша – разнообразен и нирвишеша – единен). Чрез невъобразимата Си енергия Върховният проявява всепривличаща красота и забавления, които карат да замлъкнат всички противоречиви предположения за Него.

Човешката интелигентност е слаба и ограничена. Тя не може лесно да проумее невъобразимата Божия мощ. И когато човешкото същество се опитва да си представи върховната истина с недостатъчния си мозък, то може да стигне не по-далеч от имперсоналния Брахман, който е частично представяне на Абсолютното Цяло. По този начин той се отклонява от висшата обожавана цел, Вишну, чиито лотосови нозе са почитани дори от великите полубогове. Неуж за благата, които е изгубил, той се привързва към обожаването на имперсоналния Брахман. Но онзи, който разбира трансцеденталната природа на името, формата и качествата на Бога, знаейки че те не са различни от самия Него, може да види Кришна в божествената Му пълнота, възпявайки чисто святото Му име.

Двойствеността съществува само в материален план. Тук името е нещо различно от обекта, който назовава. Но тъй като случаят не е такъв на духовното ниво, груба грешка е да се мисли за подобна разлика между Бога и Неговото име, форма, качества или забавления. Същият капан улавя онези, които считат Шива и другите полубогове за независими от контрола на Бога.

Защо преданоотдадените не се смесват с Майавадите

Преданият, който чистосърдечно се е подслонил в убежището на святото име, наистина е една издигната душа. Той обожаваш Кришна и никой друг като Върховния Бог. Той не напада божествата на другите писания, но ги почита и уважава като слуги на Кришна и винаги се въздържа от сухо теоретизиране. Когато различните писания се опитват да установят превъзходството на други (полу)богове, то е само за да подпомогнат ограничените възможности на определен начин на мислене да долови Абсолютната Истина. Всъщност тези писания се опитват да издигнат своите последователи да станат предани на Кришна. Затова човек не трябва никога да критикува другите писания и полубоговете, описани в тях, защото подобни критики са оскърбление.

Един преданоотдаден не бива да приема остатъци от храна или гирлянди от някой Майавади, дори те да са били предложени на Вишну, защото обожанието на Майавади е нечисто. Мантруването на свящото име от един Майавади също така е обидно. Бог никога не приема жертви или обожание от Майавади. Обида за преданоотдадения е също така да приема гирлянди и други остатъци от обожание на полубогове, защото това е пагубно за разгръщането на чистата преданост. Но ако преданият обожаваше Кришна и предложи Неговите остатъци на полубоговете, няма да бъде оскърбително да приеме тези остатъци, нито пък духовното му развитие ще бъде възпрепятствано по какъвто и да било начин.

Чистият преданоотдаден трябва винаги да избягва второто оскърбление към свящото име и да го възпява непрестанно. Така той ще добие према. Целият му успех е в свящото име.

Лекът за обидата

Илюзия и лудост заслепяват душата и я карат да мисли, че другите са на платформата на Вишну. Единственият лек е дълбокото разкаяние и медитацията върху Вишну, Кришна, защото чрез помненето Му всички обиди ще се разтворят. След това човек трябва старателно да избягва извършването на същата обида отново.

Помненето на Бога е най-ефективното покаяние; Ведите винаги препоръчват на застрашените брамини да медитират върху лотосовите нозе на Вишну за защита. Помненето на Божието име е същото като да се медитира върху лотосовите Му нозе. Свящото име може да разсее всички предишни обиди, защото то е най-добрият приятел на предания. Богът е океан от милост и прошка. Като добър приятел, Той прощава предишните грешки.

В заключение, преданият трябва да се разграничи от почитателите на полубогове и политеистите и да търси приятелството на Вайшнавите, които обожават Кришна като техния Бог.

Онзи, който е благословен с любов и преданост и за когото е удоволствие да служи в лотосовите нозе на Шрила Харидаса Тхакура, ще приеме тази Харинама Чинтамани за толкова ценна, колкото самия живот.

Да не уважаваш и да не се подчиняваш на духовния учител (гуруаваджна) е третото оскърбление

Вечна слава на Шри Панчататтва и на Шри Шри Радха-Мадхава.
Вечна слава на Навадвипадхама, Враджадхама, Ямунадеви и на всички предани Вайшнави!

Шрила Харидаса Тхакура казал: „О Боже, милостиво ми разреши да обясня третото оскърбление. То е да се пренебрегват заповедите на духовния учител и по такъв начин да се показва неуважение към него.“

Душата пътува през много животи в различни тела и най-после получава шанса за рядкото човешко раждане, което е благоприятно във всяко отношение. Душата се е скитала в 8,400,000 различни форми на живот и поради неволни благочестиви дела (аджната-сукрити) накрая е придобила човешко тяло. Раждането в човешко тяло е изключително необикновено, защото само в такова тяло е възможно извършването на духовни дейности, за разлика от всички други видове.

Един полубог или обитател на райските планети е предопределен просто да се наслаждава на реакциите от своята минала добра карма. Той не би могъл доброволно да започне никакви духовни дейности. Животните по същия начин са обвързани от кармичните си реакции и са твърде потопени в грубо невежество за да предприемат независимо каквато и да било благочестива дейност. Единствено човешкото раждане е най-подходящо за духовен живот и служене на Бога.

Духовният учител е изключително важен за всеки

Въпреки всичко остава фактът, че това тяло е временно. Ако човек не се стреми с цялото си внимание към себerealизация, която е най-голямата благословия, то той се завръща в безкрайния цикъл от раждания и смърти. Затова интелигентният ще оползотвори тази рядка възможност. Той ще търси духовен учител, който да го заведе при Върховния.

(Забележка 1 от Бхактивинода) Такъв духовен учител е единственият кормчия, който може да помогне на даещата се душа да пресече океана на материалното незнание. Само най-глупавите биха се опитали да пресекат този океан единствено със собствената си интелигентност. Постигането на какъвто и да било успех в този свят зависи от помощта и наставленията на учител. Как тогава би

могъл някой да достигне съвършенство в най-ценния от всички предмети, духовната наука, без подкрепата на учител? Подходящ за учител в тази наука е онзи, който е себerealизиран, изкусен в духовното знание и напълно осъзнат за Кришна. (край на забележка 1)

Някои от характеристиките на истинския духовен учител са, че той е изпълнен с мир, необезпокояван от нищо чист преданоотдаден на Кришна. Той трябва да бъде доближен със смирение. Душата трябва да го удовлетвори със служене и да получи от него формално посвещение в обожаването на Кришна. В това е нейният най-голям шанс да превъзмогне материалното оплитане. Вътрешноприсъщата любов на душата към Кришна лежи спяща в нейното сърце и може лесно да бъде съживена от чист духовен учител.

Но душата може също така лесно да загуби този шанс, предизвиквайки духовния учител със спекулативни спорове и злоумна логика. Тя трябва да избягва подобни уловки, да се отдаде на наставленията на духовния учител и да получи от него подходящата мантра. Също така и грихастхите – те трябва да приемат убежище в истински духовен учител, оставайки във варнашрама системата.

Добрият брамин е подходящ да бъде духовен учител

Браминът е добър за духовен учител на всички останали варни или социални подразделения, стига да е преданоотдаден на Кришна. Но ако не може да се намери брамин, тогава трябва да се търси духовен учител от другите варни. Ако има избор, грихастха е посъветван да приеме посвещение от духовен учител, който е във брахманаварна.

Истински духовен учител е онзи, който е запознат с науката за Кришна съзнание. Духовният учител може да е от която и да е варна или ашрам, но той трябва да бъде калпатару или философски камък, който може да удовлетвори духовните нужди на хората от всички варни и ашрами. Той трябва да е способен да даде на душата чистата привързаност към Кришна (суддхарати).

Престижът да имаш духовен учител от висша варна е материално разбиране, защото този престиж просто зависи от кастата на онзи, който съди за кастата на духовния учител. Факторът каста рядко има отношение към духовната реализация.

Необходимостта изисква човек да намери духовен учител, който е истински и квалифициран. Ако се случи той да принадлежи към по-

висша каста – толкова по-добре! Гривастха може да търси духовен учител в по-висшите варни и ако открие някой, който е квалифициран, тогава няма нужда да търси в по-нисшите. Все пак трябва да бъде ясно подчертано, че в търсенето на духовен учител от „висока класа“, човек не бива да избира неквалифицирана личност просто заради престижа да има духовен учител от по-висша варна.

Отшелникът трябва да приеме отречен гуру

Ако гривастха напусне дома си за да приеме отшелнически живот, но все още не е достатъчно обучен в осъзнаването на Кришна., той естествено търси подходящ духовен учител. За човек, който е решен да се отрече, най-добър е духовен учител в ордена санниас . Получавайки духовни напътствия и посвещение от санниасагуру, отшелникът много бързо ще вкуси екстаза от възпяването на святото име.

Ако гривастха от преди е имал квалифициран духовен учител той не трябва, напускайки домашния си живот да не уважава или пренебрегва този гуру. Всъщност, докато е в гривастхашрам, стопанинът е посъветван да приеме подслон при гуру, който също така е глава на семейство и който е квалифициран и чист. Този духовен учител трябва винаги да бъде уважаван.

Но ако не може да се намери такъв духовен учител, който е глава на семейство, човек може да вземе посвещение от квалифициран санниаси дори и преди да е напуснал дома си. Във всички случаи духовният учител трябва да е квалифициран. Под неговите инструкции неопитът гривастха започва своято осъзнаване за Кришна и постепенно напредва, изпитвайки трансцендентални любовни чувства, служейки на Бога.

Единствено след като се отвърне от материалния живот, един неопит е готов да стане санниаси. Това е естествено развитие в практиката на Кришна съзнание. След като веднъж действително се е отречъл от наслаждаването на сетивата си, той трябва да приеме духовен учител, който е санниаси. Трябва да бъде обучаван на живот в отречение от своя санниасагуру и да приеме от него одеждите (веса) на просяк.

Дикшагуру и шикшагуру са еднакво уважавани

Има два вида духовни учители: учителят, който дава посвещение (дикшагуру) и учителят, който дава наставления (шикшагуру). И двамата трябва да бъдат уважавани по еднакъв начин. Това е ключът

към успех в осъзнаването на Кришна.

Дикшагуру посвещава своя последовател във възпяването на святото име и му дава дикшамантра. Шикшагуру предава знанието за връзката на душата с Бога и Неговите енергии (самбандхагйана). Дикшагуру е само един, но шикшагуру могат да бъдат много. Всъщност всички чисти Вайшнави, които благославят света, раздавайки святото име са шикшагуру. Както дикшагуру, така и многото шикшагуру трябва да бъдат еднакво уважавани.

Вайшнава сампрадаите

Четири Вайшнавски ученически последователности (сампрадаи) са истинските училища за святи учители. Тези сампрадаи от незапомнени времена разпространяват истинските мантри, верните заключения на писанията, процесът на предаността и висшата цел на живота. Ако някой иска да се спаси от опасностите на фалшивите доктрини, той трябва да се отдаде на свят духовен учител от една от четирите Вайшнавски школи.

Ученията, оставени от ачарйите, които са основали четирите сампрадаи трябва да бъдат особено почитани. Шри Рамануджа, Шри Мадхавачарйа, Шри Нимбаркачарйа и Шри Вишнусвами са четиримата първоначални учители на Вайшнавските школи. Човек трябва да приеме само техните учения и заключения, никои други. Той трябва да получи духовно посвещение в една от тези четири сампрадаи и в никоя друга. Основателят-ачарйа е първият шикшагуру за цялата ученическа последователност. Измислиците, които противоречат на неговите учения трябва да бъдат незабавно отхвърляни. Единствено свят преданоотдаден, който е разбрал ученията на първоначалния шикшагуру, има правото да бъде дикшагуру на останалите. Ако някой си мисли, че може да бъде посветен от неавторитетен гуру или от Майавади в тези учения, жестоко греша. Той никога няма да добие Кришна съзнание.

За духовен учител трябва да се приема единствено чист преданоотдаден

Онзи, който сее погрешни учения и онзи, който ги приема – и двамата са обречени на ад. Човек който приема учения и заключения, които са извън линията на чистата бхакти, пропилява живота си. Как би могъл тогава подобен човек да стане духовен учител? Как би могъл да спаси другите обусловени души? Самият той е в илюзия и затова е несъвършен – как би могъл тогава да донесе добро на другите? Човек трябва да разбере, че чистият

преданоотдаден не е обикновена душа. Писанията заявяват, че само той е достоен да бъде обожаван като духовен учител.

Гуру-принципът

Дикшагуру и шикшагуру и двамата са близки приятели на Кришна. Те завинаги са в настроението за служене на Враджа и са проявление на собствената мощ на Кришна.

(Забележка 2 от Бхактивинода) Никога не правете грешката да съдите за гуру като за обикновен смъртен. Духовният учител е представител на енергиите на Кришна и е изпратен от Бога за вечен учител на последователите си. Той трябва винаги да бъде обожаван като вечен приятел на Бога, надарен с Неговата висша духовна енергия.

От друга страна, духовният учител никога не трябва да бъде смятан за самия Бог, защото това е Майвади философия и не съвпада с чистите Вайшнавски заключения. Вайшнавите много внимават с подобни погрешни тълкувания, защото водовъртежът на майвадското жонглиране с думите може лесно да замърси сърцето. Духовният учител трябва винаги да бъде почитан според заключенията на писанията, защото когато се извършва правилно, това обожание води до чисто съзнание за Кришна. (край на забележка 2)

Гурупуджа и как да бъде почитан духовния учител

Преди да може да обожават Кришна, човек първо трябва да обожават духовния учител. Извършвайки гурупуджа, той трябва да предложи място за сядане, измиване на нозете, аргхйа, баня, дрехи, украшения и т. н.; след това с разрешението на духовния учител човек може да започне обожанието на Радха-Кришна виграха. Прасадам от муртите се дава първо на духовния учител, след това на полубоговете и предците. И точно както последователят трябва първо да получи благословиите на духовния си учител преди да обожават Радха и Кришна, по същия начин преди да започне възпяването на святото име той трябва да си спомни своя духовен учител и неговите напътствия.

Онзи, който пренебрегва духовния си учител извършва сериозно оскърбление, което ще го изхвърли от пътя на бхакти. Духовният учител, Кришна и Вайшнавите трябва да бъдат обожавани с еднакво внимание. Непоколемимата вяра в духовния учител ще доведе до чисто възпяване и до крайната цел – Кришнапрема.

Кога гуру трябва да се отхвърли

Ако по някава зла съдба духовният учител пропадне в лоша компания, той може постепенно да загуби духовните си реализации и възможности. По времето, когато ученикът го е приел, гуру е бил издигнат, известен и изключително осъзнат. Но обидите срещу святото име са толкова опасни, че дори една високо квалифицирана душа може да бъде обърквана. В такова състояние той намразва компанията на Вайшнавите и възпяването на святото име и постепенно бива поробен от похот, алчност, богатства и жени. Ако по милостта на Кришна ученикът прозре всичко това, той трябва да изостави този гуру, да потърси чист преданоотдаден и под неговото духовно напътствие да развие чисто възпяване на святото име.

Духовният учител трябва да бъде стриктен

Духовният учител трябва да бъде стриктен със своите ученици. Той трябва да поправя бъдещите си ученици преди да ги е посветил, а своенравните си вече посветени последователи да наказва. Това е признакът на отговорния учител. Духовният живот на ученика е отдаден напразно, ако той служи на небрежен и безотговорен гуру. Но докато връзката между духовния учител и ученика е стабилна (т.е. всеки е компетентен в своята позиция), тогава не става и въпрос единият да отхвърли другия.

Връзката на гуру с ученика е вечна. Ако и двамата поддържат истинската си позиция и са искрени, тяхната вечна връзка никога няма да бъде изложена на опасност. Ако обаче духовният учител впоследствие се окаже коварен, ученикът трябва незабавно да се отрече от него. Същото трябва да направи и духовният учител, ако ученикът се окаже такъв. Ако такова отхвърляне не се извърши когато е необходимо, то и двамата са осъдени.

Духовният учител трябва да бъде изпитан преди да бъде приет за да е сигурно, че е чист преданоотдаден

Онзи, който не зачита истински чист духовен учител е негодник, който заслужава да бъде избягван от всички. Затова се препоръчва преди да приеме духовен учител, човек внимателно да избере подходящата личност. В основата си духовният учител трябва да е чист преданоотдаден на Бога.

(Забележка 3 от Бхактивинода) Писанията препоръчват духовният учител и ученикът да се поставят един друг на строга проверка преди взаимното си приемане. Тук се изключва приемането на

традиционния семеен гуру (кулагуру). Разбира се, ако кулагуру е квалифициран, би било незабавно удобство да се приеме; но ако не е - трябва да бъде намерен чист преданоотдаден, който да бъде приет за духовен учител.

След като дори обикновените домакински принадлежности се проверяват преди закупуване, единствено нещастен глупак не би успял да премине през изпитателния период в избора на своя истински духовен учител, който е негов вечен доброжелател. Неквалифицираният кулагуру, след като му бъде отдаден дължимият респект и почитания, трябва да бъде помолен да освободи ученика от всички задължения на вярност. Изоставил своята връзка със семейния гуру, искреностремящият се трябва да търси квалифициран духовен учител.

Въпросът е, че човек не трябва да си навлича бедствието да се налага да отхвърля своя духовен учител. Ако е разумен, той би могъл да избегне тази ситуация. Човек трябва много да внимава да не извършва никакви оскърбления към един чист гуру. Това е толкова унищожително, че би провалило както хората, така и полубоговете. (край на забележка 3)

Как да се служи на духовния учител

Никога не пренебрегвайте предметите, използвани от духовния учител: например неговият стол, леглото му, обувките, табуретката за крака, водата от банята му... Да се стъпва върху сянката му, да се обожават друга личност в негово присъствие, да се дава посвещение, докато той е още жив, да се парадират с духовно знание в негово присъствие и опит той да се контролира трябва напълно да бъдат отхвърлени.

Когато и където и човек да види духовния си учител, той трябва да му отдаде почитанията си, простирайки се пред него с молитва. Името на гуру трябва да се произнася с голямо благоговение. Неговите заповеди никога не трябва да бъдат пренебрегвани. Винаги бъди нетърпелив да почетеш остатъците от неговата храна и не казвай нищо, което би му било неприятно. Падни смирено в нозете му и го моли за убежище, като по този начин действаш за да го удовлетвориш. Ако просто се държи така, човек може лесно да развие вкус към мантруването, което на свой ред предлага всички съвършенства. Всичко това е потвърдено във Ведите. Но ако някой обиди своя намагуру, духовния учител, който го е посветил във възпяването на свящото Божие име, той със сигурност ще пропадне в греховната компания на атеисти.

(Забележка 4 от Бхактивинода) Намагуру учи на заключенията на писанията, разкрива езотеричната природа на свящото име и посвещава последователч в мантрата, съдържаща свящото име. Вайшнавският дикшагуру е намагуру, а дикшамантрата е наматмика, получила живота си от свящото име. Мантрата губи своят смисъл и цел, ако бъде разделена от свящото име и обратно, просто произнасяйки свящото име, мантрата автоматично бива изречена. (край на забележка 4)

Лекът за незачитането на гуру

Единственият начин да бъде простено това оскърбление е да се изостави греховната компания, да се отхвърли богохулната литература и човек да се падне в лотосовите нозе на духовния си учител, жално разкайвайки се. Като състрадателен Вайшнава, духовният учител със сигурност ще му прости и ще облее последователя с према чрез свящото име.

Аз окаяникът, авторът на Харинама Чинтамани, съм грешник. Единствената ми надежда за изкупление е прахта от лотосовите нозе на Харидаса Тхакура.

Глава 7

Критикуването на Ведическите писания (шрутишастра нинда) е четвъртото оскърбление

Вечна слава на Шрила Гададхара Пандит, Шри Чайтанйа Махапрабху, Шри Нитйананда Прабху, Шри Адвайта Ачарйа и на всички предани на Бог Гауранга!

Шрила Харидаса Тхакура казал: „О Господи! Критикуването на Ведическата литература или на друга литература, основаваща се на Ведическите текстове е сериозна обида, която лишава човека от екстаза на чистата преданост.“

Веда (шрути) е единственото доказателство

Ведическата литература (шрутишастра), която включва четирите Веди, Упанишадите, Пураните и литературата, основаваща се на техните заключения, произтича от устните на самия Бог. Тази литература установява и доказва Абсолютната Истина. Тя съдържа трансцендентално знание, което е отвъд обхвата на материалните

сетива и може да бъде разбрано единствено по милостта на Кришна.

Сетивата са способни да преживяват единствено обектите на материята; трансценденталността лежи напълно извън техните граници. Науката за осъзнаването на Кришна е чисто духовна; следователно е трансцендентална. Това знание за трансценденталността е било милостиво дадено от Кришна във Ведическата литература за висше благо за човечеството. Думата „веда“ специфично касае свещеното знание, получено в истинска ученическа последователност (парампара)

Човешките същества се раждат с четири присъщи недостатъка: те правят грешки, под влияние са на илюзията, имат склонност към измама и сетивата им са несъвършени. Всичко, което правят е покварено от тези недостатъци. Ведическата литература е чиста от всякакви грешки и противоречия. Тя е единственото средство за духовно избавление. Ведическото знание първоначално се е разкрило по милостта на Кришна. Било е събрано от светци, получили го в състояние на пълна духовна вглъбеност (самадхи), далеч отвъд обсега на четирите човешки несъвършенства.

Шрути проповядва десет принципа

Ведическата литература учи, че светските плодоносни дейности (карма), както и емпиричното умозрително знание (гйана), са понижшестоящи пътища. Заключение е, че съвършенство може да бъде постигнато само чрез бхакти. Богът дава карма и гйана на душите за предварително пречистване и след това им дарява чистата бхакти. Във Ведическата литература има десет принципни инструкции. Първата е, че доказателството или основата (прамана) на истинското знание е шрути. Останалите девет принципа са прамейа - потвърдени от прамана. Тези десет принципа унищожават невежеството и утвърждават истинското духовно знание.

Деветте установими принципа; първите три се отнасят до Кришна

Първата от деветте прамейа е, че Хари, Кришна е единствената Висша Абсолютна Истина. Втората е, че Той е Всемогъщ. Третата е, че Той е Расамурти, възплъщението на цялата духовна сладост. Той е източникът на насладата за всички живи същества и вечно пребивава в Своята обител в духовното небе. Тези първи три учения се отнасят до Бога.

Вторите три засягат положението на душата

Четвъртата прамейа е, че душата е отделена частица от Бога. Душите са безкрайно мънички вечни духовни искри от чисто съзнание, които съставляват безбройните живи същества. Душите са два вида; вечно обусловени, които населяват материалния свят и вечно свободни, които населяват духовния свят.

Петата прамейа е, че обусловените души са привлечени от блясъка на илюзорната енергия (майа). Те са забравили Кришна и остават завинаги в този осезаем свят, наслаждавайки се и изстрадвайки материалното съществуване.

Шестата прамейа е, че вечно свободните души са приятели на Кришна. Те живеят в духовния свят и се радват на трансцендентални любовни връзки с Бога. Това са трите учения за душата, които могат да бъдат намерени в шрути.

Седмата прамейа е учението за ачинтйа-бхеда-абхеда-самбандха

Всичко материално и духовно е едновременно еднакво и различно (ачинтйа-бхеда-абхеда-самбандха). Душите и материята се проявяват по невъобразим начин от вътрешната енергия на Кришна. Осъзнавайки веднъж ачинтйа-бхеда-абхеда-таттва, душата разбира, че е слуга на Кришна, че е само проблясък на лъч от духовното слънце, което е Кришна.

Преобразуването на Божиите енергии е отвъд обсега на ума (ачинтйа – невъобразимо) - такова е твърдението на шрути. Но тъй наречените трансформации на самия Бог, в които Майавадите биха искали да ни накарат да повярваме, са само злоумни и оскърбителни становища.

И така, дотук изброените седем прамеи обхващат знанието за вечната връзка между Бога и неговите енергии (самбандха-гйана). По нататък в шрути се посочва средството (абхидея) за постигането на висшата цел (прайоджана).

Абхидея е преданото служене

Деветте части на преданото служене са: слушане, възпяване, помнене, обожание, молене, служене, изпълняване на волята на Бога, приятелство с Него и пълна отдаденост на Него. Възпяването на свящото име е най-ценната духовна дейност и по-тази причина Ведите възславят пеенето на сричката Ом. Преданото служене (садхана-бхакти) има две подразделения: вайдхи и рага. Абхидея, деветстепенният процес на садханабхакти, е осмата прамейа.

Прайоджана е Кришнапрема

По милостта на Кришна душата, приела подслон в абхидея, ще добие Божията любов (Кришнапрема). Кришнапрема е необходимост и висша цел (прайоджана) за душата. Това е деветата прамейа.

(Забележка 1 от Бхактивинода) Чистата преданост показва човешката склонност винаги да отдава нежно предано служене на Кришна. Такава преданост копнее само за по-нататъшно съвършенство в служенето и не се удовлетворява с нищо друго. Чистата преданост не е замърсена от действие заради резултата или от умозрително знание. Ведическата литература препоръчва да се развива чиста преданост чрез взимане на убежище напълно в святото име. (край на забележка 1)

Тези девет основни принципа са били потвърдени в шрути от уважавани духовни учители, които са ги проповядвали като ръководство за всички обусловени души. Но онези, които критикуват шрути, самият източник на духовното знание, са оскърбители на святото име и са известни като най-низките сред хората.

Философите, които се противопоставят на шрути

Джаймини, Капила, Нагна, Чарвака, Шугата Буддха и Гаутама са философи, разпространяващи теории, основани на светската логика и разсъждения. Някои от тях извършват известно устно служене на ученията на шрути, но всички те отхвърлят Бога. Джаймини обявява, че най-доброто знание, което шрути може да предложи, е плодоносната ритуалистична част, известна като кармаканда. Капила се осмелява да спори, че Бог е несъвършен. Той приема процеса на Йога, но без да разбира истинската му цел, осъзнаването на Свръхдушата (Параматма). Нагна разпръсква отрова, проповядвайки тантристки практики в състоянието на невежество. Чарвака Наштика е бил атеист, който никога не приема авторитета на Ведите, а Шугата си съчинява свой собствен религиозен път на мястото на шрути. Гаутама разпространява логиката и не почита Бога.

Всъщност тези злоумни интерпретации са оскърбления срещу Ведическата литература. Чрез софизъм тези философи говорят полупривидности, подходящи да объркат редовия слушател, докато ученият преданоотдаден знае, че единственият им предмет е да позорят шрути. Онзи, който развие вяра в тези теории, се превръща в

оскърбител. Затова преданият избягва да ги слуша. Майвади философията е също толкова опасна, защото потиска бхакти в сърцето на душата. Майвади философията всъщност замаскира Будизма. По волята на Бога, Шива става главният й проповедник в Калиюга. Както Джаймини привидно подкрепя авторитета на Ведите, но на практика проповядва една тяхна изкривена версия, по същия начин Майвади философите изопачават Ведическите доказателства за да установят своя прикрит Будизъм. Така те скриват същностното послание на шрути, което е науката за служенето с преданост.

Аштавакра, Даттатрейя, Говинда, Гаудапада, Шанкарачарйа и неговите последователи са известни като Майвади философи. В Будизма основно учение е несъществуването на душата и липсата на идеята за Брахман. Теорията за пустотата, последната дума в Будизма, е интерпретирана от Майвадите в разбирането за безформения имперсонален Брахман, който те спорят, че е отвъд материята. Такива идеи са диаметрално противоположни на науката за преданото служене. Всяко съгласие с подобни мисли, автоматично кара душата да извършва оскърбление към името.

Прякото значение е истинският смисъл

Когато всички принципни разбирания на Ведическата философия се съберат в едно, те водят до чистото предано служене, чрез което душата добива чистата Божия любов. Където и да бъдат приложени тези най-важни разбирания, погрешно е да се поставят второстепенни заключения на тяхното място. Тези принципни значения всичките сочат към науката за осъзнаването на Кришна. Изкуствено да се внушават второстепенни значения във Ведическите становища е грешка, която отдалечава човека от Абсолютната Истина.

От начало до край шрутишастра тълкува съвършенството на сричката Ом. Омкара е име на Кришна и чрез възпяване на Божието име, душата достига до висшата Му обител. Вайшнавите от Шри Сампрадайа пеят Ом като свято име на Бога. Ведите заявяват, че свято е трансценденталната форма на Бога в материалния свят; дори намабхаша, замъгленото проявление на свято е, дарява с всички съвършенства. Единствено нещастни глупци биха се опитали целенасочено да пренебрегнат тези Ведически учения и по този начин да провалят живота си чрез оскърбление.

Шрути проповядва чистото възпяване на свято е името

Преданият, който вземе убежище в чистото име, приема пълният авторитет на Ведите и бързо получава нектара на името – Кришнапрема. Шрути заявяват, че чрез възпяване на свящото име на Хари, човек изпитва екстатично блаженство. По-нататък е казано, че вечно освободените обитатели на духовното небе винаги са заети с възпяване на чистото име.

Майадеви обвързва днешните критици на шрути в греховни практики

С деградирането на Калиюга, все повече и повече хора обожават майа, материалната енергия. Дори и тъй наречените „велики преданоотдадени“ захвърлят възможността да възпяват свящото име на Кришна, което е изпълнено с екстаз и вместо това се заемат с тантрически обожавания в състоянието на невежество. Вечно критични към Ведическата литература, те свърват от истинския път на религията за да ядат месо, да пият алкохол и да извършват други грешни дела. Тези оскърбители никога не могат да получат подслона на името, нито биха могли някога да влязат във висшата Божия обител Вриндавана.

Майадеви обвързва подобни атеисти във вечнонрастящ грях, лишавайки ги от нектара на свящото име. По-висшата духовна енергия е изначалната прастара енергия на Кришна. Майа (Дурга, Кали) е нейната сянка. Целта ѝ е да изправя грешащите души, които са се отклонили от Кришна и да им възвърне съзнанието за Него. Всъщност, това е първият ѝ дълг към Бога.

(Забележка 2 от Бхактивинода) Майа излива два вида милост: нишкапата (искрена и неограничена) и шакапата (капризна и илюзорна). По своята безгранична (нишкапата) милост тя дава бхакти по пътя на знанието (бхакти-гйана-мишра). Нейната илюзорна милост (шакапата) доставя временни наслади, които завладяват душата, довеждайки я във властта на илюзията. И когато е безмилостна докрай, тя захвърля душата в брахмаджйоти чрез брахмасайуджа освобождението, обричайки я по този начин.

Но тя остава доволна, ако някой отдава служене на свят Вайшнава и го облива с истинската си милост, свързвайки го с лотосовите нозе на Кришна. Майа е Негова вечна прислужница. Тя наказва капризните души, които се отвръщат от служенето на Кришна, защото онези, които желаят да служат на майа са просто измамници, които никога не биха могли да познаят щастието. Все пак Майадеви възнаграждава тези, които възпяват свящото име. Тя им помага да пресекат океана на материалното незнание. (край на забележка 2)

Лекът за оскърблението на писанията (шрутининда)

Човек трябва да избягва извършването на грешката да критикува Ведическите писания и постоянно да възпява свящото име. Ако някой неумишлено критикува шрути, той трябва искрено да се разкае за грешката си и да започне да ги възхвалява. Той трябва да обожават Ведическата литература и Шримад Бхагаватам с голяма радост и уважение, предлагайки им цветя и туласи. Шримад Бхагаватам е същината на ученията на Ведите и е писмената инкарнация на Кришна. Бхагаватам със сигурност ще излее милостта си над оскърбителя, защото е океан от милост.

Онзи, който копнее за прахта от лотосовите нозе на Шрила Харидаса Тхакура, ще носи тази огърлица от скъпоценности, наречена Харинама Чинтамани, около своята шия.

Глава 8

Да се смята славата на свящото име за въображаема (артхавада харинама калпанам)

Вечна слава на Господ Гауранга и на Шрила Гададхара Пандит; вечна слава на Шри Шри Радха-Мадхава. Вечна слава на местата, където се е забавлявал Бог Гауранга и на всички предани Вайшнави!

„О Боже Гауранга! Петото оскърбление към свящото име е да се мисли, че славата му е преувеличена. Например ако някой си мисли: „Проявлението на славата на Божието име в писанията не е съвсем вярно, използвана е хипербола, за да се подсили вярата на читателя във възпяването.“

Факт е, че в кармаканда и гйянаканда-частите на Ведите, ритуализмът и философските умозаклучения се хвалят извънредно много. Подобни похвали имат немерението да предизвикат интерес към тези процеси. Но това не се отнася до свящото име; да се мисли така е ужасна обида.

Славата на свящото име

Пураните (смритишастрите) казват, че всеки който възпява свящото име, независимо дали с вяра или с небрежност, привлича милостта на Кришна. Свящото име е най-чистата форма на знание; то е най-добрият от всички обети (врата) и най-висшата медитация; то дава

най-благоприятните плодове; то е най-великото отречение; носи несравним мир; то е най-набожното от всички святи дела; то е висшият път на себеосъзнаването; най-великото освобождение, най-висшата цел, върховното местоназначение; то е най-доброто предано служене; най-чистата подбуда; то дава Божията любов и е същността на помненето на Бога; то е причината на всички причини, Висшата Абсолютна Истина; то е най-обожаемият обект и действие, то е върховният духовен учител.

„Хиляди имена на Вишну са равни на едно име на Рама, а три имена на Рама се равняват на едно име на Кришна“ - по такъв начин писанията вечно възславят трансцеденталната природа на свящото име.

Човек отива в ада, ако си мисли, че славата на свящото име е преувеличена

Само най-грубият атеист може да си мисли, че пасажите в писанията (шрути и смрити), описващи съвършените качества на свящото име, съдържат преувеличения. Който извърши такова противна обида гние във вечен ад. Оскърбителите заявяват, че е било направено преувеличение, за да се увеличи привличането към възпяването. Те нямат и представа за смисъла на писанията и за това кое е благотворно за човечеството, защото приемат всичко наопаки.

Тъй като нямат резерв от предишни набожни дела (бхакти-сукрити), те не могат никога да развият вяра в науката на писанията за преданото служене. Възпяването на свящото име е най-добрата форма на служене в преданост. Без необходимата вяра човек не може нито да добие вкус към мантруването, нито да има съответната вяра в неговите резултати. Онези, които са привързани само към една част от писанията (т.е към кармаканда), не могат да възприемат същностното им значение.

В свящото име няма призив към себичност.

Преувеличенията в кармаканда-частта на Ведите привличат амбициозните материалисти. Уговорките със себичността липсват в духовното представяне на метода на възпяването на свящото име с чиста преданост. Писанията искрено заявяват, че резултатите от процеса кармаканда са просто преходни удоволствия за сетивата, докато резултатите от възпяването на свящото име и приемането на служене към Кришна са неспирни и вечни.

Във възпяването на свящото Божие име капризността,

измамничеството и преувеличаването се изоставят. Ако например един преданоотдаден вдъхнови някого да мантрува, той го прави без лични егоистични мотиви. Той въвлича и друг в служенето на Кришна само за Негово удоволствие. Макар в някои писания да са споменати привлекателни материални резултати от възпяването на святото име, чистият преданоотдаден не им обръща никакво внимание, защото той е отвъд материалните желания.

Но извършителят на ритуалистично жертвоприношение определено показва себичност, защото всъщност той очаква възнаграждение. А тъй като писанията заявяват, че възпяването създава неограничени благоприятни резултати, защо търсачите на награди за своите действия омаловажават славата на святото име?

Последователят на кармаканда се очаква постепенно да разбере, че благочестивата плодородна работа, тъй като е материална, носи единствено маловажни плодове. Тогава той трябва да изпълнява задълженията си без егоистичен интерес. Това ще пречисти сърцето му и ще му помогне да прозре нуждата от възпяване на святото име. Пречистеното сърце копнее за себеосъзнаване и материалните дейности съвсем естествено го отблъскват.

По този начин истинският успех в кармаканда, когато се извършва без материална мотивация, е привличане към възпяването на святото Божие име. Благочестиви резултати, каквито един брамин не би могъл да натрупа никъде другаде в цялата вселена, лесно се придобиват чрез възпяването на името на Кришна. Висшата позиция на възпяването на святото име на може да бъде омаловажена от завистливите изявления на непоправимите карми и гйани.

Просто чрез намабхаша мантруването човек получава всички резултати от пътищата на карма и гйана . След като дори само намабхаша дава такива чудесни резултати, със сигурност чистото име предлага безгранично много повече. Затова каквито и резултати да казват писанията, че се добиват чрез възпяването, те могат лесно да бъдат постигнати от преданият, който е привлечен от чистото име.

Не става и въпрос за отхвърляне на това, което самият Бог е написал

Онзи, който се съмнява в този факт е обречен грешник, извършващ оскърбление към святото име. Всички разкрити писания – Ведите, Рамайана, Махабхарата, Пураните и т.н. са пълни с възслави за съвършенството на святото име. Какво може да очаква човек, който

от глупост пренебрегва очевидното? Той е просто един ненавистник. Святото име и самият Бог са еднакви. Кришна лично поставя възпяването на Своето свято име над всички благочестиви дейности. Той е напълно независим, самовластен и всемогъщ. Всички процеси се привеждат в действие благодарение на Неговата енергия. Той е вложил в кармаканда материалната Си енергия, а в гйанаканда имперсоналната си енергия. След това Кришна е влял, по Своята собствена воля, цялата Си лична енергия в сричките на Своето име. Няма какво да се протестира срещу тази подредба. Затова всички интелигентни хора внимателно биха избягвали оскърбяването на всемогъщото свято име.

Лекът за оскърблението

Ако по някакъв начин се извърши това оскърбление, оскърбителят трябва смирено да отиде там, където се събират Вайшнавите и внимателно да слуша разказите за забавленията и качествата на Бога от устните на чист преданоотдаден. Изпълнен с угризения, той трябва да признае своето прегрешение към святото име и да моли за прошка Вайшнавите. Вайшнавите са осъзнали славата на святото име и милостиво ще освободят оскърбителя от неговите грехове като го прегърнат. Вече пречистен, той ще бъде защитен от по-нататъшни атаки от страна на майа.

Ако един преданоотдаден срещне, или дори само види лицето на някой неразкаял се неверник, той трябва незабавно да се хвърли с дрехите във водите на Ганг за да се пречисти. Ако Ганг не тече наблизо, той трябва да се изкъпе в друга чиста вода. В случай, че това също не е възможно, той трябва да се пречисти, изкъпвайки се мислено.

Онзи, който приеме подслон в милостта на най-близката приятелка на Кришна, Неговата флейта, ще бъде надарен със славата на Харинама Чинтамани.

Глава 9

Да се извършват грехове чрез силата на святото име е шестото оскърбление

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда, животът на Шримати Джахнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа и на Майка Сита; вечна слава

на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа.

Мантруването унищожава всички анартхи

Шрила Харидаса Тхакура продължил, обяснявайки че свящото име винаги пребивава в чистото добро. Онези души, които приемат убежището на свящото име на Кришна са най-големите щастливци, защото възпяването скоро премахва анартхите (нежеланите тенденции) от техните сърца. Вследствие на което изчезва слабостта на сърцето (хридайа даурбалйам).

Колкото по-твърда става вярата в Божието име, толкова повече склонността към греха се изкоренява. Тогава всички предишни грехове се разтварят и сърцето засиява с положителна чистота. Греховните дела поникват от семената на греховните желания в сърцето, а семената на греховните желания се коренят в невежеството; тези трите (невежеството, семената на греха и греха) са източникът на всички страдания за обусловената душа. Не можейки повече да търпи страданията на Своите зависими частици, Богът в безкрайното си състрадание им дава помощ чрез процеса на бхакти йога, чрез който желанието да се наслаждават на сетивата се премахва от сърцата им.

Практикувайки бхакти, човек намира материалистичните усилия за наслаждение на богатства и жени за отблъскващи. Той следва пътя на праведността, оставайки удовлетворен със своето служене на Бога. Той приема само онова, което е полезно за изпълняването на преданото му служене и отхвърля ненужното. Във всички ситуации той има пълното убеждение, че Кришна е неговият защитник, спасител и поддръжник. Той е свободен от привързаност към тялото си и към идеите за „мен“ и „мое“. Със смирен ум, той постоянно възпява свящото Божие име. Такъв човек никога вече не би извършил греховна постъпка.

Предишните грехове и техните бледи остатъци също се унищожават

Мантруването постепенно намалява склонността към грях и едновременно с това пречиства съзнанието. Тъй като наклонностите да се извършват греховни дейности изчезват, се появява вкус към свящото име, въпреки че слаб оттенък от предишните грехове все още се задържа в съзнанието. Изчезващите греховни реакции оставят полъх от греховен навик (папа гандха), но връзката на мантруващия със свящото име поражда силата на водовъртеж и

чистота на ума, които преодоляват тази прилепчива миризма на греха.

Кришна е обещал на Арджуна, че Негов преданоотдаден никога няма да попадне в опасност от унищожение. В неуспех Той лично идва да спаси своя предан. Греховете на преданоотдадения се унищожават единствено по милостта на Бога. Емпиричният философ (гйани) може да смегчи своите грехове с цената на големи усилия и покаяния, но веднага щом той напусне или се отрече от подслона на лотосовите нозе на Кришна, незабавно пропада. Писанията свидетелствуват, че който просто приеме защитата на Бога, е издигната душа и неговото развитие никога няма да бъде препречено от препятствия.

Няма никаква нужда от ритуални покаяния (прайашчитта)

По случайност преданоотдаденият би могъл да извърши някакъв грях, но въпреки това той не трябва да предприема покаяние или прайашчитта. Такива грехове са преходен етап и ще бъдат удавени в нектара на свящото име. Преданият никога не отпада от пътя на чистата преданост.

Ако обаче той отново извърши друг грях, пресмятайки че силата на свящото име ще неутрализира реакцията, то такъв човек не стои на пътя на чистата преданост. Той по-скоро е един измамник, обречен от оскърбленията, които нанася на свящото име. Писанията потвърждават, че има огромна разлика между грях, извършен по погрешка или във внезапна слабост и предумишлен грях.

Дори само склонността към това оскърбление е извънредно пагубна

За кармите начинът да се освободят от греховните реакции е изпълнението на ритуално покаяние (прайашчитта) в разкайване. Но ако някой дори само възнамерява да се облекчи от реакцията на преднамерен грях, използвайки пречистващата сила на свящото име, той е изключително пропаднал и никаква прайашчитта няма да му помогне. Дори и след нечувано възмездие в ада той няма да бъде освободен от това умствено оскърбление към името. Ако даже само намерението да се стори грях чрез силата на свящото име носи такава злочестина на душата, съдбата на онзи, който действа от такава подбуда е твърде ужасна, за да бъде предвидена.

Това оскърбление е неизбежно за измамниците

Писанията заявяват, че свящото име е толкова могъщо, че може да унищожи товара от толкова грехове, колкото дори в десет милиона животи не биха могли да се извършат. И най-тежките грехове се неутрализират дори само на нивото на възпяване намабхаша. Точно затова измамниците и шарлатаните са привлечени от свящото име. Те изоставят отговорностите на честното усилие, наричайки го „робия“ и дегизирани в отшелнически одежди, пътуват от страна в страна със сърца, омърсени от желаниа за богатства и жени. Такива хора се наричат маймунски отшелници (марката вайраги).

Тези нещастни приятелчета се обличат като санниаси, но отглеждат манталитета на домовладики. Те не са нищо повече от мъртъв товар върху майката земя и човешкото общество и трябва да бъдат отбягвани. Преданият, приел подслон в свящото име, може да живее във всякаква ситуация – в семейство или в гората като отшелник. Ако ситуацията у дома е подходяща за мантруване, не е необходимо да става просещ монах, но ако животът в семейството е неблагоприятен, преданоотдаденият е длъжен да го изостави. При всички случаи е ужасна обида да се извършват грехове, основавайки се на силата на мантруването. Такъв оскърбител завинаги е пропъден от пътя на преданото служене.

Преданите на нивото на мантруване намабхаша трябва да внимават да не се събират с такава измамна компания, защото тя би имала зловредно влияние върху тях и те също ще изпаднат дотам да извършват тази ужасяваща обида към свящото име. Що се отнася до тези, които възпяват чистото име, те са завинаги освободени от тази намапарадха.

Чистите преданоотдадени са свободни от десетте оскърбления

Преданите, приели напълно убежище във възпяването на свящото име, не са склонни никога да извършват която и да е от десетте намапарадхи. Самото свято име пази тези чисти преданоотдадени, които са се отдали на възпяването. Но докато чистото име не се е спуснало в сърцето на един преданоотдаден, той е винаги застрашен от извършването на оскърбления. Затова преданоотдадените в намабхаша състоянието на практика трябва да избягват да вършат грехове, оповавайки се на силата на мантруването.

Необходима е будност в състоянието намабхаша

Преданият трябва да търси общуване с чистите преданоотдадени, които възпяват свящото име без оскърбления, а самият лично трябва

да бъде много внимателен да не извършва обиди. Онзи, който възпява името чисто е с непоколебим ум и съзнание, тъй като той не отклонява мисълта си от Кришна дори и за миг. Докато човек не е заздравил мантруването си до степената на пълна отдаденост, той трябва да бъде изключително буден, за да избягва обидите. И специално трябва да се пази от правенето на грехове въз основа на силата на мантруването. Той трябва непрестанно да възпява святото име и по такъв начин да привлече милостта на духовния си учител, която ще му донесе самбандха-гйана. Това знание разкрива науката за чистата преданост и за чистото име.

Лекът за това оскърбление

Ако по някаква грешка човек извърши това оскърбление, той трябва да отиде където се събират чистите Вайшнави. Склонността към измама е като крайпътен крадец, а чистите преданоотдадени са като пазители на пътя, които идват на помощ ако някой силно ги зове за подкрепа. Само като чуе този зов, крадецът веднага избягва, страхувайки се, че пазачите идват. Тези пазачи, чистите Вайшнави, ще успокоят предания с утешителни думи и ще го уверят в своята закрила.

Аз, авторът на Харинама Чинтамани, съм един негоден окаяник. Разказвам това произведение, приел убежище в чистите Вайшнави.

Глава 10

Да се обяснава славата на святото име не неверници (ашраддхадхана вимукхе'пу ашринвати) е десетото оскърбление

Вечна слава на Господ Гауранга, животът на Шри Гададхара Пандит; вечна слава на Господ Нитйананда, сърцето на Шримати Джахнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа, годподарят на Майка Сита; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички предани на Бог Чайтанйа!

С допрени длани и нежен глас Шрила Харидаса Тхакура казал: „Сега моля Те, чуй за друго едно оскърбление.“

Вярата (шраддха) е най-важното за възпяването на святото име

Най-голямото изискване за възпяването на името на Кришна е

шраддха, твърдата вяра. Онзи, който е лишен от нея, не би могъл да чуе името и затова не може да го възпява. Високото рождение, уважаваното семейство, знанието, силата, учеността или богатството не са качества, които правят човека способен да възпява името. Писанията величаят вярата като единственият необходим елемент за правилното възпяване. Името на Кришна е най-ценното съкровище на душата. Вяра е пълното убеждение, че възпяването на името на Кришна автоматично ще изпълни всички задължения и всички набожни дела. Онзи, който не притежава такава вяра е неспособен да мантрува.

Оскърбление е да се наставляват невярващи относно свящото име

Според вайшнавския етикет, човек който няма вяра в името, не трябва да бъде посвещаван в мантруването. Ако един невярващ човек бъде инициран или бъде инструктиран за славата на свящото име, той само би го осквернил и пренебрегнал. Това е мнението на писанията. Свинята ще смачка перлите, разпръснати пред нея и маймуната ще разкъса дрехата, която ѝ е дадена; по същия начин невярващият постоянно ще обижда свящото име и така ще напише съдбата си. Едновременно с това гуру, който му е дал посвещение, ще бъде повлечен надолу чрез участието си в това оскърбление. Много скоро той ще бъде изпъден от пътя на преданото служене.

Какво трябва да се направи, ако един невярващ иска да получи посвещение

Невярващият понякога лукаво идва при Вайшнавите да моли за посвещение. Преданият трябва да прозре отвъд измамните му преструвки и да му откаже посвещение. Преструващият се си мисли: „Свящото име на Кришна пречиства всичко и след като веднъж го получа, няма да трябва да се притеснявам да не извършвам грехове. Освен това, докато мантрувам хората ще ме уважават и почитат като Вайшнава и ще мога да извлека хубавичко служене от тях. Престижът, който загубих заради лошите си дела ще ми бъде възвърнат чрез мантруването; няма да позволя отново да ми се случи подобна загуба. Ще достигна голямо щастие поне в материалния живот“ и т.н. Преданият трябва да изиска от преструващия се напълно да се отрече от непочтеността. За да стане достоен за посвещение, той трябва веднага да изостави желанията си да бъде изключителен и обожаван., а вместо това да развие вяра в свящото име.

Само когато в сърцето на човек има вяра в свящото име той може да

бъде посветен в мантруването. Тогава святото име ще го пренесе през материалния океан на незнанието. Но докато не е развил необходимата вяра, той не би могъл да мантрува. Човек трябва да чуе за славата на святото име от свят Вайшнава. Ставайки смирен от слушането на неговите инструкции, той трябва да остави материалните желания и да започне да мантрува. Когато духовният учител усети нужното количество вяра в кандидата, той ще го посвети в най-голямото духовно съкровище – святото име на Кришна. Но да се посвети невярващ човек е ужасно оскърбление. Гуру отива в ада ако инициира неверник заради някаква отплата.

Ако гуру знае, че човекът, който е дошъл при него е неискрен преструван без капка вяра и въпреки това необмислено посвети този недостоен човек от съображения за материалната изгода, която това би му донесло, той бива осъден като оскърбител (намапарадхи) Ако гуру е бил неспособен да направи правилна преценка и е дал посвещение на кандидата само за да открие по-късно, че той се е преструвал, незабавно трябва да поправи своята грешка..

Лекът за това оскърбление

Ако по невнимание или липса на опит се е случила грешката да се инструктира или иницира невярващ, учителят, който е дал посвещението трябва да се изпълни със страх и тъга. Той трябва да разгласи своето оскърбление пред обществото на Вайшнавите, и да отхвърли този неискрен последовател като го отлъчи. Ако гуру не действа незабавно, той постепенно ще затъва в дълбините на материалната поквара и илюзия и ще бъде лишен от права по пътя на предаността.

Инструкциите на Бог Чайтаня към проповедниците

Шрила Харидаса Тхакура казал: „О Господи Чайтаня, в Своите инструкции към тези, които си изпратил да проповядват святото име, Ти специално предупреждаваш точно за това. Проповедниците могат да дават наставления за славата на святото име само на хора, които са изпълнени с вяра (шраддхаван).

Това е начинът, по който целият свят ще бъде потопен във възпяването на святото име. Чрез силно всеобщо възпяване името трябва да бъде проповядвано нашироко сред масите. Онези, които са изпълнени с вяра, ще се приближат и ще изберат истински духовен учител, получавайки наставления и посвещение за святото име от него. Чрез искрено възпяване те със сигурност ще добият Кришнапрема, Божията любов.

Проститутките, престъпниците, измамниците и останалите грешници трябва първи да бъдат накарани да изоставят своите криви, зловредни пътища. Искрена вяра трябва да бъде посята в сърцата им чрез приятелство. Едва когато вярата им в името на Кришна узрее те биха могли да получат посвещение. Такъв е дългът на проповедника, който се движи от място на място.

Резултатът от това оскърбление

„ Ако без да обръща внимание на Твоите инструкции, гуру посвети някой неискрен измамник, той извършва сериозна грешка, заради която отива в ада. Оскърбленията, извършвани от шарлатанина-последовател, бавно но сигурно намаляват духовната сила на гуру, докато накрая го унищожат. Тази обида има опустошителен ефект и върху учителя, и върху ученика – те и двамата ще трябва да влязат в ада.

Първо е вярата, после посвещението

Мой скъпи Боже, Ти беше толкова милостив към Джагай и Мадай. Тези братя бяха родени в браминско семейство и техните истински имена бяха Джагадананда и Мадхавананда. Те се прочуха като най-злите разбойници в Навадвип заради злостните си насилствени дела. Първо ти събуди вярата в тях и след това им даде святото име. О Боже, Твоят характер и дейности са пример, който разпръсква светлина в целия свят. Нека всички да следват твоите прекрасни стъпки!“

Онези, които са слуги на слугите на Вайшнавите са достойни да носят скъпоценния камък на Харинама Чинтамани.

Глава 11

Да се приравнява мантруването с другите благочестиви дейности (дхарма врата тйага хутади) е осмото оскърбление

Вечна слава на Бог Гаурачандра, аватарът, който донесе святото име; вечна слава на святото име, същината на всички Ведически заключения!

Шрила Харидаса Тхакур продължил: „О Боже, другите благочестиви дейности никога не могат да бъдат равни на възпяването на святото име.“

Изначалната форма на святото име

Висшият Бог е като трансцендентално слънце, чиято енергия е безграничното вечно-чисто и всепроникващо съзнание. Всичките Му безкрайни експанзии изразяват това абсолютно трансцендентално съзнание, също както и Неговото име, обител и забавления. За разлика от формите на инертната материя, които са отделни от своите имена, Неговите пряки имена не се различават от Него.

Спускайки се от Голока призовано от възпяването на чистия преданоотдаден, святото име влиза в неговата душа. Тогава чистото име се излъчва от душата и прониква в цялото му тяло, танцувайки на върха на неговия език. Онзи, който мантрува с това разбиране, наистина възпява святото име, но онзи, който поддържа материална представа за него потъва в безнадежност и страда във вечен ад; един преданоотдаден никога не трябва да поглежда лицето на такъв оскърбител.

Писанията заявяват, че Кришна е единственият обект на изследване за търсачите на Абсолютната Истина. Според способностите си, различните изследователи са усвоили свои собствени средства за намирането на една и съща цел. По този начин са се разклонили различните пътища като карма, гйана и бхакти. За онези, които са привързани към грубия материализъм, се препоръчва пътя на карма за да се пречистят. За душите, привлечени от илюзорността на майа, препоръчаният път е култивирането на монистичната философия. Но за всички души най-доброто и най-подходящото е чистото предано служене.

Какво е субхакарма

Хората, занимаващи се с материалното съществуване, се заемат с обожание на Бога поради страх от смъртта. Лotosовите нозе на Бога са съвършеното убежище, свободно от всякакви безпокойства: те са единственото средство за пресичането на океана на невежеството. Но когато стремежът за придобиване на Божията закрила има оттенък на материални мотиви, тогава самият процес става светски. Независимо от това, че обожаваният е Богът, понеже процесът е светски, обожаването се превръща в материална благочестива дейност или субхакарма.

Субхакарма включва: алтруистичната работа, огнените жертвоприношения, ритуалните къпания, благотворителността, йога, практикуването на варнашрамадхарма, поклонничеството, обетите, приношенията на предците, медитацията, събирането на емпирично

знание, умилостивяването на полубоговете, покаянието, аскетизма и т.н. Всички тези дейности са способи на земената действителност. Но след дълъг период на практикуване на субхакарма, извършителят постепенно достига до истинската цел на всичките си усилия – убежището на Божиите лотосови нозе. В тази точка той трябва да изостави временните пътища на субхакарма, защото вече знае истинската същност на всички религиозни задължения – бхакти, предаността към Бога.

Субхакарма наистина е един осъществим начин за обусловените души да постигнат висшата цел – Божията любов. Но един факт трябва да бъде изяснен – постигането на съвършенство чрез субхакарма е работа, която изисква много време. Висшата действителност е Кришна према и тя е напълно духовна, но по пътя на субхакарма начинът да се постигне тя е светски. По този начин се получава бездна от различие между средството и целта.

(Забележка 1 от Бхактивинода) Еволюцията на душата от светската религиозност до съзнанието за Кришна е основният план на Провидението, който подтиква душата да търси съвършенство. Обусловените души не могат да съществуват без да се свързват с материята. Всичките им мисли и действия са изтъкани във фабриката на материализма. Благочестивите дейности (субхакарма) осигуряват начините за душата да се доближи до чистата преданост чрез умели усилия в материалните контакти. Едновременно с това тези контакти с материята пораждаят неудовлетворение и страдание. Затова за да получи щастието от съзнанието за Кришна, накрая душата трябва да изостави субхакарма. (край на забележка 1)

Възпяването на свящото име не е субхакарма

Поради безпричинната Си милост, Богът се е въплътил като свящото име, ставайки по този начин незабавно достъпен за душите; така интелигентните и праведни души възприемат свящото име като единственият начин за осъвършенстването си. Писанията препоръчват възпяването на свящото име като най-ефективния процес за постигане на висшата цел, но някои хора разбират от това, че мантруването е една от многото субхакарми. Това неразбиране е подобно на виждането за Вишну просто като още един полубог като Шива или Брахма.

Свящото име е напълно духовно и трансцендентално спрямо материалната природа. Въпреки че душата е също така духовна, тя се мисли за материална от грубо невежество. Следователно тя си мисли и че всичко друго, включително и свящото Божие име, е

материално. Така възпяването на името на Кришна е категоризирано като субхакарма и хората с предпочитания към Майавади са убедени, че това си е точно така. Но тези, които поддържат това гледище, биват изключени от пътя на преданото служене.

Святото име е едновременно средството и целта

Святото име е съкровищницата на духовното щастие. То се е спуснало в този материален свят за да стане средството, чрез което самото То, най-висшето благо на бхакти, може да бъде достигнато. Писанията възхваляват Неговата божествена слава, защото името на Кришна е едновременно средството да се добие према и самата према. Според степента си на съвършенство отделната душа смята името на Бога или за средство или за цел. Докато човек не е придобил пълно Кришна съзнание, името се явява като средство за постигане на тази цел.

Субхакарма е второстепенно средство, а святото име е първостепенно

Има два пътя към висшата цел: първостепенен и второстепенен. Субхакарма е второстепенният, а Божието свято име – първостепенният. Макар святото име да се смята за „способ“, независимо от това то е вечният изначален път. След като веднъж това бъде разбрано, разликата между святото име и субхакарма ще стане ясна. Мнението на писанията е, че святото име е същината на духовното блаженство и това го прави несравнимо с която и да било друга субхакарма. Онзи, който възпява чисто, усеща как невъобразимата радост на Бога и Неговите забавления влизат в сърцето му и го карат да се извисява и да се рее във върховна наслада: такава е природата на святото име на Кришна.

Радостта от сайуджамукти е незначителна

Дори блаженството на себереализацията, постигната чрез гйана или йога не може да бъде сравнено с това от възпяването на святото име, защото състоянието на радост в имперсоналното освобождение е просто избавление от материалните страдания.

Прекрасното качество на святото име е че по време на практиката (садхана) то е средството, а в състоянието на съвършенство е висшата цел. Дори когато е употребявано като средство, святото име винаги остава и целта. Това не може да се каже за останалите субхакарми, които всичките са земни дела. Святото име е чисто духовно, самопроявило се от областта на чистото добро (суддха-

саттва). Дори по време на практикуването на садхана, святото име си остава в чистото добро; несъвършенствата и анрхите на практикуващия (садхака) само изглежда, че му придават оттенък.

Святото име трябва да бъде възпявано в компанията на преданоотдадени: тогава всички материални недостатъци и анартхи изчезват, заменени от святото име на Кришна. Практикуването на субхакарма трябва да бъде захвърлено след придобиването на приюта на висшето местоназначение. Но мантруващите не бива никога да изоставят святото име. Те просто продължават да възпяват чистото име в съвършено състояние.

Святото Божие име е диаметрално противоположно на ежедневните субхакарма дела. На нивото на садхана, преданият трябва по милостта на своя духовен учител и на основата на Ведическите доказателства, да проумее разликата между святото име и субхакарма.

(Забележка 2 от Бхактивинода) Узрялата вяра води човека до общуване с преданоотдадени. В тяхната компания той започва да служи с преданост. Сърцето му се изчиства от всички анартхи чрез възпяването на Божието име. Колкото повече се изчиства сърцето от анрхите, толкова по-чисто става мантруването. Постепенно човек става решителен в предаността и добива вкус към святото име. Знанието за тези степени на развитие трябва да бъде предварително разбрано и садхака трябва да повярва в него чрез милостта на духовния си учител. Иначе анрхите му ще се умножават заради извършваните от него оскърбления. Но с такова превилно разбиране и вяра, чистото име се проявява много скоро. (край на забележка 2)

Лекът за това оскърбление

Оскърблението да се сравнява святото име със субхакарма се извършва поради грехове, особено греха да се обиждат преданите на Бога. Незабавно трябва да се предприемат мерки за противодействие, защото в резултат на това оскърбление душата приема изкривеното Майавади разбиране за святото име. Единствено общуването с преданите може да изкупи такава обида.

За да се освободи от това оскърбление човек трябва да се обърне към семеен Вайшнава, който произхожда от много ниска каста; това е за да се потъпче всяко погрешно разбиране за обозначение или кастово различие. След това оскърбителят трябва с голяма вяра и уважение да посипе цялото си тяло с прахта от нозете на този Вайшнава. Той трябва също така да изяде остатъците от храната му

и да изпие водата, с която е измил нозете му. По такъв начин правилното отношение към святото име отново ще се развие в сърцето на оскърбителя. Целият свят пее за това как Калидаса е бил спасен от това оскърбление чрез милостта на Бога.

Привързаността на Шрила Харидаса Тхакура към святото име

„Мой скъпи Боже, моето съзнание е абсолютно светско. Макар да мълвя Божиите имена, аз съм толкова нещастен, че не усещам техните трансцендентални скъпоценни качества. О Боже! Моля те, прояви се като святото име и затанцувай върху езика ми! Падам в лотосовите Ти нозе и се моля: ако желаеш, можеш да ме оставиш в този материален свят или да ме издигнеш в духовното небе. Каквото искаш, свободен си да го изпълниш, но моля те, позволи ми да вкуся нектара на святото име на Кришна. Ти си се спуснал сред обусловените души за да раздаваш святото име, затова моля те, бъди добър и не забравяй и мен, нищожната душа. Аз съм паднала душа, а ти си спасителя на падналите. Нека това да бъде нашата вечна връзка. О Спасителю! Чрез силата на тази връзка аз Те моля за нектара на святото име!

Защо името е религията на тази епоха

„В Калиюга всички останали процеси, освен възпяването на святото име са неспособни да избавят пропадналите души. Затова възпяването е религията на епохата (юга дхарма). Всъщност това е най-ефикасната религиозна практика във всички епохи. Но за разлика от другите епохи, в Калиюга не е достъпна никаква друга религия. И така святото име се явява единствената религия, която може да изкупи падналите души.“

Само онзи, който е благословен с нежна преданост като слуга на Шрила Харидаса Тхакура и който се смята за лишен от качества, е достоен да рецитира тази Харинама Чинтамани.

Глава 12

Да се мантрува невнимателно (прамада) е деветото оскърбление

Вечна слава на Шри Чайтанья Махапрабху и на всичките Му преданоотдадени: единствено по тяхната безпричинна милост аз мога да участвам в съвместното възпяване на святото име на Бога.

Оскърблението, познато като прамада или невнимателното мантруване

Тогава Шрила Харидаса Тхакура казал: „О Чайтанйа, ти учеше Шрила Санатана Госвами тук и Шрила Гопала Бхатта Госвами в Южна Индия, че свящото име трябва да бъде възпявано с внимание. Невниманието по време на мантруване е оскърбление. Човек може внимателно да избягва всички останали оскърбления и въпреки това да не усеща екстаза на чистото име. Това е знак за друг вид намапарадха, наречен прамада, което пречи на възпяващия да достигне нивото на твърдата вяра (ништха). Това на свой ред блокира по-нататъшното израстване на бхакти до разцъфването на Кришнапрема.“

Трите вида невнимание

Прамада означава „лудост“, но „невнимателност“ и „небрежност“ са също синоними на тази дума. Невнимателното мантруване показва семена на анархии, които скоро се развиват в сърцето. Невниманието бива три вида. Първият се нарича аудасинйа или „апатично предано служене“, което означава липса на твърда решителност в садханата. Вторият вид е джадйа, „мързел“ или дори „инертност“. Третият вид е вишкепа, което означава „разсеяност“ или „пренасочване на вниманието към неща, различни от садхана-бхакти“.

Съществено е да се отделя специално внимание на мантруването докато не се развие анурага

По някаква изключително добра съдба, душата развива достатъчно вяра за да приеме убежище в свящото име. Чрез редовно мантруване на определен брой святи имена със специална грижа и внимание, човек може постепенно да достигне до анурага или спонтанното влечение към Божието име. Той трябва да мантрува указаните му брой кръгове на туласи-мала и с времето да ги увеличава. Преди да достигне състоянието анурага, той трябва да бъде много внимателен да не нанася обиди във възпяването.

Повечето хора по естествен начин са много привлечени от материални неща, а спомените им са винаги потопени в материята. Наистина те може и да мантруват името на Бога, но умовете им да са далеч-далеч от възпяването. Дори и на ден да мантруват една лакха (сто хиляди) имена на джапамала, и капчица вкус към Божието име няма да се появи в сърцата им. Трудно е да се удържат материалистичните сърца от извършването на такава обида.

Процесът на превъзможване на апатията

Човек трябва да направи своя втора природа това да мантрува в продължение на час в компанията на святи Вайшнави в чисто спокойно място. Забелязвайки настроението на преданост у Вайшнавите и тяхната наслада от святото име, нечинаещият трябва да се опита да приеме това настроение и постепенно да се отърве от своята апатия към мантруването. Стъпка по стъпка неговият ум и внимание ще се насочат към святото име. Чрез непрестанно мантруване, сладостта на святото име ще го направи нетърпелив да опитва още и още от този нектар.

Напредналите Вайшнави дават съвета, че се мантрува най-добре в присъствието на Туласидеви и на местата на забавленията на Кришна. Възпяващият трябва винаги да търси компанията на святите преданоотдадени и да гледа от тяхната дисциплинираност. Той трябва да следва стъпките на предишните учители (ачарйи) в носещия наслада метод за обожание на Бога чрез Неговото свято име. Той може да започне с един час такова възпяване, после два, после да ги увеличи на четири, докато накрая мантрува не по-малко от три лакши святи имена. на ден. Това ще му помогне скоро да прекъсне своите връзки с материализма.

След ефективния метод за отървяване от апатията към святото име, трябва да се седне в затворена стая самичък и да се медитира върху името както са правели светците от миналите епохи. Или човек може да покрие главата и лицето си с парче плат и да се концентрира върху звука на святото име. Това незабавно и твърдо ще съсредоточи ума му върху името; бавно той ще развие привличане към името и оскърбителното апатично и невнимателно мантруване ще изчезне.

Преодоляване на мързела

Невниманието, произхождащо от леността (джадйа) не позволява на човека да вкуси нектара на святото име. Той се бави да го възпява и помни. Дори и да опита, веднага намира това усилие за непоносимо, доспива му се или пък иска да се занимава с лекомислени неща.

Напредналите преданоотдадени са много внимателни към подобно оскърбление. Те никога не пропиляват и един миг в безсмислени разговори или дела. Тяхната медитация върху Божието име е непрестанна. Те са толкова погълнати в нектара на святото име, че не желаят нищо друго. Затова човек трябва да копнее да общува с такива рядкосрещани преданоотдадени и да следва техните стъпки,

освобождавайки се по този начин от леността.

В природата на святите Вайшнави е да са винаги заети със служене в преданост. Те никога не си губят времето напразно. Човек трябва да бъде привлечен от такъв вид преданост, да се запита как той също би могъл да стане като тези отдадени души, потънали в медитация върху святото име; как точно от днес да започне да подобрява своето мантруване, дотогава докато не започне наистина да възпява три лакхи святи имена с вдъхновение и устременост. Когато Кришна види такъв ентузиазъм, той отвръща като премахва умствената инертност на неофита чрез силата на Своето име и му позволява да остане в компанията на Своите напреднали преданоотдадени.

Преодолява на разсеяността

Разсеяното мантруване подхранва илюзията, която става причина за последващи сериозни оскърбления към святото име. Тази илюзия, тъй трудно преодолима, привлича вниманието към богатства, жени, положение, успех и склонност към измама. Когато тези влечения покрият сърцето, начинаещият става небрежен към възпяването на святото име.

Човек трябва да прави постоянни усилия да премахва такива увлечения далеч от своя ум чрез прилежно следване на пътищата на Вайшнавската култура. Това ще привлече обратно неговата добра съдба. Например той трябва добре да спазва обетите на Екадаши, денят на появяването на Бога и другите такива важни празници. Трябва да прекарва целият празничен ден и нощ в мантруване и възпяване на славата на Бога в компанията на святи преданоотдадени. Най-добрият начин да се честват тези празници е да се отиде на някое свято място или дхама (Навадвип, Вриндавана, Пури и т.н.) със садху (чист преданоотдаден от линията на Шрила Рупа Госвами) и да се четат и дискутират шастрите (Ведическата литература, например Бхагавад Гита, Шримад Бхагаватам и другите Вайшнавски писания). Той трябва от цялото си сърце да участва в празничните програми без притеснение и колебание. Тези празници ще запалят отново угасващата искрица на духовния вкус. По този начин той ще бъде привлечен от забавленията на Бога.

Вкусвайки висшият вкус на чистото осъзнаване на Кришна, той естествено ще се отвори от своите нисши материални привързаности. Ще бъде запленил от сладките песни за Божествените забавления, които преданоотдадените пеят и ушите му ще се препълнят с нектар, който изважда ума от материята и го насочва отново към святото име. Тогава преданият ще може да

възпява с радост и вътрешен мир.

Един добър съвет към мантруващите

Човек трябва съвестно да изпълнява мантруването на броя кръгове на ден, според обета, който е поел. Но когато той е твърде устремен да свърши определения брой святи имена, се появява друг вид разсеяност, засягаща качеството. Затова човек трябва винаги да бъде убеден, че мантрува своите кръгове искрено. Също така по-добре е да се опитва да подобрява качеството на своето мантруване, отколкото да увеличава броя на дневните кръгове за да се покаже. Името на Бога трябва винаги да се произнася ясно. Това може да се постигне само по милостта Му. И така човек трябва да се моли на Бога никога да не става жертва на уловките на илюзията или разсеяността и да може винаги да продължава да вкухва чистия нектар на свящото име.

Тайната за успеха е смирението

Преданият трябва да привикне всеки ден да остава за малко сам на тихо място и да се концентрира дълбоко върху свящото име. Той трябва да изрича и да чува името ясно. За душата е невъзможно собственоръчно да преодолее илюзията и разсейването. С милостта на Бога обаче, това може лесно да се случи. Затова е от съществена важност с голямо смирение да се моли за Божията милост, защото това е единственият начин за спасение от това оскърбление.

Необходимостта от развиване на ентузиазъм

„О Боже Чайтанйа!“ извикал Тхакур Харидаса. „Ти си океан от състрадание! С цялото си сърце се моля за Твоята милост! Наистина, ако не бях способен да Ти се моля по този начин, не би имало по-нешастен от мене!“

Онези, които се опитват да се заемат със служене в преданост на основата на собствената си интелигентност и умствена преценка, ще открият че всички тези усилия са безплодни. Милостта на Кришна е най-важното условие за успех. Онзи, който не копнее да получи Божията милост е наистина една много нещастна душа“

(Забележка за обета нирбандха) Шрила Харидаса Тхакура ни съветва ежедневно да се концентрираме върху свящото име на Кришна. Учението на Бог Чайтанйа по този въпрос може да бъде намерено в „Чайтанйа Бхагавата“, Мадхйа Лила 23.650: „Харе Кришна Харе Кришна Кришна Кришна Харе Харе, Харе Рама Харе Рама Рама

Рама Харе Харе. Богът каза: „Това е маха-мантрата: а сега продължавай и прави джапа-медитация, мантрувайки тези святи имена определен брой пъти (нирбандха) всеки ден. Чрез това възпяване ще постигнеш всички мечтани съвършенства. Просто възпявай святото име непрестанно, защото никакви правила или принципи не могат да ограничат възпяването.“

Думата нирбандха се нуждае от обяснение. Практикуващият (садхака) трябва да мантрува маха-мантрата на броеница (джапамала) от 108 зърна от Туласи. Четири кръга правят една грантхи. Чрез постепенно увеличаване, садхака трябва да се стреми да мантрува 16 грантхи или една лакха святи имена; този брой се смята за нирбандха. Ако възпяването се увеличи дори повече - до три лакхи – преданият винаги ще бъде потопен в Божието име. Всички предишни учители (ачарйи и маха-гйани) са следвали това наставление на Чайтанйа и са постигнали съвършенство. Дори и сега всеки би могъл да го постигне чрез правилно мантруване. Всички - чистите преданоотдадени, сектантите и материалистите - имат правото да възпяват святото име на Бога.

Две различни настроения на Кришнапрема се наблюдават в чистите преданоотдадени, но нектара на святото име може да се изпита и в двете: в щастието от срещата с Бога и в агонията от раздялата с Него.

Онзи, който носи скъпоценният камък на Харинама Чинтамани като корона върху главата си със сигурност ще намери убежище в лотосовите нозе на Шрила Харидаса Тхакура.

Глава 13

Поддържането на материална привързаност към „мен“ и „моето“ е десетото оскърбление

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда, животът и душата на Шримати Джахнавадеви; вечна слава на Шри Адвайта Ачарйа, господарят на Майка Сита; вечна слава на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа!

Измокрен от сълзи на екстатична любов, Шрила Харидаса Тхакура продължил да обяснява с задавен глас, последното оскърбление към святото име: „Мой Господи, тази последна намапарадха е най-

лошата от всички; нейното присъствие спира потока на Кришнапрема.“

Дори и след приемането на духовно посвещение, повечето привързани към материята хора не могат напълно да се откажат от идентифицирането си с тялото. Те продължават да поддържат мисълта за „мен“ и „моето“, която ги отклонява от пътя на предаността. Отъждествяването с тялото – т.е. „Аз съм брамин“, „Аз съм Вайшнава“, „Аз съм цар“ или „Аз съм богат“ и притежанията – т.е. „Това е моята собственост, моето богатство, моят син, моят внук и т.н.“ показват незрелост на разбирането и възпрепятстват правилното отглеждане на служенето в преданост. Това е ужасно оскърбление, което може да се преодолее единствено когато човек се отдаде на свящото име.

Необходимостта и симптомите на отдаването на свящото име

Веднъж изоставил първите девет оскърбления, всеки предан трябва да се отдаде напълно на свящото име. Според писанията процесът на отдаване (шаранагати) има шест части. Невъзможно е да ги опишем в детайли тук, но накратко те са следните: обетът да приемаш само онова, което е благоприятно за преданото служене; по същия начин да отхвърляш всичко неблагоприятно; да си убеден, че Кришна винаги ще те защити; да зависиш изцяло от Кришна за всичко; винаги да си мек и смирен; и да се хвърлиш в лотосовите нозе на Кришна в пълна себеотдаденост – това са шестте елемента на отдаването.

Предано служене е възможно само докато си жив, следователно трябва да се приема онова, което поддържа тялото и душата заедно, и нищо повече. Животът трябва да е за това - да подпомага служенето в преданост. Затова човек трябва да развие вкус към неща, които са свързани с Кришна. Едновременно с това в сърцето му ще се породи естествено отблъскване от онова, което неблагоприятно е за служенето. Кришна става единственият защитник и поддръжник, защото на никой друг не може да се разчита така, както на Него. Знаейки това, човек трябва да си мисли: „Като негов вечен роб, по някакъв начин и аз съм един незначителен член на семейството на Кришна. Единственият ми стремеж е да действам по Неговата воля.“

След това човек трябва да остави всичките погрешни отъждествявания като брамин, шудра, баща, съпруг, цар, поданик, господар, дарител, поддръжник; и привързаността към пари, тяло, синове и т.н. Вместо това той трябва да влезе в настроението да

служи на Кришна, мислейки: „Той е истинският господар и Бог и неговата воля е безапелационна. Аз съм готов да действам само за да изпълвам желанията на Кришна, и дори няма да си помисля за собствените си желания. Ще приспособя домашните си дела така че да удовлетворяват Бога. По неговата воля ще прекося материалния океан. Единствено по негово желание изпитвам състрадание към страдащите души. Във време на радост или на тъга, аз оставам завинаги слуга на Кришна. Моите мигове материално удоволствие и настроенията ми на отречение идват единствено по Божията воля“. Когато тези чувства се появят спонтанно, човек достига нивото атманиведана (отдаването на душата).

Последствията на не-отдаването

Онзи, който е неспособен да приеме шестте етапа на себеотдаването е затворник на фалшивото си его, който винаги мисли с термините „мен“ и „моето“. Той гордо заявява: „Аз съм господарят тук. Този дом и това семейство ми принадлежат. Плодовете на работата ми са мои по правото на труда ми и аз съм този, който им се наслаждава, без значение дали са горчиви или сладки. Аз сам съм си защитник и поддръжник. Тази жена е моя съпруга, ето го брат ми, а това е моят син. С потта на челото си припечелвам своята пртехрана и успехът е наградата за моите усилия.“

Опиянени от такъв егоизъм материалистите надценяват своите възможности и интелигентност. Учените пропагандират своите теории и развиват технологии за да се перчат със своето отричане на Бога. Сред атеистите те са най-злите демони. Те печелят доверие с така нареченото си развитие на научните технологии и с материалния комфорт, който те носят. Но всъщност всичко се случва по волята Божия; но това те напълно пропускат да видят.

Когато атеистите чуят за славата на святото име, те не могат да я повярват. Въпреки това понякога дори те мълвят името на Кришна под натиска на социалния обичай. Но тъй като този тип мантруване е лишен от вяра, те никога не усещат блаженство. Такъв е стереотипния път на измамниците, които просто се преструват на религиозни. Чрез повтарянето на името на Кришна, макар и с пренебрежение, те натрупват малко благочестие, но са лишени от истинския плод на възпяването – чистата Божия любов.

Причината за техните оскърбления е материалната грубост. Те са толкова заплени от силата на илюзията, че са ослепели и за тях е изключително трудно да се освободят от своето оскърбително положение. Единствено онзи, който добие вкус към чистото предано

служене се отвърща от материалния живот; напускайки го, той приема пълен подслон с святоото Име.

Освобождението от това оскърбление

Изоставяйки всички материални привързаности и доброволно приемайки бедността, човек трябва смирено да обожава лотосовите нозе на Кришна, приемайки убежище напълно в святоото име. Той трябва да копнее да общува с преданоотдадени и да им служи без материални желаниа. Постепенно сърцето му ще се напои с привличане към святоото име. Егоистичният манталитет на „мен“ и „моето“ ще изчезне и той ще превъзмогне океана на материалното незнание.

Чувайки славата на святоото име, последните остатъци фалшиво его ще изчезнат, признаците на чиста преданост ще разцъфнат в сърцето му и той ще се заеме със шестте процеса на отдаването. Онзи, който намира пълно убежище в святоото име е велика душа, защото получава скъпоценния дар на Кришнапрема.

Белезите на онзи, който е свободен от десетте оскърбления

Предупреден да избягва десетте оскърбления към святоото Божие име, човек всъщност получава позитивни наставления да придобие специфични святи качества, които правят извършването на тези оскърбления невъзможно. Затова човек трябва не да критикува, а да служи на святиите Вайшнави; да почита Кришна като Абсолютния Бог; да отдава пълно уважение на духовния учител, който го е посветил в святоото име; да зачита писанията, които разкриват славата на превъзходното свято име; да знае вътре в сърцето си, че святоото име пребивава винаги в чиста трансцедентност; да изкоренява и унищожава желанието за извършване на грехове; да проповядва славата на святоото име само пред вярващи; да изостави изцяло ритуалистичните благочестиви дейности; да мантрува с пълно внимание и да се отдаде изцяло на святоото име.

Бхава се добива бързо когато се мантрува без оскърбления

Когато по такъв начин човек се освободи от оскърбленията, той става най-щастливата душа в трите свята. Той придобива всички добри качества и е достоен да получи безпричинната милост на Кришна. Много скоро неговото мантруване го възнаграждава с божествения плод на бхава, първата стъпка на према. Така възпяващият без обиди преминава от садхана, или нивото на практикуване, към бхава – спонтанното чисто предано служене. От

бхава се поражда према, която според писанията е зрелият плод на чистата преданост, висшето съвършенство. Бог Чайтанйа лично дава дума, че ако някой възпява свящото име без обиди, той бързо придобива Кришнапрема.

Чистата бхакти е безценна; другите придобивки са просто имитации

Ако продължава да мантрува с обиди въпреки огромните си усилия, човек никога няма да достигне чистата преданост. Онзи, който работи за плодовете (карми) се наслаждава на райско блаженство чрез карма; гйани постига освобождение като резултат от емпиричното знание; но чистата преданост към Кришна и Кришнапрема, която много рядко се достига, могат да се получат единствено чрез правилно изпълняване на садхана-бхакти.

Блаженството на рая и освобождението биват сравнявани с блестящата седефена вътрешна повърхност на бисерната мида, а чистата бхакти към Кришна с безценния бисер. Превилегия на душата и осмисляне на нейното човешко раждане е тя да придобие чистата преданост. Ако някой искрено и вечно практикува садханабхакти, той много скоро получава семето на чистата преданост – према. Значението на вещото практикуване е да се избягват десетте оскърбления.

Човек трябва да копнее за чистата бхакти за да избягва оскърбленията към свящото име

Ако някой е изключително закопнял да придобие чистата преданост, тогава той ще мантрува без десетте оскърбления. Той трябва старателно да отбягва всяко едно от тях с чувство на дълбоко разкаяние за това, че изобщо някога ги е извършвал. Трябва да се моли искрено в лотосовите нозе на свящото име и да го възпява с решителност. Само тогава ще бъде благословен с милостта на свящото име, което ще унищожи всички негови оскърбления. Никакво друго действие или покаяние не са способни да ги изкупят.

Как да се прекрати намапарадха

Оскърбленията срещу свящото име на Бога могат да бъдат разтворени единствено чрез непрестанно мантруване. Когато бъдат унищожени по такъв начин, те никога не могат да се появят отново. Постоянно възпяване означава, изключая минималното време за почивка и останалите чисто физически нужди, че човек трябва да мантрува през всички часове на деня с интензивно разкаяние.

Никакво друго покаяние или ритуал не са така ефективни като това. Когато обидите са разрушени, чистото свято име разцъфва в сърцето. Чистото име на Кришна дарява бхава и накрая према.

Шрила Харидаса Тхакура заключил: „О Боже Чайтанйа, аз смирено се моля в Твоите лотосови нозе, десетте оскърбления към свящото Божие име никога да не намират място в сърцето ми. Моля Те, милостиво ме надари с това, да мога винаги да бъда потопен в нектара на чистото име.“

Този окаян Бхактивинода, слуга на преданоотдадените, има щастието да рецитира Харинама Чинтамани чрез силата на безпричинната милост на Шрила Харидаса Тхакура.

Глава 14

Оскърбленията в служенето с преданост (севапарадха)

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда, животът и душата на Шримати Джакхнадеви; вечна слава на Майка Сита и на Шри Адвайта Ачарйя; вечна слава на Шрила Шриваса Пандит и на всички преданоотдадени на Бога Чайтанйа!

Шрила Харидаса Тхакура е Намачарйа

Бог Чайтанйа казал: „Мой скъпи предани Харидаса, обусловените души в Калиюга ще имат огромна полза от това подробно обяснение на десетте оскърбления срещу свящото име, дадено от теб. Ти наистина си велик духовен учител и ачарйа!“

Шрила Харидаса Тхакура е Намачарйа или най-висшият духовен учител за възпяването на свящото име на Кришна. Той е практикувал всичко онова, което проповядва. Той разказва на живите същества за суддханама, за намабхаша и за славата на името на Кришна; също така дава наставления как да бъде спряна намапарадха – и всичко това чрез собствения си пример.

Бог Чайтанйа продължил: „Аз много се насладих на твоето изложение за свящото име. Като ачарйа ти си пример, като проповедник си дълбок! Ти си винаги украсен с безценният бисер на чистото свято Божие име. Рамананда Райа ми каза за висшата наука на трансценденталната сладост, а сега ти разкри славата на свящото

име. Милостиво ми разкажи нещо за различните видове оскърбления, които могат да бъдат извършени в преданото служене към Божеството.“

Шрила Харидаса Тхакура отвърнал: „Ти питаш за неща, които са известни на служителите на Божествата. А моето време цялото е заето със служене към святото име. Не знам как да Ти отговоря, но пък и не мога да пренебрегна молбата ти. Ще говоря онова, което ти ме накараш да кажа.“

Видовете севапарадха

Оскърбленията в преданото служене (севапарадха) са многобройни. В някои писания са изброени 32 , в други – 50. По дефиниция севапарадха винаги се свързва с обожанието на Божеството (мурти). Вещите преданоотдадени разграничават четири вида севапарадха и те са: тези, които се отнасят до хората, заети с обожаването на мурти; други, отнасящи се до инсталирането на мурти; такива, които се отнасят до хората, взимащи даршан от муртите в храма; и такива, които се извършват при всякакви случаи.

32-те севапарадхи

Списъкът на 32-те оскърбления в обожанието на мурти е следният:
1) да се влиза в храма с обувки; 2) да се слиза от превозно средство пред муртите; 3) да не се спазват празниците; 4) да се забрави да се отдадат почитания и молитви пред муртите; 5) да се отдават почитания на муртите в нечисто състояние; 6) да се отдават почитания с една ръка; 7) да се обикаля пред муртите; 8) да се протягат краката или да се седи на бедро пред муртите; 9) да се спи или да се изтяга пред муртите; 10) да се яде преди муртите; 11) да се лъже пред муртите; 12) да се крещи пред муртите; 13) да се бърбори с другите пред муртите; 14) да се използва оскърбителен език пред муртите; 15) да се дава милостиня или благодарности на други пред муртите; 16) да се вдига скандал пред муртите; 17) да се плаче, да се вие, да се проливат неискрени сълзи пред муртите; 18) да се критикува някой пред муртите; 19) да се покриваш с одеало или юрган пред муртите; 20) да се възхвалява някой пред муртите; 21) да се използва неприличен език пред муртите; 22) да се уригва или изпуска въздух пред муртите; 23) да се предлагат некачествени неща в служене на муртите, вместо да се намерят по-добри; 24) да се яде или пие непредложена храна; 25) да не се предлагат плодове и зеленчуци според сезона; 26) да се предлага на муртите замърсена храна, или храна, която първо е била ядена от някой друг; 27) да се седи с гръб към муртите; 28) да се държиш нескромно пред муртите,

като например да сядаш точно пред тях; 29) да се отдава уважение или обожание на някой друг пред муртите; 30) да не се възславя и да не се отдават почитания на духовния учител пред муртите; 31) да се хвалиш пред муртите; 32) да се злослови за полубоговете пред муртите.

В други писания са изброени още оскърбления

В други писания са изброени следните допълнителни оскърбления: оскърбително е да се яде храната на материалистите; да се докосва мурти на Хари в тъмното; да се докосва мурти без подобаващите ритуали; да се отварят вратите на олтара без съпровод на песни и музика за удоволствие на Бога; да се предлага на Бога храна, която е била видяна от куче; да се говори по време на обожанието на муртите; да се напуска олтара докато трае обожанието; да се предлага арати без на муртидо да е поставен гирляндр от цветя; да се обожават Кришна с непривлекателни или неароматни цветя; да обожаваш Кришна без предварително да си измил лицето и устата си; да се предлага обожание на муртите след сексуална връзка; да се докосва жена по време на менструалния ѝ цикъл; да се докосва огън по време на обожанието на муртите; да се изпуска въздух пред муртите; да се предлага обожание с мръсни дрехи; да се предлага обожание с гняв; да се предлага обожание точно след като си бил на местата за кремация или след като си докосвал мъртво тяло или си виждал лицето на мъртвец; да се предлага обожание докато си с разстройство или дезинтерия; да се яде чесън и лук; да се дъвчи бетел и тютюн; да докосваш муртите след като си бил масажиран с масло; да се предлагат цветя от нечист съд; да се обожават в неблагоприятно време; да се обожават, седейки на гол под; да се докосва Бога с лявата ръка по време на къпане на муртидо; да се предлагат стари или вече предложени плодове или цветя; да се хвалиш, докато обожаваш; да храниш постоянно; да обожаваш муртите след като си сложил зацапан или хоризонтален (с три линии) тилак; да влизаш в храма с немити крака; да се предлага на муртите храна, която не е готвена от Вайшнава; да не се обожават Вишваксена (на мястото на Ганеша) преди пуджа; да виждаш или да говориш с поклонник на Шива или Дурга; да се къпят муртите с вода, докосвана с нокти; да се използва за обожание вода, в която е попаднала пот; да се правят клетви пред муртите; да се настъпва прасада от муртите.

Севапарадха трябва да се избягва от тези, които служат на мутри; намапарадха трябва да бъде избягвана от всички преданоотдадени

Онзи, който е зает с обожаване на мурти, трябва внимателно да избягва севапарадха, а всички Вайшнави трябва стриктно да се пазят от намапарадхите и да опитват вкуса на чистото предано служене към Кришна. Сам преданоотдаденият си е най-добрият съдник за кои обиди в сева трябва да бъде най-нашрек, в съответствие със служенето, с което е зает. Но отговорността за избягването на намапарадхите се отнася до всички Вайшнави и по всяко време.

По пътя на спонтанното предано служене (бхава-сева) не би трябвало да съществуват оскърбления

Особено онзи предан, който обожаване Бога на безлюдно място в екстаза на раздялата от муртите, би трябвало да е свободен от десетте обиди срещу свято Име. В бхава-сева служенето се извършва в ума; там няма никаква възможност за севапарадха. Само когато преданият, който е на този път, напълно се освободи от намапарадха, той би могъл да добие бхава, спонтанното служене на Кришна с любов и преданост.

Постоянната медитация върху свято Божие име е практиката в бхава-сева, етапът в преданото служене, където няма обиди. По милостта на Бога, всяка една от деветте части на садхана-бхакти накрая завършва с према към чистото свято име. Онзи, който се е изкачил до този етап на разбиране, може напълно да се потопи в нектара на възпяването на свято име, изоставяйки всяко друго служене,

(Забележка на редактора) Бог Чайтанья наставлявал Шрила Рагхунатха даса Госвами относно обожаването на Шри Говардхан Шила по следния начин (както е записано в Чайтанья Чаритамрита, Антйа 6. 294-304):

„Този камък е трансценденталната форма на Кришна. Обожавай камъка със силна пламенност. Обожавай го в състояние на добродетел като съвършен брамин, защото чрез такова обожание със сигурност незабавно ще добиеш екстатична любов към Кришна. За това обожание ти е необходима кана вода и няколко цветчета от дърво Туласи. Обожание в чиста добродетел е онова, което се изпълнява в пълна чистота. С вяра и любов трябва да предложиш осем нежни цветя от Туласи, всяко с по две листенца - по едно от всяка страна на цветчето.“

След като го посъветвал как да обожаване, Бог Чайтанья Махапрабху лично предложил на Рагхунатха даса Говардхан-Шила със Своите трансцендентални ръце. Както бил посъветван от Бога, Рагхунатха

даса обожавал Шила с върховно трансцедентално ликуване. Сварупа Дамодара дал на Рагхунатха даса два плата, всеки един дълъг около шест инча, дървена платформа и кана, в която да държи вода. И така Рагхунатха даса започнал да обожават камъка от Говардхана и докато го обожавал, той видял Върховния Бог, Кришна, синът на Нанда Махараджа, директно в камъка. Мислейки за това как е получил Говардхан-Шила право от ръцете на Шри Чайтанйа Махапрабху, Рагунатха даса бил винаги преизпълнен с екстатична любов. Количеството трансцедентално блаженство, на което Рагунатха даса се наслаждавал просто като предлагал вода и Туласи не може да се достигне дори и човек да обожават муртите с 16 вида различни неща.

След като Рагунатха даса обожавал Говардхан-Шила известно време така, Сварупа Дамодара му казал следното: „Предлагай на камъка от Говардхана първокласни сладкиши на стойност осем кауди (малки раковини, използвани за пари) , например кхиджа и сандеш. Ако ги предлагаш с вяра и любов, те просто ще бъдат като нектар.“ (край на редакторската забележка)

Единствено чрез силата на инструкциите на Шрила Харидаса Тхакура един нищожен човек без никакви качества може да рецитира Харинама Чинтамани.

Глава 15

Бхаджана на тайното обожание на свящото име
(бхаджана пранали)

Вечна слава на Шри Гададхара Пандит и на Господ Гауранга; вечна слава на Господ Нитйананда; вечна слава на шри Адвайта Ачарйа, господарят на Майка Сита; вечна слава на всички преданоотдадени на Бог Чайтанйа. Онзи, който отхвърли всички останали процеси на издигане и просто се потопи във възпяване на свящото име, наистина е възвишена душа, прекрасна във всяко отношение.

Бог Чайтанйа казал: „Мой скъпи Харидаса, по силата на своята прекрасна преданост, ти имаш цялото знание. Всички Ведически философски заключения за Абсолютния Бог, душата, майа, чистото Божие име, намабхаша и намапарадха се разкриха в твоите думи. Затова е правилно да се каже, че Ведите радостно танцуват на твоя език.“ Истински доволен от своя предан, Богът пожелал да чуе от устата на Шрила Харидаса учението за намараса – рядката духовна наука за сладката зрялост на свящото име.

Бог Чайтанья продължил: „Сега моля те, разкажи ми за намараса. Как може душата да стане достойна да я получи?“ Тогава Шрила Харидаса паднал в молитва пред лотосовите нозе на Бога, отдавайки му се със силна любов и промълвил, че каквото и да каже по тази тема ще бъде вдъхновено от самия Бог.

Истинската Раса

Във Ведите Върховният Бог е наречен Раса. Тази раса или нектарът на трансцеденталната любов е пропил духовното Царство на Бога. Светските поети повърхностно отсъждат за раса, че е нещо съвсем земно. Всъщност това не е раса, а нейното извращение.

Раса, която е трансцедентална и винаги пребиваваща в чиста добродетел, отвъд властта на 24-те елемента на материалната природа, всъщност е истинската раса. Тя е непозната дори за атмарамите, себереализиралите се мистици, които са преодолели материалната природа, но все още са неспособни да приемат трансцеденталното многообразие. Раса е вечна, изпълнена със знание и безкрайно блаженство, завинаги приютена в лотосовите нозе на Кришна.

Висшата Абсолютна Истина съществува като шактиман (онзи, който дава енергията) и шакти (енергията). Що се отнася до качеството, шактиман и шакти са еднакви, макар разликата между тях да трябва да бъде зачетена. Шактиман е винаги Върховният Господар, самоволен и независим; а шакти винаги изразява неговата пълна и висша мощ. Неговата шакти или мощ се проявява по три начина: чит енергията или духовната природа, душата, и майа или материалната природа.

Енергията чит разкрива Висшата Истина, Божието име, обител, забавления и красота. Кришна е тази Висша Истина. Неговият изящен тъмен цвят, шйама, е Неговата красота. Голока е Неговата обител и мястото на забавленията Му. Неговите име, обител, облик, качества и забавления и проявата на тази трансцедентална разнообразност е функция на енергията чит.

Кришна е първообразът на всички трансцедентални качества. Неговата вечна духовна природа е духовната Му енергия. Няма разлика между облика на Кришна и Неговата божествена природа. И въпреки това духовното многообразие (раса) създава впечатление за разлика, която се проявява в духовния свят.

Майашакти е външната енергия

Отражението на духовната енергия се нарича майашакти или материална природа. Тя е позната също така като външната енергия. Тя е създала този материален свят или Деви-дхама по указание на Кришна.

Съществуват два вида джива-шакти

Периферната област (татастха) на духовната енергия се проявява като джива-шакти. Джива е вечна и по невъобразим начин едновременно еднаква и различна от Бога. Тя е духовна енергия на Кришна и затова е предназначена да бъде част от трансценденталния антураж, служещ на Бога.

Има два типа дживи: нитйабаддха и нитйамукта, вечно-обусловени и вечно-свободни души. Вечно свободната душа е способна да отдава вечно предано служене. Вечно-обусловената душа е погълната в материални дела. Би могло да се каже, че тя също бива два вида: екстровертна и интроспективна.

Интроспективните вечно-обусловени души търсят Абсолютната Истина. Екстровертните души са напълно погълнати от външния облик на грубата материя и са далеч-далеч от Кришна. Те просто искат да експлоатират нещата, предназначени за служба на Кришна, за собственото си удоволствие. Най-щастливите и набожните сред интроспективните души се свързват с отдадените на Бога и в тяхната компания се заемат с възпяване на святото Божие име, което ги превежда през портите на духовния свят. Интроспективните живи същества с по-малко късмет се привързват към пътищата на карма и гйана, посредством които обожават различни полубогове или в крайна сметка потъват в имперсоналния Брахман.

Разцъфването на раса

Святото име на Кришна е пъпката на цветето на раса, която е същината на чистата трансценденталност. По милостта на Кришна, раса се разпространява в материалния свят под формата на святото име.

С първото разтваряне на цветната пъпка на святото име идва осъзнаването на пленителния Шйамасундара - обликът на Кришна в Голока Вриндавана. 64-те превъзходни качества на Бога са като неустойимия аромат на полуразцъфналото цвете.

Когато цветето на раса се разтвори в пълния си разцвет, то разкрива вечните тайнствени забавления на Кришна, известни като ашта-

калйа-лила или осемте тричасови любовни дела на Шри Шри Радха-Кришна. И макар това проявление да е трансцендентално, то все пак се случва в материалния свят.

Бхакти-шакти

Вътре в душата спящи присъстват духовните енергии на блаженството (ахлада) и на знанието (самвит). С разцъфването на раса, вътрешната мощ на самия Бог (сварупа-шакти) се спуска за да се свърже и оживи тези фини духовни сили в душата; и всичко това се случва по безпричинната милост на святото име. Сварупа-шакти слиза като Бхакти дeви, въплащаваща изцяло силите на насладата и знанието (хладини и самвит). Тази комбинация се нарича бхакти-сварупам-шакти, силата на формата на чистата преданост. Когато спящите блаженство и знание бъдат вдъхновени за живот от бхакти-сварупам-шакти, спонтанното любовно отношение, необходимо за да се влезе в ашта-калйа-лила, се появява в сърцето на възпяващия святото име.

Разбиването на нектара (раса)

Така човек достига съвършеното състояние на постоянните чувства (стхай-бхава), известно още като рати. Четири бхави се съчетават за да се преобразува рати в раса. Това са: вибхава, анубхава, саттвика и вйабхичари (или санчари).

Вибхава, елементът който вдъхновява любовните чувства има две подразделения: аламбана и уддипана. Аламбана или коренът, също има две части: вишайа (обектът) и ашрайа (този, който го възприема). Преданият на Кришна е ашрайа, а самият Кришна е вишайа. Трансценденталната красота и качества на Кришна са известни като уддипана или импулсът. Затова там където има аламбана (коренна връзка на един предан с Кришна) и уддипана (стремеж да се разберат формата и качества на Кришна), могат да се появят лила и раса.

Анубхава (външната проява на вътрешните непрестанни чувства) е резултатът от вибхава, или ефектът от аламбана и уддипана. Когато тези чувства станат по-интензивни, те се превръщат в саттвика-бхава (любовни чувства, които не могат да бъдат овладяни). Тогава се появява санчари-бхава (чувството, което задейства развитието на раса).

Раса е като машина. Рати (или нестихващото чувство) е оста на тази машина. След като веднъж машината се е задвижила от съчетанието

на енергиите на четирите бхави, постоянното чувство (стхай-бхава) се превръща в раса. Преданият, който е ашрайа (приют, вместилище, съсъд), започва да вкусва раса. А тази раса е Ваджа-раса или духовната сладост на Вриндавана. Тя е същността на всичко и е висшата цел на душата. Ведите предлагат четири цели – дхарма, артха, кама и мокша; но всъщност връхната точка на всички тези съвършенства е раса. Напълно осъзнатите и съвършени същества са способни да я вкусат.

Възвисяване чрез Харе Кришна маха-мантрата

Сред интроспективните души онази, която е привлечена от чистото служене в преданост е най-развитата. Душата може да се заеме с пътя на бхакти единствено след като е натрупала достатъчно набожност (сукрити) в предишните си раждания. Когато такава душа развие силна вяра (шраддха), тя се среща с чист духовен учител, отдаден на Бога. По негова милост тя е посветена във възпяването на Харе Кришна – маха-мантрата на святите имена на Божествената Двойка.

Макар тази душа да е благословена с вяра, нейното желание за материална печалба възпрепятства пътя на развитието ѝ. Духовният учител милостиво дава на душата дисциплинарният процес, чрез който тя може да преодолее това препятствие. Така тя добива духовна сила чрез възпяването. Мантруването върху зърна от Туласи на определен брой святи имена всеки ден е най-добрата форма на обожание и със сигурност ще доведе до успех. Затова в началото всеки ден трябва да се отделя по малко време в уединение за пълно съсредоточаване върху святото име. Постепенно с увеличаване на мантруването се развива по-дълбока връзка със святото име и материалните пречки отпадат.

Пътят на бхакти очертава две основни заетости, едната от които е обожанието на мурти, а другата – възпяването и медитацията върху святото име. Макар и двете да са целесъобразни, възпяването и медитирането върху святото име се предпочитат от по-вглъбените и сериозни отдадени на Бога.

Много издигнати чисти преданоотдадени понякога възпяват високо святите имена на своите броеници, а понякога медитират над забавленията на Кришна върху зърната. Предимството на изпълняването на киртан или силното мантруване на маха-мантрата върху мънистата е в това, че едновременно се извършват три вида служене – слушане, възпяване и помнене. Разбира се, всичките девет части на преданото служене присъстват в святото име; от тях

слушането, възпяването и помненето са най-добрите.

Мантруването автоматично разкрива останалите части на служенето в преданост – пада-севанам, дасйам, сакхйам, атма-ниведанам и т.н. Така процесът на обожаването на мурти автоматично е изпълнен от преданият, който се е отдал на свящото име. Но преданоотдаденият, който е привлечен към обожаването на мурти, ще трябва да придобие привързаност към слушането и възпяването за да постигне пълно съвършенство в осъзнаването на Кришна.

Кой е достоен да възпява свящото име?

Три типа живи същества биват заплени от външните материални феномени: грубите материалисти, кармите и гйаните. Затова те всичките са екстроверти, преследващи измамната надежда за щастие в областта на мимолетните проявления. Грубите материалисти полагат усилия за сетивни наслади. Кармите се стремят към ефимерното райско блаженство на оня свят. А гйаните са изцяло заети с това как да облекчат страданията на съществуването. Преминавайки отвъд тези нива, душата наистина става интроспективна, търсейки вход към областта на вътрешната духовна енергия. Интроспективните души се делят на три категории: неофити, средни и напреднали (каништха, мадхйама и уттама).

Начинаещият преданоотдаден отхвърля обожанието на полубоговете и почита само Кришна, но с известна материална мотивация поради липса на самбандха-гйана. Простосърдечен и наивен, той не извършва оскърбления, той просто е зает с мисълта за себе си. Затова, въпреки че тези неофити не могат да бъдат считани за чисти Вайшнави, те с положителност трябва да се приемат като Вайшнава-прайа или подобни на Вайшнавите.

Средният тип (мадхйама) преданоотдаден е чист и много твърд в своята вяра. Висшият (уттама) преданоотдаден е напълно безразличен към материалните неща и е всецяло отдаден на Кришна. Чистото име се разкрива на онези, които имат изключителна вяра в Кришна. Човек не може да стане истински интроспективен, без преди това да е добил знанието за еднаквата позиция на свящото име и самия Кришна. Интроспективната душа автоматично притежава чистосърдечна вяра в Бога; следователно тя има качествата да възпява свящото име чисто.

Постепенният напредък в слушането, възпяването и помненето

Редът на дисциплината (садханакрама) за разбирането на

идентичността на свято Божие име е следният: в началото преданият трябва да захвърли десетте оскърбления и просто да се потопи в свято име чрез непрестанно възпяване. Той трябва ясно да произнесе свято име и да медитира върху трансценденталната звукова вибрация. Когато мантруването му стане съсредоточено, чисто и блажено, той ще може да медитира върху облика на Бога като Шйамасундара. С молитвена броеница в ръка, той ще търси по този начин трансценденталната форма на свято име, която ще се появи когато виждането му е чисто.

Друг метод, който би могъл да бъде приложен за да се види тази форма е да се седи пред муртите, пиейки прекрасната гледка на Бога с очи и да се медитира върху свято име. След постигането на състоянието, в което свято име и формата на Бога станат едно, преданият трябва да поеме трансценденталните качества на Бога в своята медитация. По този начин свято име и качества на Кришна се сливат и се превръщат в едно чрез непрестанното възпяване.

След това той трябва да продължи да практикува, спомняйки си различните забавления на Бога. Помненето, наричано мантрадхйана майи упасана, спомага за по-нанатъшното вглъбяване в свято име. Тази медитация върху забавленията (лила-смарана) също постепенно става едно със свято име, форма и качества.

В тази точка първите лъчи на намараса – трансценденталната сладост на свято име – изгряват на хоризонта на разбирането. Възпяването на името е върховна наслада, преданият вижда Кришна, заобиколен от пастири и пастирки под дървото на желанията в Йога Питха. Постепенно практикуването на лила-смарана се усилва до такава степен, където той започва да медитира върху най-тайната част от забавленията на Бога, известна като ашта-калйа-лила, осемстепенните забавления на Радха и Кришна. Когато достигне зрелостта на тази медитация, раса изгрява с цялата си слава.

Процесът на обожание сварасики

Помненето на ашта-калйа-лила е известно също като сварасики обожание. В тази степен на бхаджана преданият е надарен с възможността да служи на Кришна във времето и местата на Неговите забавления. Сега преданият осъзнава напълно милостта на своя духовен учител, който в своята вечна духовна форма (сиддха-сварупа), довежда ученика си при някоя сакхи (приятелка-довереница) от гопите, която на свой ред го въвежда в забавленията на Бога. От всички гопи Шримати Радхарани, дъщерята на цар

Вришабхану, е най-прекрасната. Тя възплъщава най-висшето духовно чувство – махабхава. Да се служи на Кришна под Нейно ръководство е най-върховното духовно изживяване.

Петте основни раси или духовни сладости са: шанта (неутралност), дасйа (служене), сакхйа (приятелство), ватсалйа (родителство) и шрингара или мадхурйа (любов). От тях шрингара е най-висшата. Преданите, достойни да влязат в нея, получават специалната милост на Шри Кришна Чайтанйа.

В любовната раса Кришна има много ютхешвари или водачки на групи; но всеки предпочита Шримати Радхарани. Тя е директно проявление на духовната енергия (сварупа-шакти) на Кришна, а всички останали ваджа-гопи са Нейни разширения. Тя е абсолютното възплъщение на цялата сладост. Затова цел в преданото служене е да влезеш в Нейната група (ютха). Служенето на Кришна във Ваджа е немислимо без преди това да се вземе убежище във Ваджа-гопите. Още повече човек трябва да се стреми да влезе в лагера на Шримати Радхарани и да служи пряко под напътствията на Лалитадеви.

Когато материалните покрития бъдат премахнати се достига духовната цел

В раса обучението бездната между садхана (практиката) и бхаджана-сиддхи (съвършенството на обожанието) се затваря. Скоро духовният облик на служещия започва да се оформя. По милостта на ютхешвари, той лесно бива покорен от влечение към Кришна. Това силно духовно привличане унищожава грубите и фини материални разбирания за форма, които са го пленили, когато се е отвърнал от Кришна. И така душата получава достъп до Ваджа в своя истински духовен облик.

До този момент духовното развитие на душата би могло да бъде определено с думи. Отвъд него има дори по-висши нива на Кришна съзнание, които са неописуеми. Те се разкриват по милостта на Кришна. Развиването на любов с Бога е най-висшето настроение в служенето; чрез него може да бъде изпитана вечно нарастваща Кришнапрема. Чрез приемането на бхаума-ваджа-раса или ваджа-расата, разкрита на това материално равнище във Вриндаванадхама, човек става достоен да влезе в такава любов.

Шри Рамананда Райа казва: „Затова всеки трябва да възприеме настроението на гопите в своето служене. С такава трансцендентално отношение, човек трябва винаги да мисли за забавленията на Радха и

Кришна. След като е мислил за Тях и Техните забавления дълго време и след като напълно се е пречистил от материалните замърсявания, той ще премине в духовния свят. Там преданият получава възможността да служи на Радха и Кришна като една от гопите. Докато човек не последва стъпките на гопите, той не може да получи служене в лотосовите нозе на Кришна, сина на Нанда Махараджа. Ако някой е завладян от знание за Божието могъщество, той не може да придобие лотосовите нозе на Бога, макар да е зает с предано служене.“ (Шри Чайтанйа Чаритамрита, Мадхйа-лила 8.288-230)

Преданият, който има наклонност да култивира любовната раса трябва да приеме формата на гопи под ръководството на по-висша владжа-гопи. Човек може да стане гопи, когато 11 трансцендентални чувства украсят сърцето му. Те са: 1) самбандха (свързаност); 2) вайаса (възраст); 3) нама (име); 4) рупа (форма); 5) ютха-правеша (достъп в една от групите); 6) веса (облекло); 7) аджна (наставления); 8) васастхана (място на живеене); 9) сева (служене); 10) паракастха (добродетел); 11) палйадаси-бхава (настроение на близка слугиня).

Пет нива на съзнание израстват в бхава-садхана

Развиването на единайсетте чувства на гопите се разгръща в пет стъпки. Те са: 1) шравана-даса (нивото на слушането); 2) варана-даса (нивото на приемане); 3) смарана-даса (нивото на помненето); 4) апана-даса (нивото на прилагане) и 5) сампати-даса (нивото на наследяване). Шрила Рамананда Райа казва: „Онзи, който е привлечен от екстатичната любов на гопите не го е грижа за регулиращите принципи на Ведическия живот или за общественото мнение. Той напълно се е предал на Кришна и Му служи.“ „В това свободно състояние преданият е привлечен от едно от петте настроения (раси) в трансценденталното любовно служене на Бога. Продължавайки да служи на Бога в това настроение, той придобива духовно тяло за да служи на Кришна в Голока Вриндавана. (Шри Чайтанйа Чаритамрита, Мадхйа-лила, 8.220, 8.222) С тези думи Шрила Рамананда Райа ни инструктира първо да приемем формата и настроението на владжа-гопи за да получим служене в любовната връзка.

Когато един практикуващ преданоотдаден, чувайки за забавленията на Кришна, е привлечен от любовната сладост, той трябва да слуша по-нататъшните наставления на свят духовен учител. Това е нивото на слушането – или шравана-даса. Когато преданият нетърпеливо и пламенно приеме вкуса на любовта, започва варана-даса. После, чрез чисто помнене на чувствата в раса, той пожелава да ги изпитва;

тогава достига третото ниво, смарана-даса. Когато е способен свършено да предизвика тези чувства на раса, е придобил нивото апана-даса или прапти-даса. И накрая, когато може да се раздели с всичките си временни материални обозначения и твърдо се насочи към тази изначална, духовна идентичност, за която копнее, той е достигнал сампати-даса, наследяването на своята духовна същност.

Бхаджана от нивото шравана-даса до смарана-даса

Ако, след като духовният учител е изпитал ученика и се е убедил, че е подходящ да извършва бхаджан и да служи в шрингара раса, тогава той поверително му съобщава каква е неговата вечна духовна форма като манджари в лагера на Шримати Радхарани под ръководството на Лалитадеви. Духовният учител обучава ученика как да развие единайсетте чувства на гопите, как да медитира върхи ашта-калйа-лила и как правилно да се установи и в двете.

За да може напълно да ги разбере, на садхака (практикуващия) се показва неговата сиддхадеха – духовната му идентичност, съответно неговото име, форма, качества, служене и т.н. Духовният учител разкрива също така на ученика кои са родителите на неговата същност на манджари, в коя къща е родена, кой е съпругът ѝ и т.н. В този момент преданият трябва да отхвърли всички Ведически религиозни занимания и просто да стане напълно отдадена слугиня на Шримати Радхарани; след това гуру ще разкрие в детайли вечното му служене към Нея в ашта-калйа-лила. Садхика (сега вече садхака в женски род) прегръща тези откровения във варана-даса. Той (тя) влиза в смарана-даса, когато наистина си ги спомни. По този начин садхака се подготвя за духовно раждане като гопи във Враджа.

Отклонение по въпроса за ручи

Но в началото духовният учител и ученика трябва заедно да определят естествената наклонност (ручи) на ученика към раса. Ако ученика открие, че естественият му вкус съвпада с идентичността, посочена от духовния учител, той трябва да сподели това със своя гуру и да я прегърне като собствения си живот и душа. Но ако ученикът няма естествена склонност към избраната идентичност, той трябва откровено да разкрие това пред духовния си учител, който ще му даде друга идентичност. Ако последователят има вкус към новата идентичност, той трябва да я приеме. Тогава неговата присъща природа ще прояви себе си. Ручи (вкусът) е естествената склонност към преданост, породена от бхакти-сукрити, по-раншното предано служене. Затова тя може да бъде отдавнашена или едва

наскоро развита. Но и в двата случая ручи е естествена за душата. Когато тази склонност се определя от духовния учител, тя трябва да бъде потвърдена от ученика. Ако склонността не е определена, напътствията на духовния учител относно раса няма да имат резултат.

Онези, които не са привлечени от шрингара раса и предпочитат дасйа, сакхйа или ватсалйа, по същия начин трябва да получат инструкции от духовния учител по отношение на тези връзки, за да добият плода на своята преданост; в противен случай ще се завърнат в света на анартхите.

Великият преданоотдаден Шйамананда отначало не осъзнавал своя вечен духовен вкус (сиддхаручи); той бил накаран да приеме сакхйа раса или настроението на приятелство. По-късно, по милостта на Шрила Джива Госвами, постигнал истинската си позиция.

Ако неподходяща ручи бъде погрешно свързана със садхака, това се сравнява с приемането на съпруг в идентичността на гопи. Но по милостта на своя духовен учител, садхака най-после достига служене към Кришна в паракия раса, любовната връзка. Раса разцъфтява напълно единствено в паракия. Същността на ученията на Бог Чайтанйа е че настроението паракия е вечната отличителна черта на Божествените забавления и в тяхното проявление (когато Кришна се спуска във Враджабхуми) и в непроявлението им (в невидимата Враджа в трансцеденталния свят).

Любовната раса е напълно трансцедентална

Шрингара раса е лишена изцяло дори от капчица материализъм. За да може да се наслади и да споделя чиста раса, трансцеденталната душа става трансцедентална гопи и отдава служене с преданост на трансцеденталните Шри Радха и Шри Кришна в трансцеденталната област Вриндавана. Няма дори и най-слаб оттенък от светските взаимоотношения между мъж и жена във Вриндавана. Само най-чистата същина на съпругеската любов се проявява в свършената идентичност на душата. А разбирането за това е достижимо само за чист отдаден на Бога духовен учител. Освен по негова милост, тази невъобразима истина никога не би могла да бъде разбрана. Тя е отвъд областта на умозрението и педантичното изследване. Осъзнаването ѝ е нещо много рядко.

Преминаването от смарана-даса към апана-даса е решаващо

Свършенството се изплъзва на последователя, ако той не се е

издигнал от смарана-даса към апана-даса. Тайният процес на апана-даса е най-възвишеният, лишен от фалшивото позиране на карма, гйана и йога. Външно преданият е погълнат изцяло от възпяване на святото име, водейки отречен и прост живот. Вътрешно той през цялото време поддържа неописуемите пламъци на раса да горят с чиста интензивност. Онези практикуващи, които имат склонност към помпозен външен показ на преданост или които са пропуснали неотклонно и правилно да насочат своите вътрешни духовни търсения, не са способни да се извисят от нивото на смарана до апана-даса. Така практикуващият може да се скита, без да е постигнал пълнота, през много животи на практика в преданост. Този път на обожание (бхаджана) е най-простият, но ако чистотата на това обожание е обезобразена от отенъци на нечисти желания за признание, отличие или привилегия, то садхака бива изхвърлен от пътя на обожанието в настроението на Враджа (враджа-садхана). Човек трябва да се доближи към духовния си учител с простосърдечно смирение и правилно да изучи този чист процес.

Винаги помнейки, че е чиста душа, частица от Абсолютното Цяло, че притежава изначална трансцендентална форма, която е всесъвършена, че е забравил своето съвършено духовно състояние и е попаднал в хватката на майа, че е оскърбил Кришна, опиянявайки се от лъжливата идентификация със своето грубо тяло, но по милостта на духовния си учител ще успее да си възвърне знанието за истинската си същност – така методът за пробуждане на изначалната идентичност на ученика може бързо да придобие завършек.

Двата метода на садхана: вайдхи и рагануга

В садана-бхакти има два метода: единият е вайдхи (правилата и регулациите), а другият е рагануга (спонтанността). В началото тези два метода изглеждат противоположни, но с разбирането на истинското им предназначение, разликата между тях се разтваря. Вайдхи методът на садхана произхожда от уважението към правилата на писанията. Рагануга-садхана е породена от интензивното привличане към делата на жителите на Враджа. Първото е обичайният метод, докато второто е изключително рядко срещано и поверително.

Към нивото апана-даса чрез вайдхи-садхана

Вайдхи-бхактата сверява всичките си действия в служене към Кришна с предписанията на писанията. Така неговата първоначална вяра (шраддха) в процеса на преданото служене го води стъпка по стъпка към твърдата вяра (ништха), после към вкуса или влечението

(ручи), после към привързаността (асакти). Когато достигне първата степен на спонтанна и слаба бхава, той се отказва от своята зависимост от директивите на писанията като от препятствие в неговото развитие. След това той бива издигнат до нивото апана-даса, където разликата между преданият, следващ вайдхи и онзи, който следва рагануга изчезва.

Към апана-даса чрез рагануга-садхана

На нивото смарана-даса в рагануга-садхана практикуващият за пръв път си спомня единайсетте чувства на гопите; тези чувства трябва да обкичат неговите емоции преди той да може да си спомни ашта-калйа-лила.

Има пет нива на помнене в смарана-даса. Отначало помненето няма да бъде устойчиво; това ниво се нарича смарана. Понякога преданият си спомня чувствата, своята позиция и служене, а понякога ги забравя. Но чрез съсредоточено практикуване на смарана, постепенно той достига постоянство в помненето, или дхарана. Докато медитира върху всеки аспект на обекта на помненето, внимателно, част по част, дхарана се развива в твърдонасочена медитация – това е дхйана. Когато дхйана стане продължителна, това се нарича анусмрити. След анусмрити идва петото ниво на помнене, самадхи, когато преданият не се интересува от нищо друго, освен от пълното потапяне в забавленията на Кришна.

От нивото самадхи в смарана-даса започва съдбоносното издигане към апана-даса или състоянието на приложение. За онзи, който не е опитен, възвисяването през петте етапа на смарана-даса към апана-даса би могло да отнеме много юги на усилия; за умелия садхака достигането до апана-даса става бързо.

На нивото апана-даса идентификацията с психофизическото тяло е намалена до незначителност. Духовната идентичност (сварупа) започва да преобладава все повече и повече. Тя все по-често се проявява и преданият изпитва върховен екстаз, отдавайки с преданост служене на Шри Шри Радха и Кришна във Враджа. Тези изживявания се разгръщат до степен когато той започва да прекарва по много дълго време във Враджа, общувайки с обитателите ѝ във своята враджа-сварупа, виждайки святото място (дхама) и забавленията вътре в него.

Непрестанната намабхаджана на предания неизбежно го води до среща лице в лице с Шйамасундара. По милостивата Божия воля,

всяка следа от финото тяло на ума, интелигентността и фалшивото его на предания бива угасена със смъртта на грубото му тяло, съставено от петте елемента. Тогава той влиза в състоянието сампати-даса.

Тук чистият духовен облик на предания напълно се разкрива, освободен от материалните покрития. В състояние на чист екстаз (бхава) , той се заема с вечното си служене към Шри Шри Радха и Кришна в трансцедентална обител. Така той става садхана-сиддха, съвършена душа , завърнала се в своя облик (сварупа), чрез практикуване на обожание. Сега тя служи на Бога в компанията на нитйа-сиддхите, вечните Божии спътници, които никога не биват обуславяни.

Резюме

Святото име е най-великото и в същото време най-леснодостъпното духовно съкровище. То може да бъде добито от душа, възпяваща го с вяра и преданост, която не се вълнува от карма, гйана и йога. Такава душа бързо и лесно се извисява до най-висше съвършенство, следвайки пътя на намабхаджана, описан по-горе.

Този метод е най-добрият от всички, по-добър дори от методите на бхакти. Основното изискване за успешно изпълнение на намабхаджана е преданият напълно да изостави лошото общуване и да се заеме с практикуване на служене с преданост в компанията на святи отдадени на Бога. Чистата любов към Кришна е изразът на неподправеното предано служене. Единствено сърцето на чистия предан има склонността и възможността да получи према; не-преданото сърце я отхвърля. Према отказва да влезе в сърцето на онзи, който не цени компанията на чистите отдадени на Бога. Решението на душата да приеме било доброто, било лошото общуване има могъщо и окончателно въздействие върху найната съдба.

Има три основни елемента, които трябва да бъдат култивирани за да се постигне успех във възпяването на святото Божие име: свята компания, изолираност от притесненията на светския живот и решителен ентузиазъм.

Като казвал това, Шрила Харидаса Тхакура заявил, че е много пропаднал и погълнат от материалното, лишен от добро общуване и самозаблуден. Макар Шрила Харидаса да е вечен и съвършен

спътник на Бога (нитѝа-сиддха), той се изразил по този смирен начин. Смирението е украшението на према.

Специалната милост на Бога към Шрила Харидаса Тхакура

Шрила Харидаса продължил: „О Боже, милостиво ме облей с Твоята безпричинна милост (ахайтуки-крипа). Моля се да ми дариш позволенията Си да вляза в сферата на бхакти-раса.“ Казвайки това Шрила Харидаса паднал в безсъзнание в любовен екстаз, напълно отдал себе си в Божиите лотосови нозе.

Ахайтуки-крипа означава „безпричинна милост“. С тези думи Шрила Харидаса искал да каже, че е духовно непълноценен и затова нямам надежда за милостта, която Бог дарява на Своите чисти предани. В своето състояние на пълна безпомощност, той просто се молел за безусловната милост на Бог Чайтанѝа.

Шрила Харидаса Тхакура е известен заради нама-бхаджана и заради своите учения за славата на свящото име, и все пак той също очаква специалната милост на Чайтанѝа. Той е толкова голям авторитет върху философията на нама-раса, че веднъж, когато Бог Чайтанѝа се наслаждавал на разговорите за Радха-Кришна лила с Шри Рамананда Рая и Сарвабхаума Бхаттачарѝа в двора на неговия бхаджана-кутир, Шрила Харидаса нееднократно разяснявал надъго и широко славата на нама-раса пред погълнатите от внимание екзалтирани слушатели.

Чайтанѝа бил развълнуван от силна божествена любов, чувайки молбата на Харидаса за милост. Вдигайки го в прегръдките си, Богът му казал шепнешком: „О Харидаса! Чуй внимателно какво ще ти кажа. Истината за свящото име ще бъде скрита от злоумни мошеници, които ще разпрострат тъмното покривало на невежеството над целия свят. Тогава тези прекрасни, намащи равни на себе си твои наставления за мантруването в компанията на светци ще бъдат разбрани само от шепа предани.“

Какво е имал предвид Бог Чайтанѝа под „злоумни мошеници“? Основни претенденти за това прозвище са различните парвенюшки секти – например сахаджиите, аулите, баулите и т.н. - пропагандиращи мнимите светски доктрини, замаскирани като ученията на самия Махапрабху; те наистина скриват от света истинската философия на съзнанието за Кришна, изразена от самия Бог в Неговата Шикшаштака.

Богът продължил: „Истинският път на свящото име ще бъде следван от святите души, непривързани към материалния живот. Те ще го

възпяват в екстаз и затова ще бъдат известни като расика-бхакти. Тяхната бхава ще бъде екстаз на раздялата; чрез своето мантруване, те ще вкусват забавленията на Радха-Кришна и осемте главни гопи.

Душата може да бъде благословена с чиста бхакти само по силата на своята набожност и вяра. Не всеки е способен да има такава преданост, но за да се влее тя в сърцата на вярващите, Аз се спуснах за да проповядвам възпяването на свящото име като религията на тази епоха. Всъщност това възпяване: Харе Кришна Харе Кришна Кришна Кришна Харе Харе, Харе Рама Харе Рама Рама Рама Харе Харе е вечноприсъщата религия на душата.

Мой скъпи Харидаса, в изпълнението на тази мисия, Аз завися от твоята помощ и затова слушах от теб за славата на свящото име.“

Харинама Чинтамани, този скъпоценен философски камък на свящото Божие име, е необятен извор на божествен нектар. Който и да го опита е истински щастливец и е благословен от Кришна: той е велика душа и винаги служи на Кришна със спонтанна любовна преданост. Аз съм една паднала душа; прегръщам краката на този щастливец и смирено се моля остатъците от този нектар да бъдат раздадени изобилно, разпростирайки божественото блаженство върху всички.

ТАКА СВЪРШВА ШРИ ХАРИНАМА
ЧИНТАМАНИ